

Examensarbete

Civilekonomprogrammet, 240 hp

Hur bedömer svenska banker företags ESG vid *kreditgivning*.

En jämförelse mellan industri – och tjänstesektorn.

Företagsekonomi 30 hp

Halmstad, 2024-05-21

Elinor Alm & Agnes Hansson

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

Förord

Inledningsvis vill vi börja med att rikta ett stort tack till alla respondenter som har avsatt tid för att delta i studien och bidragit med kunskap och värdefulla reflektioner.

Vi vill även tacka vår handledare Hans Landström som har stöttat oss under vårterminen och bidragit med kunskap och feedback. Vidare vill vi även tacka alla opponentgrupper och examinator Per-Ola Ulvenblad som under vårens seminarium bidragit med värdefulla förslag för att ta arbetet framåt.

Till sist vill vi tacka varandra för ett gott samarbete som resulterat i ett lärorikt och glädjefullt arbete.

Halmstad 2024-05-21

Elinor Alm

Agnes Hansson

Sammanfattning

Titel: Hur bedömer svenska banker företags ESG vid kreditgivning. En jämförelse mellan industri – och tjänstesektorn.

Författare: Elinor Alm och Agnes Hansson

Handledare: Hans Landström

Examinator: Per-Ola Ulvenblad

Nivå: Civilekonomuppsats, 30 hp.

Nyckelord: *ESG, hållbar utveckling, kreditgivning, hållbarhetsrisk, industrisektorn, tjänstesektorn.*

Problemformulering: Hur bedömer svenska banker ESG vid kreditgivning till industrisektorn jämfört med tjänstesektorn?

Syfte: Syftet med studien är att beskriva bankernas kreditgivning utifrån ett ESG perspektiv. En analys mellan företag i industri och tjänstesektorn ska göras för att utvärdera om det finns skillnader och likheter i kreditgivningen mellan de två valda sektorerna. Förståelse skapas genom att en begreppsmodell utvecklas.

Teoretisk referensram: Den teoretiska referensramen ger en förståelse för hållbar utveckling i form av ESG och hur banker bedömer företag i en kreditgivningsprocess. Studien har till huvudsak utgått från informationsasymmetri, intressentteorin och principal – agentteorin.

Metod: Studien har genomförts via en abduktiv forskningsansats genom en kvalitativ forskningsstrategi. Empiri har samlats in genom semistrukturerade intervjuer med elva respondenter från svenska banker som arbetar med kreditgivning till företag. Gioia metoden har använts som analysmodell för den insamlade empirin.

Slutsats: *Den första slutsatsen* i studien visar att det finns skillnader och likheter i hur banker hanterar en kreditgivningsprocess till de valda sektorerna. Till en början hänvisar respondenterna till likheter, vid en mer djupgående diskussion framkommer även skillnaderna som främst anses bero på att branscherna är olika riskfyllda. *Den andra slutsatsen* konstaterar att det finns skillnader i hur banker hanterar ESG i de valda branscherna. Samt att banker idag inte klarar av att göra en fullständig hållbarhetsbedömning utifrån ESG för någon av de valda branscherna. Miljö och den sociala dimensionen är det som är vanligast att bankerna granskar, däremot finns mindre granskning av styrningsdimensionen. *Den tredje slutsatsen* som studien drar är att banker är en viktig del i omställningen till ett grönare samhälle.

Abstract

Titel: How do Swedish banks assess companies ESG when granting credit. A comparison between industry and the service sector.

Author: Elinor Alm and Agnes Hansson

Supervisor: Hans Landström

Examiner: Per-Ola Ulvenblad

Keywords: *ESG, sustainable development, lending, sustainability risk, the industrial sector, the service sector.*

Research questions: How do Swedish banks assess ESG when lending to the industrial sector compared to the service sector?

Purpose: The purpose of the study is to describe the banks lending from an ESG perspective. An analysis between companies in industry and the service sector must be done to evaluate whether there are differences and similarities in credit provision between the two sectors. By developing a conceptual model understanding is created.

Theoretical frame: The theoretical frame of reference provides an understanding of sustainable development in the form of ESG and how banks assess companies in a lending process. The study has mainly been based on information asymmetry, the stakeholder theory and principal – agent theory.

Method: The study has been carried out through an abductive research approach through a qualitative research strategy. Empirical data has been collected through semi-structured interviews and the analysis has been carried out using the Gioia method. Empirical data has been collected through semi-structured interviews with eleven respondents from Swedish banks that work with lending to companies. The Gioia method has been used as an analysis model for the collected empirical data.

Conclusion: *The first conclusion* of the study shows that there are differences and similarities in how banks handle the credit granting process to the sectors we investigated. At first the respondents refer to similarities, with a more in-depth discussion. The differences also emerge which are mainly considered to be because the industries are differently filled with risk. *The second conclusion* states that there are differences in how banks manage ESG in the selected industries. And that banks today are unable to make a complete sustainability based assessment on ESG for any of the selected industries. The environment and the social dimension are what the banks most commonly examine, but there is less examination of the governance dimension. *The third conclusion* that the study draws is that banks are an important part of the transition to a greener society.

Innehållsförteckning

1. Introduktion.....	1
1.1 Problembakgrund.....	1
1.2 Problemdiskussion.....	2
1.3 Problemformulering.....	4
1.4 Syfte.....	4
1.5 Centrala begrepp.....	4
1.6 Disposition.....	5
2. Litteraturgenomgång och teoretisk referensram.....	6
2.1 Hållbar utveckling.....	6
2.1.1 Ramverk.....	7
2.1.2 ESG.....	8
2.1.3 Hållbar kreditgivning.....	8
2.1.4 Hållbarhetsrisk.....	9
2.2 Kreditgivningsprocessen.....	10
2.2.1 Kreditbedömning.....	11
2.2.2 Beslut.....	11
2.2.3 Återkoppling.....	12
2.2.4 Reglering över banker.....	12
2.2.5 Principal – Agentteorin.....	13
2.2.6 Informationsasymmetri och hållbarhet.....	14
2.2.7 Intressentteorin.....	14
2.3 Industrisektor.....	15
2.4 Tjänstesektor.....	16
2.5 Sammanfattning av litteraturgenomgång och studiens teoretiska modell.....	16
3. Metod.....	18
3.1 Övergripande forskningsansats.....	18
3.2 Litteraturundersökning.....	18
3.3 Empirisk studie.....	19
3.3.1 Val av respondenter.....	20
3.3.2 Val av bransch inom sektorerna.....	21
3.3.3 Datainsamling.....	22
3.3.4 Dataanalys.....	23
3.4 Trovärdighetsdiskussion.....	23
3.5 Etiska överväganden.....	24

4. Empiri	26
4.1 Respondent A	26
4.1.1. Kreditgivning till byggbranschen	26
4.1.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen	27
4.1.3 Kreditgivning till IT-branschen	27
4.1.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen	28
4.1.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning	28
4.2 Respondent B	28
4.2.1 Kreditgivning till byggbranschen	29
4.2.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen	29
4.2.3 Kreditgivning till IT-branschen	29
4.2.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen	30
4.2.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning	30
4.3 Respondent C	30
4.3.1 Kreditgivning till byggbranschen	30
4.3.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen	31
4.3.3 Kreditgivning till IT-branschen	31
4.3.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen	31
4.3.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning	32
4.4 Respondent D	32
4.4.1 Kreditgivning till byggbranschen	32
4.4.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen	32
4.4.3 Kreditgivning till IT-branschen	33
4.4.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen	33
4.4.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning	33
4.5 Respondent E	34
4.5.1 Kreditgivning till byggbranschen	34
4.5.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen	34
4.5.3 Kreditgivning till IT-branschen	34
4.5.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen	35
4.5.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning	35
4.6 Respondent F	35
4.6.1 Kreditgivning till byggbranschen	35
4.6.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen	35
4.6.3 Kreditgivning till IT-branschen	36
4.6.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen	36
4.6.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning	36

4.7 Respondent G.....	37
4.7.1 Kreditgivning till byggbranschen.....	37
4.7.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen.....	37
4.7.3 Kreditgivning till IT-branschen.....	37
4.7.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen.....	37
4.7.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning.....	38
4.8 Respondent H.....	38
4.8.1 Kreditgivning till byggbranschen.....	38
4.8.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen.....	39
4.8.3 Kreditgivning till IT-branschen.....	39
4.8.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen.....	40
4.8.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning.....	40
4.9 Respondent I.....	40
4.9.1 Kreditgivning till byggbranschen.....	40
4.9.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen.....	41
4.9.3 Kreditgivning till IT-företag.....	41
4.9.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen.....	42
4.9.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning.....	42
4.10 Respondent J.....	42
4.10.1 Kreditgivning till byggbranschen.....	43
4.10.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen.....	43
4.10.3 Kreditgivning till IT-branschen.....	43
4.10.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen.....	43
4.10.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning.....	44
4.11 Respondent K.....	44
4.11.1 Kreditgivning till byggbranschen.....	44
4.11.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen.....	44
4.11.3 Kreditgivning till IT-branschen.....	45
4.11.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen.....	45
4.11.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning.....	46
5. Analys.....	47
5.1 Analysmodell.....	47
5.2 Jämförelse vid kreditgivning mellan sektorerna.....	48
5.2.1 Byggbransch.....	48
5.2.2 IT-bransch.....	49
5.3 Jämförelse vid kreditgivning mellan sektorernas ESG.....	49
5.3.1 Byggbransch.....	51

5.3.2 IT-bransch.....	52
6. Slutsats	53
6.1 Slutsatser	53
6.2 Bidrag.....	55
6.3 Diskussion.....	56
6.4 Praktiska implikationer	57
6.5 Fortsatt forskning	57
7. Referenser.....	59
8. Bilagor.....	66
Bilaga 1: Mejlutskick till banker.....	66
Bilaga 2: Operationaliseringschema	67
Bilaga 3: Intervjuguide	70
Bilaga 4: Gioia- Analyser	72

I. Introduktion

Kapitlet inleds med en problembakgrund där en övergripande bakgrund om ESG och kreditgivning från bankens perspektiv presenteras. Vilket följs av en problemdiskussion som sedan leder till studiens problemformulering och syfte.

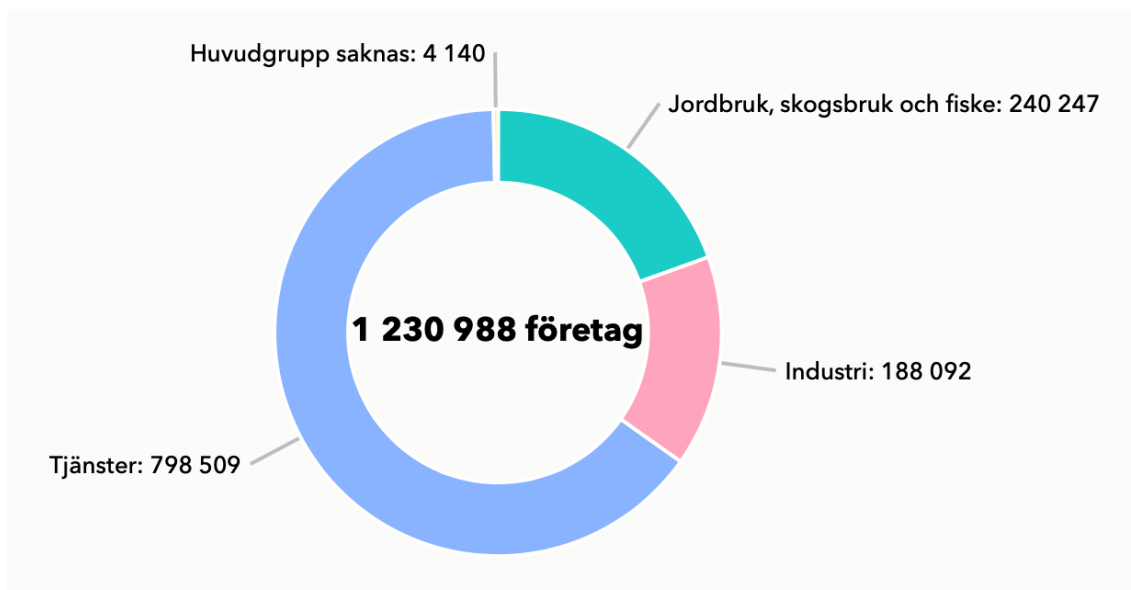

1.1 Problembakgrund

Hållbarhet är ett ämne som under de senaste åren fått mer fokus i samhället i stort. Begreppet hållbar utveckling fick internationell spridning när Brundtlandskommissionen, FN:s världskommission för miljö och utveckling år 1987 lanserade begreppet ”en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov” (United Nations, 1987). År 2015 antog FN:s generalförsamling ett ramverk för översyn och uppföljning av en hållbar värld, detta initiativ fick namnet Agenda 2030 (Regeringen, 2022). Ett ramverk för att få företag att ta hänsyn till hållbar utveckling enligt Echazú och Nocetti (2023) är ESG som står för miljö, socialt och styrning.

Företags banklån står för bankens huvudsakliga inkomstkälla, i form av ränteintäkterna som det medför (Finansinspektionen, 2023.a). I lagen om bank och finansieringsrörelse kan det utläsas att banken ska ha kontroll över de risker som dess rörelse är förknippad med, dessutom får banken endast bevilja en kredit om förpliktelse förväntas bli fullgjorda (Lagen om bank och finansieringsrörelse [LBF], 2004). Enligt Finansinspektionen (2018) är en relativt ny men numera viktig aspekt vid bankers kreditgivning innan en kredit ges ut företagets hållbarhetsarbete i form av ESG. Idag finns inga direkta krav om att banker ska beakta hållbarhetsaspekter hos kredittagaren, om de inte bedöms påverka återbetalningsförmågan hos kredittagaren eller värdet på eventuella säkerheter. (Finansinspektionen, 2018). Svenska Bankföreningen har upprättat en gemensam klimatfärdsplan för den svenska bankbranschen, som ska vara ett ramverk vid branschens klimatställning (Svenska Bankföreningen, 2023). Hur bankerna bedömer företags arbete med ESG vid kreditbedömning beroende på vilken sektor företaget är verksamt inom ska analyseras i denna uppsats.

I Sverige är två tredjedelar av företagen verksamma inom tjänstesektorn enligt Torstensson (2023). Flera strukturomvandlingar har skett under det senaste århundradet och Sverige har gått från en jordbruksekonomi till en tjänstekonomi. De tre stora grupperna delas in i jordbruk, tjänster och industri, hela 65 % av företagen i Sverige finns inom tjänstesektorn vilket gör det till den största sektorn, se *figur 1*. Den tredje största sektorn i Sverige är industri. (Torstensson, 2023). Enligt Ekonomifakta (2023) har denna strukturomvandling lett till att arbetskraft flyttat från industrisektorn till tjänstesektorn som idag har 27 % av de sysselsatta på marknaden.

Figur 1: Sveriges struktur över sektorer. (Ekonomifakta, 2023)

Gillan et al. (2010) konstaterar att företags resultat, effektivitet och värde tenderar att öka i takt med ESG. Detta eftersom investerare och allmänheten sätter högre värde på att företag ska ta mer ansvar för effekterna av deras handlingar (Gillan et al., 2010). Enligt Sarwar et al. (2018) finns ett positivt samband mellan finansiell prestation och ESG för banker. De banker som tar initiativ och beaktar företags ESG i kreditgivningen belönas genom en bättre finansiell prestation (Sarwar et al., 2018). Däremot menar Echazú och Nocetti (2023) att fokus på ESG kan minska vinsten genom att andra faktorer bortprioriteras samt att ESG arbete inte gör någon skillnad för företagen. Denna studie ställer frågan om svenska banker klarar av att göra en hållbarhetsbedömning utifrån ESG i de valda sektorerna samt om det görs på olika sätt.

1.2 Problemdiskussion

Enligt Finansinspektionen (2018) har tidigare forskning inom området hållbarhet och kreditgivning fokuserat på miljö- och klimatrelaterade aspekter då utvecklingen varit störst inom detta område. Vid kreditgivning till företag har banker under senaste tiden stöttat upp med centrala organ som är specialiserade på hållbarhet (Finansinspektionen, 2018). Enligt Weber et al. (2010) finns en hållbarhetsrisk som handlar om osäkerheten kring det framtida utfallet av krediten som rör det miljömässiga, ekonomiska och sociala ansvaret som kan påverka det ekonomiska resultatet, det vill säga insolvensen i framtiden när krediten ska betalas tillbaka. Det är därför viktigt för banker att kunna hantera och analysera hållbarhetsrisker i form av ESG, om detta inte görs på ett korrekt sätt återspeglas inte den verkliga risken med krediten till företaget. (Weber et al., 2010). Däremot menar Kovvali och Listokin (2024) att ESG leder till förvirring och inbjuder till bedrägeri snarare än att det kan minska risken för insolvens i framtiden.

Torstensson (2023) klassificerar industrisektorn som den tredje största i Sverige. Industrisektorn består av olika branscher där huvudfokus är att producera produkter för konsumenter eller för andra företag och står för en tredjedel av alla utsläpp

(Naturvårdverket, 2024). Enligt Ahmed et al. (2018) har företag i industrisektorn sedan industrialiseringen anklagats för att förorena miljön genom olika former av utsläpp. Detta leder direkt till en koppling med banken som indirekt står för dessa utsläpp genom att finansiera industrisektorn med banklån (Ahmed et al., 2018). Roca och Sercey (2012) konstaterar i en undersökning av indikationer i hållbarhetsrapporter, att industrisektorn fokuserar mer på miljöarbete i förhållande till de andra hållbarhetsdimensionerna och i jämförelse mot andra sektorer. En teori som Gamerschlag et al. (2011) menar kan vara anledningen till det är intressentteorin. Det innebär att industrisektorn fokuserar på miljöarbete för att kunna förbättra relationen till intressenter. Dessutom menar Gamerschlag et al. (2011) att fokuset ligger riktat mot miljön för att minska politiska kostnader.

Tjänstesektorn har under de senaste åren varit den sektorn med störst tillväxt enligt Wiberg och Bongard (2019). Enligt Curado et al. (2011) är personalen en immateriell tillgång som är viktig och med tillväxten inom tjänstesektorn har denna tillgång kommit att spela en allt större roll. Yallwe och Buscemi (2014) skriver i en artikel att antalet investeringar i immateriella tillgångar ökar mer än i materiella och Sverige är en av de ledande nationerna i denna fråga. Under perioden 1995–2004 stod immateriella tillgångar för 35 % av tillväxten i Sverige inom arbetsproduktiviteten. De förklarar att ett aktuellt ämne för banker i Sverige är att kunna hantera immateriella tillgångar i tjänstesektorn som säkerheter. De flesta organisationer har inte har värderat immateriella tillgångar på ett riktigt sätt. Detta kan bero på att den befintliga redovisningen inte ger tillräckliga riktlinjer för att bedöma immateriella tillgångar på rätt sätt. (Yallwe & Buscemi, 2014).

Finansinspektionen (2001) menar på att banker bedömer risker med att ge ut en kredit i främst två aspekter, återbetalningsförmåga och säkerheten som kan ställas mot krediten. Före en kredit kan beviljas måste risken för en betalningsinställelse eller konkurs bedömas, detta kan göras genom att granska företagets egenskaper, finansiella styrka och kundens förväntade lönsamhet (Finansinspektionen, 2001). Broomé et al. (1998) har tagit upp två risker vid hantering av krediter till företag, risken för betalningsinställelse och risken vid betalningsinställelse. Risken för hanterar verksamhetens inriktning och företagets finansiella risker medan risken vid betalningsinställelse hanterar svårigheten med att göra en korrekt bedömning av tillgångsvärdet i framtiden och realisationsrisken vid en eventuell konkurs (Broomé et al., 1998). Idag finns det däremot fler risker att ta hänsyn till enligt Weber et al. (2010), klimatförändringarna utgör ett av de största problemen i den pågående tidsålder när det kommer till risker och är ett stort hot mot långsiktig finansiell stabilitet.

Gillan et al. (2010) konstaterar att det är viktigt att företag arbetar med ESG. Banker behöver kunna bedöma företags ESG vid kreditgivning för att kunna hantera eventuell hållbarhetsrisk (Sarwar et al., 2018; Samaniego-Medina & Giráldez-Puig, 2022). För banker i Sverige finns ett starkt samband mellan att vara till nytta för samhället och att ha långsiktig lönsamhet där bankens roll i klimatomställning är att stötta kunder via

kreditgivning (Svenska bankföreningen, 2023). Industri- och tjänsteföretagssektorn är två av de största sektorerna i Sverige och påverkar därför samhället i allmänhet (Torstensson, 2023). Tidigare forskning av Roca och Sercey (2012) visar att fokus ofta ligger på miljö hos industrisektorn vilket är en aspekt som inte finns i samma utsträckning hos tjänstesektorn. Det finns mindre forskning om bankernas krav gällande företags ESG vid kreditgivning i de olika sektorerna. Utifrån denna bakgrund har författarna valt att analysera om det finns skillnader och likheter i hur banker bedömer de valda sektorerna ur ett ESG perspektiv vid kreditgivning.

1.3 Problemformulering

Hur bedömer svenska banker ESG vid kreditgivning till industrisektorn jämfört med tjänstesektorn?

1.4 Syfte

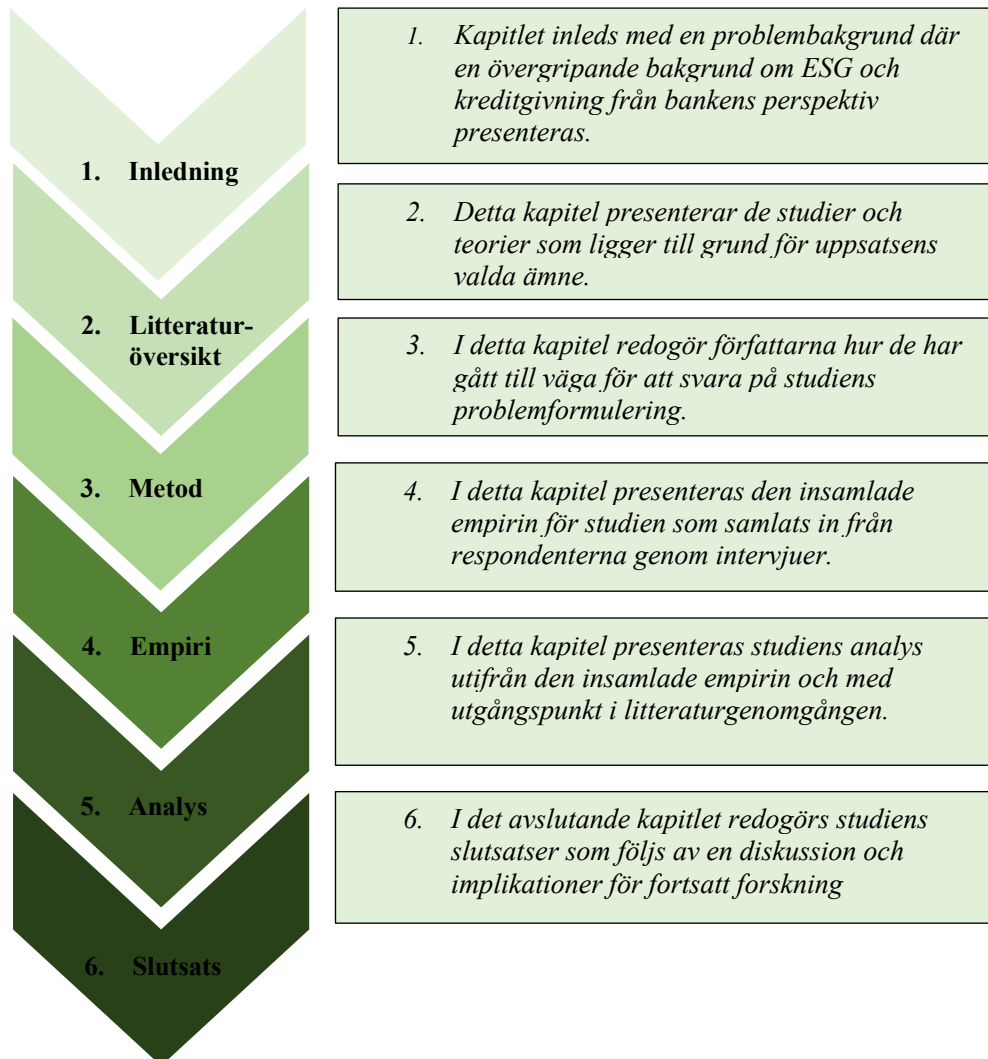
Syftet med studien är att beskriva bankernas kreditgivning utifrån ett ESG perspektiv. En analys mellan företag i industri och tjänstesektorn ska göras för att utvärdera om det finns skillnader och likheter i kreditgivningen mellan de två valda sektorerna. Förståelse skapas genom att en modell utvecklas.

1.5 Centrala begrepp

- **ESG:** ESG står för miljö, socialt samt styrning och är ett ramverk för företags hållbarhetsarbete (Echazú & Nocetti, 2023).
- **Hållbar utveckling:** *"en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov"* (United Nations, 1987).
- **Kreditgivning:** Kreditgivning är en del av bankens kärnverksamhet. Banker har ett behov av att bedöma, mäta och hantera risker som kreditgivningen innebär. (Riksbanken, 2001).
- **Hållbarhetsrisk:** Vid kreditbedömning bör miljö- och hållbarhetsfrågor samt risken med dessa hanteras (Weber, 2012).
- **Industrisektorn:** Industrisektorn är en av de tre största sektorerna i Sverige (Torstensson, 2023). Huvudfokuset är att producera produkter för konsumenter eller för andra företag (Naturvårdsverket, 2024).

- **Tjänstesektorn:** I Sverige är två tredjedelar av företagen verksamma inom tjänstesektorn (Torstensson, 2023). Tjänsteföretag kan vara datakonsulter eller programmering (Öljemark, 2024). I tjänstesektorn är personalen en viktig tillgång som beskrivs som en immateriell tillgång (Curado et al., 2011).

1.6 Disposition

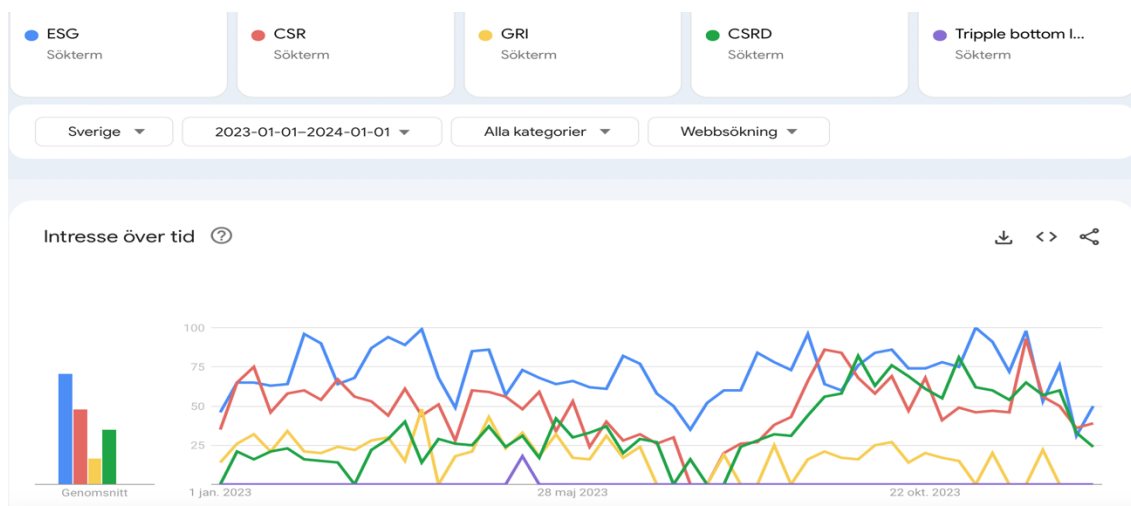

2. Litteraturgenomgång och teoretisk referensram

Detta kapitel presenterar de studier och teorier som ligger till grund för uppsatsens valda ämne. Med hjälp av litteraturen skapas en djupare förståelse och utifrån det har en intervjuguide arbetats fram. Litteraturen ligger senare till grund för att tolka och förklara data som samlas in.

2.1 Hållbar utveckling

Begreppet hållbar utveckling fick internationell spridning när Brundtlandskommissionen, FN:s världskommission för miljö och utveckling år 1987 lanserade begreppet "en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov" (United Nations, 1987). Enligt Regeringen (2024) kan hållbarhetsrapportering användas för att kommunicera hållbarhet till intressenter som innebär flera fördelar och underlättar rapporteringsprocessen. Syftet med hållbarhetsrapportering är att ge marknaden tillförlitlig och jämförbar information (Regeringen, 2024). Med en rad olika ramverk att mäta hållbarhet på i företag idag har denna uppsats valt att använda ESG. Ramverket har valts då stora delar av den senaste forskningen fokuserar mycket på ESG och att det därför är ett aktuellt ramverk att använda till denna uppsats. *Figur 2* nedan visar att ESG är det ramverk som trendat mest i sökningar under år 2023. ESG är även ett ramverk som har tydliga dimensioner som täcker tre stora områden inom hållbarhet. Nedan i kapitel 2.1.1 presenteras ett antal andra ramverk för att en djupare förståelse ska fås och efterföljs i kapitel 2.1.2 med en djupare beskrivning av ESG.

Figur 2: Trenden (antal sökningar) avseende ramverken för hållbarhet på sökmotorn Google har sett ut under det senaste året. (Google Trend, 2024)

2.1.1 Ramverk

Corporate Social Responsibility, även kallat CSR är enligt Meijui & Huang (2020) något företag arbetar med för att få in sociala och miljömässiga frågor i affärsmodellen. CSR är enligt Gamerschlag (2011) något som företag idag lägger mycket tid och pengar på för att visa upp prestationer med deras miljöarbete till intressenter. Ett företag antas ha intresse för CSR om fördelarna ekonomiskt blir större än kostnaderna (Gamerschlag, 2011). Däremot menar Meijui & Huang (2020) att företag som jobbar med CSR får hårdare straff av intressenter än företag som inte gör det om en skandal inträffar. Enligt Polley (2022) säger många idag att CSR håller på att ersättas av ESG ramverket eftersom det har ökat i popularitet och haft en snabb framväxt. Stobierski (2021) menar däremot att CSR ökat i popularitet när konsumenter under de senaste åren blivit mer medvetna om hållbarhetsfrågor.

GRI, Global Reporting Initiative är en organisation som har utformat ett ramverk inom hållbarhet (KPMG, u.å). GRI är enligt Sreepriya et al. (2023) en universell standard för att dokumentera hållbarhetsrapportering mellan företag. GRI hjälper företag att mäta, förstå och kommunicera ekonomisk, social och miljömässiga resultat (Sreepriya et al., 2023). Schadewitz och Niskala (2010) beskriver att företag som arbetar med GRI har betydligt högre vinstmarginaler och fördelar på börsen. Genom att regelbundet lämna ut information i form av GRI kan ett företag få finansiell stabilitet. Företag som rapporterar GRI har det som ett kommunikationsverktyg för att minska informationsasymmetrin mellan förvaltare och investerare. (Schadewitz & Niskala, 2010). Fonseca et al. (2014) ifrågasätter däremot effekten av GRI standarder och menar att de kan vilseleda beslutsfattare eller kamouflera icke hållbara metoder.

Enligt Miller (2023) är Triple Bottom Line ett annat ramverk för att mäta hållbarhet hos ett företag. Utöver den ekonomiska biten där fokus ofta är på att generera vinst ska även den sociala och miljömässiga påverkan mätas. De tre P som benämns kan beskrivas som vinst, människor och planet. Den ekonomiska biten behöver inte vara på bekostnad av att engagera sig i det sociala och miljön utan är snarare en fördel. (Miller, 2023). Däremot menar Srivastava et al. (2022) att Triple Bottom Line är svårt att tolka och att olika människor tolkar definitionen olika, även att det krävs väldigt tydliga mål inom organisationen för att kunna använda Triple Bottom Line på rätt sätt.

Enligt Söderlund (2024) handlar CSRD om att hållbarhetsinformationen ska lämnas som en del av årsredovisningen. Rapporten ska granskas av en revisor eller en annan extern granskare. Europeiska standarder i enlighet med EU:s gröna taxonomi införs i Sverige i samband med CSRD som föreslås träda i kraft 1 juli 2024. (Söderlund, 2024). Cao et al. (2023) menar att CSRD kan förbättra företagets prestanda och minska risk om det används för att gynna aktieägare och andra intressenter men få motsatt effekt om det används av chefer för egennyttan.

2.1.2 ESG

ESG som nämnt tidigare står för miljö, socialt och ledning syftar enligt Björk (2022) till integrering av hållbarhetsfaktorer i bolagsanalys. För att kunna bedöma risk och värde i ett företag som inte kopplat till den traditionella värderingen implementerades ESG.

Små - och medelstora företag har inte sett kopplingen helt mellan risk och ESG än medan stora börsnoterade företag arbetat mycket med frågorna. (Björk, 2022). Enligt Robin (2023) handlar E, miljö om bland annat energianvändning, avfallshantering och bevarande av biologisk mångfald. S, socialt handlar bland annat om hälsa och säkerhet på arbetsmarknaden, mångfald och inkludering på arbetsmarknaden samt arbetsförhållanden. Dimensionen om styrning ser till att företagen ska ha en kompetent och kvalificerad styrelse, företagsledare med mera samt följa alla regler och lagar (Echazú & Nocetti 2023).

Echazú och Nocetti (2023) beskriver företagens ESG arbete som en möjlighet att generera vinst med förutsättningen att de redovisar vilken inverkan deras beslut har på miljön, det sociala och den ekonomiska dimensionen. Gillian et al. (2010) beskriver att ESG kan användas för att investerare ska kunna jämföra företag utifrån dimensionerna miljö, social och styrning. Mer än hälften av de bästa penningförvaltarna i världen använder ESG vid investeringsbeslut. Det finns delade åsikter om huruvida ESG bör tas med i investeringsbeslut eller inte, viss forskning visar på att företagen enbart borde fokusera på att generera vinst snarare än socialt ansvar. (Gillian et al., 2010).

ESG ramverket är ett sätt att mäta hållbarhet på och är populärt bland investerare, medan den sociala medvetenheten blir allt viktigare kommer den finansiella prestationen alltid att stå högst upp (Polley, 2022). När ett företags ESG arbete ökar sjunker företagets kapitalkostnader och värderingen förbättras enligt Polley (2022), ESG ramverket håller på att bli ett viktigt hållbarhetskreditbetyg för investerare.

Enligt Ahmed et al. (2018) överväger och analyserar banker ofta de grundläggande miljökraven som finns i form av lagar innan en kredit ges ut. Däremot tas mindre hänsyn till luft- och bullerföroreningar, ofta för att det inte finns någon som är expert på området och vet hur det ska undersökas. I den sociala aspekten tas ofta hänsyn till barnarbete och arbetsplatsens tillstånd innan en kredit ges ut men mindre fokus ligger på pensionsplanering och att förhindra uppsägning hos de anställda. I styrningsfrågorna är bankerna långt fram med att kolla på hur kredittagarens finansiella disciplin ser ut vid kreditbedömning men mindre på styrelsestrukturen hos företagen. (Ahmed et al., 2018).

2.1.3 Hållbar kreditgivning

Det finns inga direkta lag eller regelkrav på att banker ska vidta miljö och hållbarhetskrav vid kreditgivning (Finansinspektionen, 2018). Däremot finns det indirekta i form av att banken ska bedöma kredittagarens återbetalningsförmåga enligt lagen om bank och finansieringsrörelse (LBF, 2004) kap 8 § 1. Alla omständigheter av

betydelse ska beaktas enligt Finansinspektionen (2018). Det innebär att om kredittagarens verksamhet innefattar något som påverkar miljön negativt kan det innebära ökad risk för att kredittagaren inte kan fullgöra förpliktelserna. Det betyder att det ska tas med vid bedömningen av kreditrisken. Detsamma gäller säkerheter till lånet som är kopplade till en miljörisk. Det åligger inte banken att beakta ytterligare miljö- och hållbarhetsaspekter än sådana som bedöms påverka återbetalningsförmågan hos kredittagaren eller värdet på säkerheter. Många banker väver in interna regler i miljö- och hållbarhetsperspektivet i högre grad än vad lagen kräver. Det intar egna initiativ inom området genom att till exempel ansluta till internationella standarder eller att följa internationellt accepterade principer. (Finansinspektionen, 2018).

Om banken finansierar verksamheter som är mer eller mindre tvivelaktiga ur ett hållbarhetsperspektiv riskerar de att drabbas av en ryktesrisk enligt Finansinspektionen (2018). Det innebär att de kan få tappat förtroende hos kunder, andra intressenter samt allmänheten i stort (Finansinspektionen, 2018). Enligt Samaniego-Medina och Giráldez-Puig (2022) besitter bankerna en viktig roll i samhället, eftersom de beslutar om hur fördelningen av finansiella resurser till företag ska ske. Det innebär att de har möjligheten att påverka utvecklingen av ESG (Samaniego-Medina & Giráldez-Puig, 2022).

Europeiska beslutsfattare har enligt Bruno och Lagasion (2021) de senaste åren försökt skapa ett regelverk för att förbättra hållbarheten i det finansiella systemet. Både beslutsfattare och tillsynsmyndigheter vill få fram ett mer hållbart ekonomiskt system där banker kan fungera som en pådrivande kraft (Bruno & Lagasion, 2021). Svenska Bankföreningen (2021) presenterade år 2021 en klimatfärdplan för den svenska bankbranschen. Vars syfte är att bidra till att Sverige ska nå målet om netto-noll utsläpp senast år 2045. Medlemsbankerna står aktivt bakom färdplanen. Det innebär ett omfattande arbete för bankerna då färdplanen innebär att de ska integrera klimataspekter i hela verksamheten. (Svenska Bankföreningen, 2021).

Gröna lån är en produkt som en del banker erbjuder, som ett steg mot en mer hållbar finansiering (Finansinspektionen, 2018). Syftet med gröna lån är att stödja en positiv klimatpåverkan och skapa långsiktigt hållbara företag (Svenska Bankföreningen, 2021). En bank definierar gröna lån som ”ett lån där verksamheten eller projektet som lånet avser att finansiera på något sätt bidrar till att bekämpa klimatförändringarna eller till att mildra konsekvenserna av klimatförändringarna” (Finansinspektionen, 2018). Finansinspektionen (2018) menar på att gröna lån kan leda till att bankerna påverkar företag till att vidta åtgärder och att en positiv miljöeffekt uppnås. Det finns dock skillnader i hur bankerna utformar och klassificerar gröna lån, vilket gör det svårare att jämföra bankerna.

2.1.4 Hållbarhetsrisk

Kreditgivning är viktigt för bankernas affärsverksamhet enligt Weber (2012) och då även förmågan att hantera kreditrisker. Genom att hantera kreditrisken innan en kredit

ges ut kan faktorer som påverkar återbetalningsförmågan av krediten bedömas (Weber, 2012). Vid denna bedömning menar Weber (2012) att miljö- och hållbarhetsfrågor samt risken med dessa bör hanteras men att mer forskning krävs för att kunna beräkna fördelarna med detta.

Umar et al. (2021) menar att både stora och små banker drar nytta av att ge ut krediter till företag som har ett hållbarhetsarbete och fokuserar på ESG. Betydelsen för mindre banker verkade dock vara större vilket kan bero på att de är mer känsliga för kredittagarens återbetalningsförmåga. Kreditrisken minskas vid kreditgivning till företag som jobbar med hållbarhet och en anledning till detta är att kassaflödet är bättre när företag har en hållbar affärsmodell. Genom att banker analyserar företags hållbarhetsarbete innan en kredit ges ut kan både deras kreditrisk minskas och samhällets mål mot en bättre miljö påverkas positivt. (Umar et al., 2021).

Weber et al. (2010) benämner hållbarhetsrisk som osäkerheten kring det framtida utfallet av krediten som rör det miljömässiga, ekonomiska och sociala ansvaret som kan påverka det ekonomiska resultatet, insolvensen i framtiden när krediten ska betalas tillbaka. En hållbarhetsrisk vid kreditgivning kan vara när gäldenären behöver investera i miljöteknik som leder till minskad likviditet hos gäldenären och kan påverka förmågan att betala tillbaka krediten. Detta blir en ökad kreditrisk för banken. Olika analyser av hållbarhetsrisker visade att cirka 10 % av alla kreditförluster i tyska banker hade med miljörisker att göra. I studien konstateras att banker som tar hänsyn till hållbarhetsrisker vid kreditbedömning förbättrar kreditens riskklassificering. (Weber et al., 2010).

Hållbarhetens fokus i samhället har enligt Eng et al. (2021) under senare tid har lett till att företag vill framstå i ett positivt ljus i frågan om hållbarhet. Idag är det en konkurrensfördel att fokusera på hållbarhet vilket leder till att alla företag inte är helt ärliga i hur de arbetar med frågan, något som kallas Greenwashing. Det kan diskuteras vad som är Greenwashing och inte men generellt sätt inkluderas bedrägerier, att presentera miljövänlig information på ett misstydande sätt eller ett engagemang i miljövänliga insatser för att dölja det egna arbetet. (Eng et al., 2021). Det finns också en skillnad mellan miljövänliga produkter och miljövänliga produktioner att ta hänsyn till, exempel kan transportereringen av gröna produkter vara förorenande även fast själva produkten är klassificerad som grön och hållbar (Isaksson & Linderoth, 2018).

2.2 Kreditgivningsprocessen

Processen från det att en kredittagare lämnar in en ansökan om en kredit tills det att krediten är fullt återbetald eller att ett misslyckande med krediten inträffat, kallas kreditgivningsprocess (Altman, 1980). Processen innehåller olika aktiviteter och enligt Altman (1980) kan den delas in i fyra steg, ansökan, kreditbedömning, kreditbeslut och återbetalningsresultat. Bankers kreditgivningsprocesser kan skilja då de endast begränsas av allmänt hållna regler av olika regelverk, vilket innebär att individuella

kreditgivningsprocesser kan skapas (Albertsson & Karlenström, 2010). Dessutom har banktjänstemän olika erfarenheter och kompetens vilket kan vara en bidragande faktor till bankers olika kreditgivningsprocesser (Bruns & Fletcher, 2008).

Enligt Svensson och Ulvenblad (1995) tjänar inte banker på att ge ut krediter till företag som inte kan betala och som går i konkurs. Svensson & Ulvenblad (1995) benämner det som ett typ II-fel, som innebär en kreditförlust för banken. Det som är effektivt för banken är att bevilja krediter till företag som levererar och kan betala tillbaka. Effektivt för banken är det även att välja att avstå från att ge en kredit till ett företag som i framtiden går i konkurs. Ineffektivt är det för banken om de nekar en potentiellt lönsam kund eftersom det hade kunnat generera ränteinkomster, så kallat typ I-fel. Banktjänstemän behöver därmed vara noggranna i kreditbedömningen av företag då det vid fel beslut kan leda till en förlust för banken. (Svensson & Ulvenblad, 1995).

2.2.1 Kreditbedömning

Kreditbedömning är ett steg i kreditgivningsprocessen, vars syftet är att bedöma kredittagarens återbetalningsförmåga (Altman 1980). Banken behöver samla in information om kredittagaren och företaget för att kunna göra rätt bedömning (Svensson & Ulvenblad 1994). Företagsinformationen kan delas in i två olika typer av information, mjuk och hård information (Grunert & Norden, 2012). Mjuk information är kvalitativ information som förknippas med relationer om företaget, ägaren och samhället (Berger & Udell, 2002). Det kan exempelvis vara information om idéer, ledningen, framtidsplaner, rykten, ekonomiska processer och åsikter (Liberti & Petersen, 2019). Informationen måste samlas in över tid och kan vara svår att kvantifiera, verifiera och kommunicera (Berger & Udell, 2002). Mjuk information måste samlas in personligen och insamlaren av information är en del av informationen (Liberti & Petersen, 2019). Det innebär att det blir svårt att separera och därmed svårt att kommunicera inom organisationsstrukturen. Dessutom är mjuk information svår att verifiera då det är information som grundar sig utifrån personlig bedömning. Hård information är kvantitativ information i form av siffror. Informationen som samlas in är finansiell i form av bokslut, årsredovisning, nyckeltal, betalningshistorik och aktieavkastning. Informationen är till skillnad från mjuk information lätt att samla in och att överföra. (Liberti & Petersen, 2019). Det kan vara svårt att utgå enbart ifrån hård information vid bedömning av små och medelstora företag då den i de flesta fall inte är tillräcklig för att få en helhetsbild över företaget (Grunert & Norden, 2012).

2.2.2 Beslut

Enligt Broomé et al. (1998) ska kreditgivaren utifrån den insamlade informationen göra en riskbedömning och besluta om att bevilja krediten eller inte. Banker delar upp risker vid hanteringen av krediter till företag med hjälp av två riskfaktorer. Risken *för* betalningsinställelse och risken *vid* betalningsinställelse. Risken *för*

betalningsinställelse hanterar kredittagarens förmåga att betala tillbaka kreditbeloppet. Medan risken *vid* betalningsinställelse hanterar svårigheten med att göra en korrekt bedömning av tillgångsvärdet i framtiden och realisationsrisken vid en eventuell konkurs. (Broomé et al., 1998). När informationsinsamlingen och riskanalysen är klar väljer kreditgivaren att antingen bevilja eller att avslå krediten (Svensson & Ulvenblad 1994). Tidigare forskning visar på att kreditgivarens intuition samt personkemin mellan de aktuella parterna har en stor inverkan på banktjänstemannens beslut (Hensman & Sadler-Smith, 2011). Intuition även kallat magkänsla är enligt Hensman och Sandler-Smith (2011) resultatet av omedvetna processer och handlar om att ta ett beslut utefter vad som känns rätt. Utan vidare kunskap uppstår en känsla men skälet till den kan inte anges. Intuition anses vara ett viktigt komplement till en rationell analys, dessvärre kan det ibland begränsas i organisationer där bevis behövs läggas fram. Det kan innebära att banktjänstemannen tar ett beslut som passar inom organisationens ram, men som den egentligen inte håller med om då känslan säger något annat. Det svåra kan även vara att urskilja på vad som är tanke och vad som är magkänsla, vilket gör det svårt att veta effektiviteten av intuition vid beslutsfattande. (Hensman & Sadler-Smith, 2011). Kreditbeslutet kompletteras enligt Svensson och Ulvenblad (1994) vid godkännande med ett kreditavtal som innehåller information om det lånade beloppet, ränta, amortering, handlingar, lämnade säkerheter och kreditvillkor.

2.2.3 Återkoppling

Efter att krediten har beviljats fortsätter kreditgivaren kontinuerligt med att samla in information om kredittagaren (Svensson & Ulvenblad, 1995). Kreditgivaren kan då upptäcka eventuella svårigheter hos kredittagaren. Det är viktigt för att kreditgivaren ska hinna agera innan en eventuell konkurs. Svensson och Ulvenblad (1995) poängterar däremot att det är viktigt att en banktjänsteman inte väljer att avsluta en kredit till en kredittagare på grund av oro, men som i slutändan visar lönsamhet. Detta eftersom det är ineffektivt för banken och ett så kallat typ III-fel. På samma sätt som det är ineffektivt att låta en kredit fortlöpa för en kredittagare som går i konkurs, ett så kallat typ IV-fel. Det som är effektivt däremot vid uppföljning av kredittagare är precis som vid första kreditbeslutet, att bevilja kredit till företag som levererar och kan betala tillbaka samt att välja att avstå från att ge en kredit till ett företag som i framtiden går i konkurs. (Svensson & Ulvenblad, 1995)

2.2.4 Reglering över banker

Finansinspektionen (2023.b) skriver att banker regleras av svenska lagar och förordningar, föreskrifter och allmänna råd från FI samt olika EU-regler. En viktig svensk lag för bank och kreditmarknaden vid kreditgivning är lagen om bank och finansieringsrörelsen (Finansinspektionen, 2023.b). I den finns lagar LBF (2004) om hur banker ska bedriva rörelse, på ett sådant sätt att institutets förmåga att fullgöra förpliktelser inte äventyras. Ett kreditinstitut ska även internt rapportera och ha kontroll

över de risker som dess rörelse är förknippad med. Det ska finnas interna riktlinjer och intuitioner i den omfattning som behövs för att styra verksamheten. Det finns även bestämmelser om hanteringen av krediter, innan ett kreditinstitut beslutar att bevilja en kredit ska de pröva risken för att de förpliktelser som följer av kreditavtalet inte kan fullgöras. Krediten får endast beviljas av kreditinstitutet om förpliktelserna på goda grunder kan förväntas bli fullgjorda. (LBF, 2004).

Finansinspektionen (2021) ansvarar för tillsyn, regelgivning och tillståndsprövning för finansiella marknader och finansiella företag. Syftet med finansinspektionen är att bidra till ett stabilt och välfungerande finansiellt system (Finansinspektionen, 2021). Föreskrifter och allmänna råd från finansinspektion (2023.b) finns samlat i en författningssamling och kompletterar de grundläggande regler som finns i svenska lagar och förordningar. Föreskrifter är bindande regler som företag är skyldiga att följa medan allmänna råd är en rekommendation om hur för företagen kan göra för att uppfylla de bindande reglerna. (Finansinspektionen, 2023.b).

EU-förordningar har företräde över nationell rätt och börjar gälla direkt (Riksdagen, 2023). Kapitalkravsförordningen är en EU-förordning som ställer krav på banker och kreditmarknadsföretag gällande deras kapitaltäckning och likviditet (Finska finansinspektionen, 2021). EU-direktiv är en lag som sätter upp ett mål som ska uppfyllas, medlemsländerna avgör dock själva vilka åtgärder som ska vidtas för att målet ska uppnås (Riksdagen, 2023). Finansinspektionen (2023.b) skriver att det finns ytterligare regler som reglerar finanssektorn, nämligen EU:s tillsynsmyndigheter -. Europeiska bankmyndigheten, EBA är en och de lämnar förslag till EU-kommissionen som sedan beslutar om dem i form av förordningar. EBA tar även fram riktlinjer och rekommendationer som har samma status som finansinspektionens allmänna råd. (Finansinspektionen, 2023.b).

2.2.5 Principal – Agentteorin

Jensen och Meckling (1976) definierar Principal - agentteorin som en ägare av företaget (principal) anlitar en anställd (agent) för att utföra en tjänst. Båda parterna kommer att agera utifrån det som är bäst för varje enskild person, alltså utifrån ett egenintresse. På grund av detta måste principalen ge incitament som agenten vill följa som till exempel högre lön, en form av övervakning för att agenten inte ska agera utifrån egenintresse. Det är dock omöjligt för principalen att säkerställa att agenten agerar utifrån principalens intresse fullt ut. Denna form av övervakning leder till kostnader för principalen. I grunden handlar principal-agentteorin om att relationer i en organisation kan ses som en form av kontrakt. (Jensen & Meckling, 1976).

Lean och Tucker (2001) nämner en principal-agentrelation mellan mindre företag och banker vid kreditgivning där ett finansieringsgap uppstår. Detta på grund av att företaget inte lämnar ut all information till banken. Eftersom banklån ofta är en viktig finansieringskälla kan banken i frågan om kreditgivning ses som principalen. Resultatet

av att bankerna inte får all information kan bli att de inte vill ge ut en kredit eller att krediten får högre ränta eller högre krav på säkerheter. (Lean & Tucker, 2001).

2.2.6 Informationsasymmetri och hållbarhet

Informationsasymmetri är ett fenomen som uppkommer enligt Samuelsson (2024) när den ena parten har mer information än den andra i en relation. I takt med digitaliseringen i samhället har en minskning av informationsasymmetri skett (Samuelsson, 2024). I dagens samhälle förväntas de olika intressenterna enligt Romiti och Vurro (2021) att få ta del av företagets både finansiella och icke finansiella rapporter. I studien konstaterar att desto mer företag avslöjar desto mer ansvarsfulla anses de vara och informationsasymmetrin minskar (Romito & Vurro, 2021).

Chia - Wu och Ting - Shu (2015) beskriver att ett företags kostnader ökar på kort sikt när en omställning till hållbarhet görs på företag men att det på lång sikt leder till en konkurrensfördel. Företag med sociala ansvarsfulla metoder får en högre värdering och lägre risk. Att kommunicera hållbarhetsarbete till intressenter leder till minskad informationsasymmetri. En anledning till att företag kommunicerar hållbarhet och socialt ansvar är för att de känner att ansvar mot intressenter och ger därför mer omfattande och informativa upplysningar vilket minskar informationsasymmetri. (Chia - Wu & Ting - Wu, 2015).

2.2.7 Intressentteorin

Den huvudsakliga idén med intressentteorin enligt Dmytriyeu et al. (2021) är att skapa värde till alla som kan påverka eller påverkas av företaget, vilka benämns intressenter. Antalet och sammansättningen av dessa intressenter kan variera mellan sektorer och beroende på företagets affärsmodell. Intressenter kan representeras av kunder, anställda, banker, leverantörer och samhället. Enligt intressentteorin ska inte aktieägare prioriteras framför andra intressenter utan alla relevanta intressenter till företaget ska prioriteras. Det är däremot inte enbart cheferna på företaget som ska jobba med dessa relationer utan det är lika viktigt för intressenterna att kunna skapa varaktiga relationer. (Dmytriyeu et al., 2021).

Enligt Dmytriyeu et al. (2021) ser intressentteorin på hela verksamheten och alla intressenter i ett perspektiv vilket innebär att de inte betraktar det sociala ansvaret separat. Att ta ansvar för produkterna och hela kedjan ingår i teorin då alla intressenter ska vara nöjda med produkten. Genom att kommunicera med intressenterna hur företaget jobbar med social hållbarhet är en del av arbetet för att få en bra relation till intressenter. (Dmytriyeu et al., 2021).

Forskning inom intressentteorin av Terence (2011) visar att det finns vissa fördelar med att prioritera alla intressenter och inte enbart aktieägare, bland annat kommer anställda

att arbete hårdare för att få ett effektivare företag. Kunden som intressent kommer även att öka efterfrågan samt betala mer för produkterna eller tjänsterna. Goda relationer med intressenterna leder därmed till konkurrensfördelar. Nackdelarna som kommer med intressentteorin är att chefer ofta hamnar utan mål då det är svårt att tillfredsställa alla intressenter då de inte alltid arbetar mot samma mål. (Terence, 2011).

2.3 Industrisektor

Industrisektorns affärsverksamhet är enligt Allabranscher (2024) att producera produkter för andra företag eller till konsumenter. Inom sektorn finns det företag som är grupperade baserat på vilken produkt som säljs eller produceras, exempel på dessa är byggindustri, plastindustri eller stålindustri (Allabranscher, 2024).

Företag inom industrisektorn innehar oftast materiella anläggningstillgångar i form av byggnader, maskiner och inventarier enligt Bruns och Fletcher (2008). Det är vanligt att dessa används som säkerheter för banker vid kreditgivning för att skydda i de fall kredittagaren skulle hamna i en obeståndssituation (Bruns & Fletcher, 2008). Vid inköp av maskiner som vanligtvis krävs i industrisektorn behövs ofta en stor mängd kapital (Ekonomifakta, 2009). Om kredittagaren hamnar på obestånd realiserar säkerheten enligt Bruns och Fletcher (2008) som en alternativ betalningskälla. Säkerheten är bankens sista utväg och de vill undvika att hamna i en situation där den måste lösas in. Säkerheter används främst för att lägga över en del av risken på kredittagaren men banken bär fortsatt en risk. En stark säkerhet kan öka chansen för en beviljad kredit men det är ingen garanti. (Bruns & Fletcher, 2008).

Enligt Gamerschlag (2011) tenderar företag från förorenade industrier att ha en högre nivå av att kommunicera miljöarbetet till intressenter än inom andra sektorer. En anledning till att företagen vill avslöja hållbarhetsarbete inom dessa industrier är för att minska risken att eventuellt få regleringar eller skatter som kan påverka företagets värde negativt (Gamerschlag, 2011). En annan anledning till att industrisektorn kommunicerar hållbarhet kan vara att de har mycket krav på sig från EU då sektorn står för en stor del av de totala utsläppen enligt European Environment Agency (2022). Allmänhetens tillgång till information har ökat genom olika europeiska register över utsläpp och föroreningar från industrisektorn (European Environment Agency, 2022).

Av de 17 globala målen som agenda 2030 har i handlingsplanen mot omställningen till ett hållbart samhälle handlar nummer 9 om "hållbar industri, innovationer och infrastrukturer" enligt Globala målen (2022). Industrier måste göras mer inkluderande och hållbara för de utmaningar som planeten och människor står inför då industrier är en viktig del i samhället. Ett av delmålen 9.4 syftar till att rusta upp industrier och göra dem hållbara med effektiv resursanvändning och miljövänliga tekniker. Med andra ord är industrisektorn en viktig del i omställningen till ett hållbart samhälle. (Globala målen, 2022).

2.4 Tjänstesektor

Curado et al (2011) menar att förändringen från en tillverkningsbaserad produktion i samhället till en nu informationsbaserad produktion har en ny syn på företag och deras anställda gjorts. Personalen är en immateriell tillgång som är otroligt viktig och med tillväxten inom tjänstesektorn har denna tillgång kommit att spela en allt större roll. I kärnan av organisationer finns nu till allt större del hos personalen och deras kunskap. Dessa immateriella tillgångar har visat sig kunna vara de viktigaste bedömningsfaktorerna för företagets prestation. (Curado et al., 2011). Yallwe och Buscemi (2014) beskriver även de i en artikel att många avancerade ekonomier den senaste tiden har gått över till att bli en kunskapsekonomi vilket gör att de immateriella tillgångarna i form av personal och kunskap ökar. Immateriella tillgångar används i företag för att tillföra ett värde, de har inte en fysisk verkligt innehåll som en materiell tillgång har. Ökningar av immateriella tillgångar i förhållande till materiella har ökat mest i utvecklande länder och däribland Sverige. (Yallwe & Buscemi, 2014).

Företag med immateriella tillgångar har ofta svårare att få en kredit då de inte kan garantera säkerheter i form av egendom i samma utsträckning som företag i industrisektorn enligt Patent och registreringsverket (2024). Immateriella tillgångar är svåra att värdera men utgör ofta värdefulla tillgångar och kan användas för att säkerställa finansiering (Patent och registreringsverket, 2024). För ett företag i tjänstesektorn kan enligt Eriksson (2024) en säkerhet i stället vara en företagsinteckning eller att ägaren går i borgen. Det innebär att om det blir svårigheter i företaget att betala tillbaka lånet riktar långivaren betalningskravet mot ägaren som gått i borgen (Eriksson, 2024). Ett tjänst- eller konsultföretag inom tjänstesektorn som fakturerar egna tjänster kräver oftast inte så mycket kapital för att driva företaget och kräver generellt inte så stora krediter (Ageras, u.å). Däremot menar Ekonomifakta (2009) att även kunskap kan kräva en stor mängd kapital.

Företag i tjänstesektorn har enligt Gamerschlag (2011) en lägre miljöpåverkan och tenderar i allmänhet att avslöja mindre information om miljö- och socialt arbete. Med tanke på att deras anställda är en viktig tillgång är det förvånande att de inte kommunicerar mer av det sociala hållbarhetsarbetet. En anledning till att den inte prioriteras kan vara frågor inom den sociala hållbarheten ofta är mer relevanta i produktionsföretag där hälsa och säkerhet på arbetsplatsen förespråkas. (Gamerschlag, 2011).

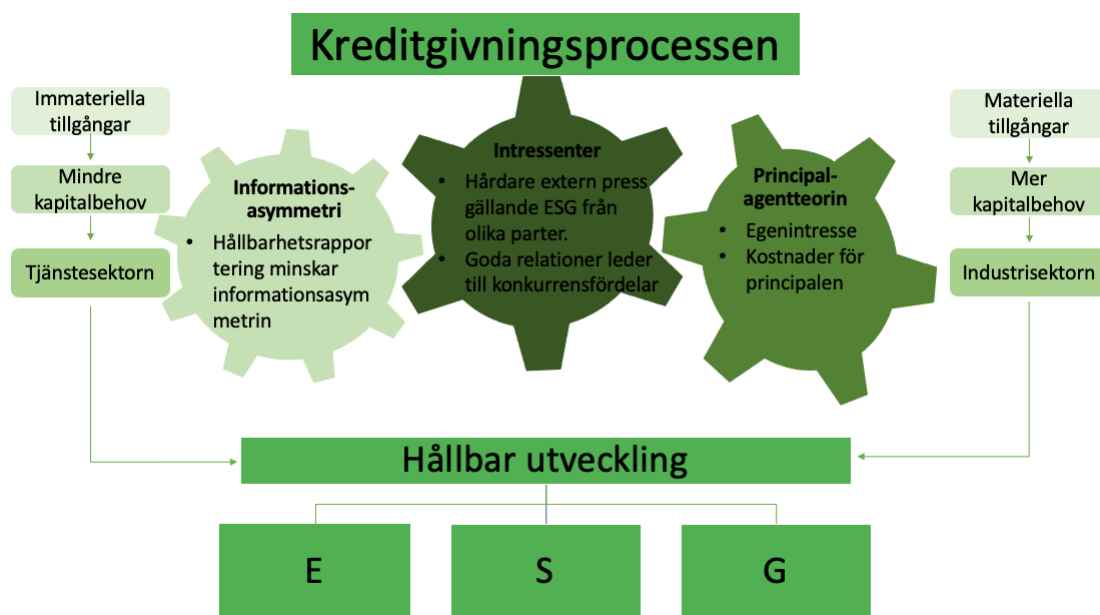
2.5 Sammanfattning av litteraturgenomgång och studiens teoretiska modell.

Kreditgivning är ett ständigt aktuellt ämne då utvecklingen i samhället rusar framåt både inom teknik och hållbarhet. Banker och deras kreditgivning kommer alltid vara en viktig del av samhället. Kreditgivningsprocessen utvecklas i takt med att samhället

utvecklas med nya trender. Utvecklingen inom hållbarhet och hur det ska mätas och bedömas i form av olika ramverk är även det en utveckling som går framåt fort.

Sektorerna som har valts ut är båda kopplade till kreditgivning och ESG. Industrisektorn på grund av att det är en av de smutsigare sektorerna med höga utsläpp samt att de är med i de globala målen i agenda 2030 som en viktig del i omställningen till ett hållbart samhälle. Industrier riskerar att få sanktioner och skatter om de inte kommunicerar miljöarbete till sina intressenter. Tjänstesektorn är inte belastad med utsläpp i samma utsträckning som industrier men däremot är den sociala och styrningsdimensionen mer i fokus. Utifrån detta ska författarna undersöka hur banker beaktar ESG dimensionerna vid kreditgivning.

Analysmodellen i *figur 3* användes som utgångspunkt vid upprättandet av intervjuschemat till studien. Den insamlade empirin ska även analyseras med hjälp av modellen och besvara frågeställningen. Modellen utgår från tjänstesektorn på vänstersidan och det som kännetecknar den medan högersidan utgår från industrisektorn. Teorierna är implikationer från litteraturgenomgången och den teoretiska referensramen som kan påverka en kreditgivningsprocess. Slutligen kopplas implikationerna och sektorerna till hållbar utveckling och det i studien valda ramverket om E, S och G.

Figur 3. Egenarbetad och sammanfattande modell utifrån litteraturgenomgången och den teoretiska referensramen.

3. Metod

I detta kapitel redogör författarna hur de har gått till väga för att svara på studiens problemformulering. Det framgår vilka metoder som använts men även aspekter som etik, urval och trovärdighet tas upp.

3.1 Övergripande forskningsansats

För att beskriva om det finns några skillnader och likheter i bankernas kreditgivning utifrån ett ESG perspektiv mellan två av de största sektorerna i Sverige har relevant forskning samlats in och intervjuer genomförts.

Inspiration till uppsatsen har från början utvecklats genom kurser på civilekonomprogrammet inom bland annat entreprenöriell finansiering, som fokuserade på kreditgivning. Förståelse för vikten av företags hållbarhetsarbete tydliggjordes i etikkursen och även den har inspirerat till uppsatsen. Inledningsvis i studien gjordes en litteraturgenomgång inom tidigare forskning där största delen av informationen inhämtades från vetenskapliga artiklar. Med all information som finns tillgänglig idag har författarna utgått från kritiskt tänkande när informationen har bearbetats. Utifrån tidigare studier formulerades en problemformulering och ett syfte med studien.

I denna studie används en kvalitativ metod, vilket valdes av författarna för att mycket av tidigare forskning inom området utgår från det. Flexibiliteten med att använda en kvalitativ metod är en fördel då problemformuleringen kan ändras under tiden empiri samlas in. Samtidigt ger en kvalitativ metod utrymme för insamling av mer djupgående information (David & Sutton 2016). Gioia metoden har använts för att analysera empirin som samlats in via semistrukturerade intervjuer.

Studien utgår från en abduktiv ansats, som innebär en kombination av induktiv och deduktiv ansats (Söderbom & Ulvenblad, 2016). När syftet skulle formuleras samlades teori från tidigare forskning först in, vilket innebär att en deduktiv ansats användes. Under insamling av empiri i form av intervjuer användes en induktiv ansats. (Söderbom & Ulvenblad, 2016) Fördelen med det abduktiva arbetssättet är att det inte låser forskaren, utan teorin kan utvecklas och utvidgas för att bli mer generell (Patel & Davidson, 2019). Ett abduktivt arbetssätt innebär även en risk då forskarna formulerar en teori som utesluter alternativa tolkningar, tidigare erfarenheter och tidigare forskning kan påverka forskarna till det omedvetet (Patel & Davidson, 2019).

3.2 Litteraturundersökning

Litteratursökningen påbörjades tidigt genom att söka bland befintliga uppsatser och vetenskapliga artiklar för att finna inspiration till fortsatt forskning. Databaser som användes var Diva, Google Scholar och ProQuest. Sökningarna i databaserna gjordes med hjälp av sökord som *ESG*, *kreditgivning*, *hållbarhet*, *lending* och *sustainability*.

Inledningsvis var litteratursökningen bred men blev smalare i takt med att kunskapen inom området utvecklades och ett huvudämne för uppsatsen valdes. Litteraturen till litteraturgenomgången hämtades även den från vetenskapliga artiklar, en del av de söktes fram via de nämnda databaserna ovan. Medan andra inhämtades via andra relevanta uppsatser och vetenskapliga artiklars referenslistor. Information från hemsidor och facklitteratur har även inhämtats. Den insamlade sekundärdatan har även gett inspiration till avsnitten metod och analys (David & Sutton, 2016). Det är positivt att kombinera sekundär och primärdata med varandra eftersom det kan ge fler perspektiv på ämnet (Jacobsen, 2002). Primärdata har samlats in via intervjuerna som utförts (Patel & Davidson, 2019).

Referenssystemet som använts löpande under arbetet är APA 7. Det innebär att i den löpande texten presenteras referenserna med författarnas efternamn och årtal. I referenslistan skrivs referenserna mer detaljerat och i bokstavsordning. (Söderbom & Ulvenblad, 2016). Referenshanteringsmodellen valdes för att författarna har kunskap av den sedan tidigare arbete vid Halmstad Högskola.

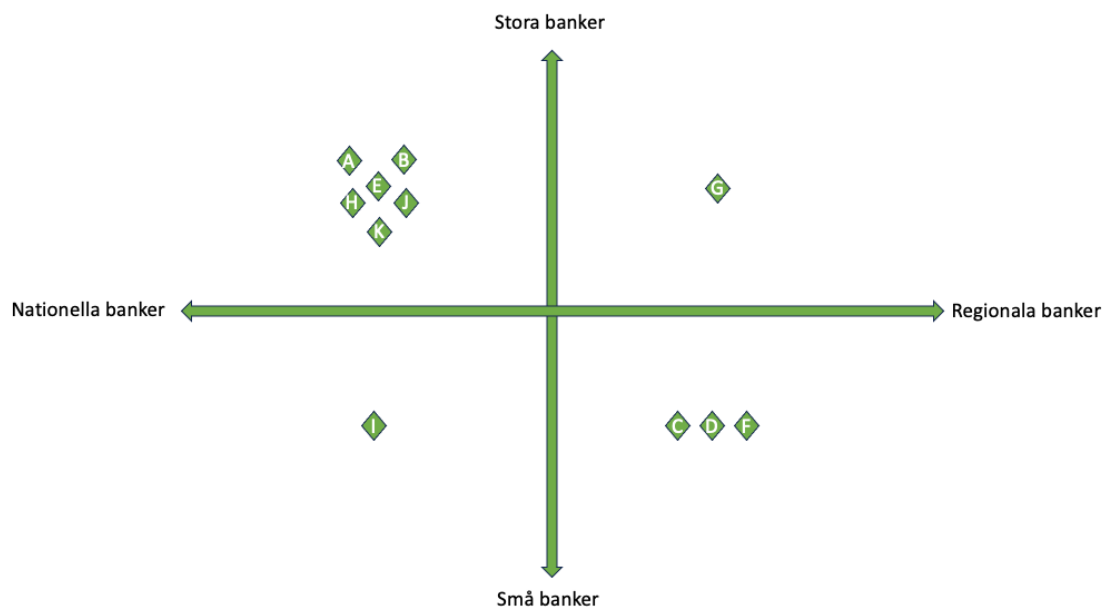
3.3 Empirisk studie

Studiens syfte är att beskriva hur en kreditgivningsprocess går till med hänsyn till ESG samt utvärdera om skillnader och likheter finns mellan de valda sektorerna. Det gjorde det naturligt att författarna valde att intervjua respondenter som arbetar med kreditgivning till företag på svenska banker. En konsekvens av valet är att respondentens personliga åsikt kan lysa igenom och inte spegla bankens verkliga ställning i frågan. Författarna valde individerna som studieobjekt då stora delar av kreditgivning till företag handlar om personkemi och magkänsla hos kreditgivaren (Hensman & Sadler-Smith, 2011). Banker som ett helhetsperspektiv anses ge mer värde till studien än jämförelse mellan banker vilket gjorde att individerna valdes som studieobjekt. Ännu ett argument till att individerna valdes som studieobjekt är att syftet med studien är att jämföra sektorerna och inte bankerna.

Studien har genomförts med hjälp av intervjuer, enligt Söderbom & Ulvenblad (2016) bör beskrivande syften använda data som är insamlad med intervjuteknik. Semistrukturerade intervjuer valdes för att ge respondenterna frihet att utforma svaren så utförligt som möjligt. Enligt Leigard (2023) kan semistrukturerade intervjuer däremot leda till att intervjuarens beteende och frågeställning kan påverka respondentens svar. Även analysen kan bli mer komplex med semistrukturerade intervjuer då svaren blir öppna och varierande. Författarna är medvetna om riskerna men ansåg att djupheten och friheten i svaren från respondenterna vara viktigare.

3.3.1 Val av respondenter

Respondenter från svenska banker har valts ut till undersökningen som arbetar med kreditgivning till företag. Bankerna som respondenterna arbetar för har valts ut genom spridningsstrategi för att kunna få ett bredare perspektiv från bankbranschen. Det resulterar i ett mer trovärdigt resultat avseende att kunna analysera likheter och skillnader i kreditgivningen mellan de valda sektorerna. Vissa respondenter representerar samma företag men tillhör inte samma kontor därför har alla respondenter en egen markering i spridningsdiagrammet nedan, *figur 4*. Bankerna som respondenterna representerar kategoriseras efter stora nationella banker, små nationella banker, små regionala banker och stora regionala. Stora nationella banker definieras i studien som en bank som agerar i hela Sverige, anses vara en av de största samt med en lång historia inom bankvärlden. Medan en nationell liten bank fortsatt agerar i hela Sverige men har inte funnits lika länge på marknaden och är inte lika välkänd. Stora regionala banker definieras som en bank som enbart agerar på en regional nivå och inom en hel region. Medan en liten regional bank agerar i en region men inom ett mindre område i regionen. Slumpmässigt representeras respondenterna av både kvinnor och män i denna studie. Respondenterna har olika arbetsroller som gör att de arbetar mer eller mindre med ESG och hållbarhet. Det kan anses vara en nackdel för studien att inte alla respondenter har samma erfarenheter samtidigt ger det en större spridning. Spridningsdiagrammet i *figur 4* nedan presenterar vilken kategori av bank de valda respondenterna representerar.

Figur 4. Spridningsdiagram över vilken bankkategori som respondenterna representerar.

Mer översiktlig information om respondenterna och tillhörande intervju presenteras i *tabell 1* nedan. Tabellen innehåller fem kategorier som anses bidra med intressant information men fortsatt anonymisera respondenten.

Respondent	År inom bank-branschen	Arbetsroll	Intervjuplats	Tidsåtgång
Respondent A	14 år	Hållbarhetsansvarig	På plats	52 minuter
Respondent B	35 år	Kreditanalytiker	Via Teams	70 minuter
Respondent C	34 år	Företagsrådgivare	På plats	49 minuter
Respondent D	2 år	Kundanalys mot företag	Via Teams	40 minuter
Respondent E	27 år	Kreditanalytiker	Via Teams	42 minuter
Respondent F	23 år	Företagsrådgivare	Via Teams	30 minuter
Respondent G	18 år	Företagsrådgivare	På plats	37 minuter
Respondent H	23 år	Företagsrådgivare och hållbarhetsansvarig	Via Teams	39 minuter
Respondent I	5 år	Företagsfinansiering	Via Teams	43 minuter
Respondent J	9 år	Företagsrådgivare	På plats	46 minuter
Respondent K	26 år	Företagsrådgivare	Via Teams	49 minuter

Tabell 1. Översikt över respondenterna.

3.3.2 Val av bransch inom sektorerna

Utifrån de valda sektorerna, industri- och tjänstesektorn har två specifika branscher valts ut. Inom industrisektorn har byggbranschen valts ut då det just nu sker en omställning hos bankerna i fråga om den sociala hållbarheten i byggbranschen. Hållbar byggbransch är ett bankinitiativ från sex svenska storbanker för att bidra till sund konkurrens och motverka missförhållanden i byggbranschen (Bankinfrastruktur, 2023). Från och med den 27 november 2023 ska dessa regler tillämpas på nya krediter som offereras.

Bankinitiativet ska bidra till ökad transparens och skapa en sund bransch fri från kriminalitet och fusk. Kraven förtydligar att byggbolag måste ha kontroll över alla entreprenörer som används i verksamheten, detta innebär bland annat att alla måste inneha F-skattsedel. (Bankinfrastruktur, 2023). Byggbranschen har dessutom valts ut då det är en bransch som drabbats hårt av den rådande lågkonjunkturen (Byggföretagen, 2024). Det är därmed intressant att studera hur bankerna förhåller sig till den aktuella situationen vid kreditgivning till företag i byggbranschen.

Inom tjänstesektorn har IT-branschen valts ut eftersom det är en aktuell bransch på vägen mot ett digitaliserat samhälle. Enligt Colombo och Grilli (2007) är banker den största finansieringskällan för företag inom IT-branschen men trots det har de företagen ofta svårt att få en kredit från banker och speciellt nystartade företag. Detta leder till en brist på kreditmarknaden och enligt forskning av Colombo och Grilli (2007) kan detta leda till starkare informationsasymmetrier mellan bank och företag.

Grön IT är ett ämne som blivit alltmer omtalat i takt med att samhället fokuserar på hållbarhet. Enligt Bose och Lou (2011) handlar framväxten av grön IT om att designa, tillverka, använda och kassera datorer, servrar och tillhörande system effektivt och med minimal påverkan på miljön. Att vara grön kan betyda olika saker för olika organisationer, för vissa handlar det om att köpa teknik som är mer energieffektiv, för vissa att minska mängden el som deras datacenter förbrukar och för andra att köpa in komponenter som är tillverkade av miljövänliga produkter. (Bose & Lou, 2011).

3.3.3 Datainsamling

Första steget i datainsamlingen var att skicka ut ett mejl till potentiella respondenter för att se om de kunde tänka sig att delta i en intervju, se *bilaga 1*. Första omgången mejlades ut i början av mars till några utvalda bankkontor. Dessa valdes ut för att de var några av de största bankerna i Sverige och hade kreditgivning mot företag som eftersöktes i undersökningen. Beroende på vilken information som fanns tillgänglig offentligt kunde mejlet gå till bankkontorets allmänna inkorg eller direkt till en person som arbetade på banken. I mitten av mars mejlades en andra omgång ut då inte tillräckligt med respondenter hittats samtidigt som författarna hade bytt inriktning på val av banker och nu ville komma åt en spridning. Det resulterade i att det till slut kunde bokas upp elva intervjuer som utfördes i slutet av mars och början på april. För de valda respondenterna föreslogs ett fysiskt möte i först hand för att utföra intervjun då det upplevdes mer personligt, men respondenterna fick även möjligheten att delta via Teams.

Inför intervjuerna och före data började samlas in till studien gjordes ett operationaliseringsschema, se *bilaga 2*. Utifrån operationaliseringsschemat upprättades intervjuguiden med relevanta frågor till respondenterna, se *bilaga 3*. Semistrukturerade intervjufrågor användes för att kunna anpassa följdfrågor efter respondenten. Alla frågor utformades till öppna frågor för att ge möjlighet till respondenterna att tolka frågan fritt och undvika svaret ja och nej. Några av respondenterna efterfrågade intervjufrågorna före intervjun ägde rum och de fick då tillgång till dessa en vecka innan intervjun.

Under datainsamlingen spelades respondenternas svar in på en ljudfil efter godkännande från respondenten för att empirin enklare skulle kunna presenteras, analyseras och granskas i efterhand. Intervjun inleddes med några enklare personliga frågor för att starta i gång samtalet samt att få respondenten att slappna av. Enligt David och Sutton (2016) ska inledande frågor skapa förtroende hos respondenten. Efter det ledde intervjun fram till huvudfrågorna där ett antal följdfrågor ställdes beroende på hur samtalet gick och hur väl utvecklat svar respondenterna angav. När huvudfrågorna var besvarade ställdes några personliga avslutande frågor för att knyta ihop säcken.

Efter intervjun lyssnades ljudinspelningarna igenom och allt insamlat material transkriberades. Vid presentationen av empirin återanvändes några kategorier från

operationaliseringsschemat vilket gjorde det lättare att dela upp den insamlade data. Det transkriberade materialet färgkorderades utefter vilken kategori som materialet tillhörde. På så sätt kunde relevant data presenteras i empirin och sedan analyseras med hjälp av Gioia metoden.

3.3.4 Dataanalys

Författarna valde att använda Gioia metoden för att analysera insamlad empiri (Gioia et al., 2012). Första steget innefattade att dela in empirin i kategorier baserat på de teman som varit genomgående i empirin, detta benämns 1: a ordningens termer eller respondenternas uttryck. Det andra steget handlade om att koppla empirin det vill säga 1: a ordningens termer till litteraturgenomgången och teorin som presenterats tidigare i studien, detta benämns 2: a ordningens termer eller teoretiska teman. Tillsammans bildar sedan 1: a ordningens och 2: a ordningens termer en aggregerande dimension som är det analys-kapitlet sedan bygger på. Denna analysmetod utfördes på varje respondent och respondent A:s Gioia går att finna i 5.1 analysmodell medan resterande finns i *bilaga 3*. Med hjälp av 1: a och 2: a ordningen kan en struktur byggas för att få en tydlig överblick över den insamlade empirin och hur rådata har utvecklats till termer som senare kan analyseras och ställas mot tidigare forskning.

Kvalitativ forskning har en historia av att få kritik för att forskningen inte tillräckligt kan motivera sina påståenden vilket leder till att forskningen ger tunna bevis. Fördelen med Gioia metoden är att 1: a ordningen använder insamlad empiri och 2: a ordningen kopplar till befintliga teorier vilket ger en hög kvalitet. (Gioia et al., 2012). Av denna anledning har forskarna valt att använda Gioia metoden, samt eftersom den riktar sig mot semistrukturerade intervjuer. En nackdel med att använda Gioia metoden kan vara att fastna i ett mönster och använda den som en formel eller mall snarare än ett verktyg som hjälp på vägen. Även att försöka tvinga in data i 1: a ordningen när det inte behövs kan minska värdet av data och minska flexibiliteten av kvalitativ forskning enligt Gioia et al. (2012).

3.4 Trovärdighetsdiskussion

Validitet, eller intern och extern giltighet som används vid kvantitativa metoder syftar till om studien verkligen mäter det som har för avsikt att mätas (David & Sutton, 2016). Extern giltighet handlar om generaliserbarheten på studien, hur väl data stämmer överens med den större världen (David & Sutton, 2016). Intern handlar om studien kan anses sanningsenlig eller ej vilket vi anser att den är då alla respondenter är anonyma. Intern giltighet syftar även till om studien har ställt rätt frågor och om rätt respondenter har intervjuats. Studien är designad att utgå från litteraturgenomgången som leder fram till en modell som står till grund för intervjuguiden. Denna modell har även använts vid analysen av den insamlade empirin för att säkerställa ett genomgående tema. Ett operationaliseringsschema gjordes samtidigt som teorin hämtades in till

litteraturgenomgången för att få en tydligare bild av den grund studien bygger på. Detta har gjorts för att studien ska få de svar som studien behöver och mäta det som studien syftar till att göra. Banktjänstemän har valts ut då studien utgår från banker som ett helhetsperspektiv. Genom att välja banktjänstemännen som studieobjekt ansåg författarna att mer djupgående information skulle framkomma genom personliga erfarenheter. Vid första kontakten informerades bankerna om att studien efterfrågade hur bankerna förhåller sig till ESG vid kreditgivning, för att finna respondenter som kunde ge så utvecklades svar som möjligt.

Reliabilitet enligt Söderblom och Ulvenblad (2016) handlar om hur tillförlitlig mätningen av studien är och om studien kan upprepas med samma resultat. Däremot lämpar sig begreppet reliabilitet mer till kvantitativa studier eftersom det där görs en mätning som inte görs vid en kvalitativ studien vilket gör att tillförlitlighet är ett bättre begrepp att använda i kvalitativa studier. Tillförlitligheten ökade genom att intervjuerna spelades in och transkriberades för att säkerställa att ingen information försvann. Även trovärdighet är en del av reliabiliteten. En del av studien som kan anses som mindre trovärdig är att några få respondenterna efterfrågade intervjufrågorna redan vid första kontakten och fick då tillgång till frågorna en vecka innan intervjun. Det är ett val som gjordes då utbudet av respondenter som var villiga att ställa upp inte var stort samtidigt som det fanns en tidsram att förhållas till. Valet påverkar studiens trovärdighet genom att alla respondenter inte haft samma förutsättningar. Respondenterna fick möjlighet att delta via Teams för att ge fler möjlighet att delta och få en större geografisk spridning och därmed göra studien mer tillförlitlig. Fördelen med att respondenterna fick möjligheten att välja att delta via Teams eller via ett fysiskt möte är att de fick välja det som de kände sig trygga i. Nackdelen med Teams möten i stället för fysiska upplevdes vara att kommunikations dynamiken mellan deltagarna inte blev lika tydlig, samtidigt som personlighetskänslan kunde försvinna och medföra otrygghet hos respondenten.

3.5 Etiska överväganden

Inför och under studien har forskningsetiska aspekter som uppkommit noga övervägts. Det har behandlats utifrån de fyra etikreglerna, informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (Patel & Davidson, 2019). Respondenterna fick förfrågan om att delta i studien via mejl för få tid att reflektera över om de ville delta eller ej. Det innebär att respondenterna själva fått bestämma om de vill delta i studien och på så sätt har samtyckeskravet uppfyllts. Respondenterna fick även möjlighet att genomföra intervjun på plats eller via Teams för att de skulle känns sig trygga i situationen. Informationskravet har behandlats då respondenterna vid första kontakten blev informerade om studiens syfte och att de kommer vara anonyma genom arbetet. All information om kön och ålder på respondenterna har utlämnats då det inte är relevant för studien. För att minska risken för identifikation av respondenterna valdes även att utesluta att namnge respondenternas arbetsplatser. Spridningsschemat

bedömdes ge fler fördelar än nackdelar för respondenterna, då det ansågs kunna påvisa ett mer trovärdigt resultat. Schemat bedömdes inte kunna påverka möjligheten till identifikation av respondenterna, eftersom övrig information anonymiserats. Alla uppgifter och information om individerna har behandlats konfidentiellt och nyttjas enbart i studien. Under intervjun ställdes frågan om intervjun fick spelas in och med informationen att ljudfilen raderas efter transkribering.

4. Empiri

I detta kapitel presenteras den insamlade empirin som samlats in från respondenterna genom intervjuer. Empirin presenteras i den ordning som intervjuerna utfördes och svaren från varje respondents är indelat i fem kategorier.

4.1 Respondent A

Respondent A arbetar på en nationell stor bank. Respondenten har arbetet inom bank sedan 2010 med företagsrelaterad kreditgivning både till större och mindre företag. Sedan 1 år tillbaka är respondenten hållbarhetsansvarig.

4.1.1. Kreditgivning till byggbranschen

Respondent A beskriver kreditgivningsprocessen till byggbranschen likadan som till alla andra branscher, processen är alltid likadan. Branscher bedöms bland annat utifrån ägarna, förtroende, balansräkning och affärsidé, magkänsla och personkemi men nämner att det kan skilja lite från bransch till bransch hur de strukturerar upp krediterna.

”har jag förtroende för motparten, det är lite magkänslor, det är inte bara bolaget i sig utan lite personkemi i det också.”

Om en maskin eller fastighet ska köpas in så måste värdet bedömas, vad kommer det generera för intäkt till verksamheten, vad är anledningen till investeringen och vad kan vara rimligt för banken att finansiera. Respondenten nämner att när panten som är tänkt att lämnas för ett lån är svår att bedöma, så kan det innebära att krediten blir lägre.

”Är det svårare att bedöma panten kanske vi måste gå ner lite, har vi någon avbetalning eller leasing där man har direkt pant på ett objekt ja då har vi bedömt objektet mer detaljrikt kanske och då kan vi gå upp lite i belåning, det beror på sådana saker.”

Enligt respondent A har banken vad de kallar för problembanscher, där ingår byggbranschen. Problemet med byggbranschen är att mycket värde binds i projekt och om marknaden börjar ge vika så kan det snabbt gå fel, då det ofta är små marginaler. Dessutom är det mer vanligt med korruption och mutor inom denna bransch samt en hel del oseriösa aktörer.

”Även om motparten jag har framför mig är seriös så kanske de samarbetar med någon som är oseriöst.”

Respondenten nämner att de därför är mer försiktiga vid kreditgivning till företag inom byggbranschen och bedömer de hårdare samt vill ha större insatser från ägarna om en

kredit ska ges ut. Generellt sätt så anser respondent A att det är svårare att få in information som behövs för att göra en bedömning från mindre företag.

4.1.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen

Respondent A är tydlig med att oavsett vilken bransch en kredit ges ut till så kommer hållbarhet vara en viktig del. Respondent A menar på att det behöver börja jobbas mer cirkulärt i bygg- och fastighetsbranschen.

”fastigheter behöver designas mer flexibelt för att göra det enkelt att återvinna dem och separera materialen”

Materialflöden och att lösa energifrågan är enligt respondent A de viktigaste frågorna. Respondenten A tror att en lagstadgad hållbarhetsrapportering kommer komma och göra det enklare för bankerna att följa upp. Samtidigt som respondenten anser att miljöfrågan i ESG är det som bör prioriteras, då de finns en tidsram att arbeta inom. Respondenten poängterar att alla parametrar av hållbarhet och ESG är viktigt i byggbranschen, men att det kan vara svårt att behandla alla.

” Vi kan inte prata om allt hela tiden men vi måste börja utifrån ett bredare penseldrag och sedan tratta ner. Men i byggbranschen är alla tre parametrar viktiga, det är viktigt att inte glömma någon.”

Styrningsfrågan i byggbranschen kan förekomma i form av någon kontrollfråga till företaget men är inte så vanligt förekommande.

4.1.3 Kreditgivning till IT-branschen

Respondent A menar på att IT-branschen sällan behöver krediter, men att det skulle kunna behöva kapital innan de har en mjukvara på plats. Banken där respondent A arbetar stödjer väldigt sällan företag i det skedet eftersom det inte finns någon försäljning utan är en utveckling.

”en utvecklingsfinansiering kan inte en bank stödja om det inte är så att det finns en annan verksamhetsgren som kan stödja kassaflödet och som vi kan luta vår finansiering mot.”

Respondenten A menar att det måste finnas ett kassaflöde för att en kredit ska ges ut. Längre fram i företagets utveckling är det ofta tal om att det är en rörelsefinansiering som behövs, vilket skulle kunna supporteras. Problemet med IT-branschen är att det inte finns så mycket i balansräkningen. Hade banken kunnat se ett värde de kan ta på ställer de sig mer positiva till att ge ut en kredit till IT-branschen.

”data är värd mycket men svår att sätta fingrarna på, jag skulle vilja skicka den frågan vidare till revisorerna, varför ser vi inte den data i balansräkningen, ett värde?”

4.1.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen

Respondent A menar att IT-branschen spontant inte tycks ha så mycket hållbarhet att undersöka men att det är helt fel. Datamängden som går åt för att skicka ett mejl, eller ett digitalt kort är väldigt stor då allt detta samlas på servrar. Dessa servrar förvaras i stora hallar eller liknande som kräver mycket energi.

” den här typen av data drivs av olika serverhallar och liknande, vilket kräver mer och mer minne, vilket kräver mer och mer energi. Så man ska inte vara dumdristik och tro att allting är fine bara för att det är digitalt.”

Det finns en kreditpolitik enligt respondent A som är en utgångspunkt vid kreditgivning. Den säger inte särskilt mycket om hållbarhet då den är äldre men de har stort hållbarhetsfokus vid sidan av denna kreditpolitik. Inom vissa branscher finns det enligt respondent A tydliga policys som de ska ta hänsyn till vid kreditgivning, där kommer politiska, ekonomiska, legala, tekniska och miljörisker in.

4.1.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning

Respondent A uttrycker att de måste ställa om hur de tänker vid en kreditgivning, att de som bank måste utmanas och ställa krav på kunderna att tänka nytt och ställa om i affärsidén. För att det ska fungera måste banken också våga gå ifrån den traditionella kreditpolicyn och hitta andra sätt att bedöma krediter på.

”vi har en hållbar omställning och där vill vi vara en ledande katalysator. Vi påverkar med vår balansräkning, med vårt kapital som vi var inne på tidigare, vi sätter pengar i det som blir gjort men också via vår rådgivning.”

Att pengar styr är något som respondent A nämner vid ett flertal gånger och att EU av den anledningen satte krav på finansbranschen tidigt i hållbarhetsfrågorna. Om en verksamhet inte kan få finansiering blir det svårt att överleva, därför kan banker vara med och påverka arbetet med hållbarhetsfrågorna.

”pengar styr, via vår balansräkning, det vi inte supporterar det kommer få svårt att överleva.”

4.2 Respondent B

Respondent B arbetar på en nationell stor bank. Respondenten har arbetat inom bank i cirka 45 år, både med kreditgivning till företag och senare bland annat som regionkreditchef. Idag arbetar respondenten som kreditanalytiker.

4.2.1 Kreditgivning till byggbranschen

Respondent B uttrycker att de först kollar på bokslut bakåt i tiden och budget framåt men även på ägarbild, kan ägaren stötta bolaget om det blir problem framåt. Dessa frågor är inte unika för byggbranschen utan då granskas vad det är för bygge, hur stark verksamheten är och vilken marknad de finns på. Det svåra med att analysera byggbranschen menar respondent B är att byggbranschen oftast har många byggprojekt i gång samtidigt. Även om företaget använder en projekt avräkningsmodell löpande så är det först när projektet är färdigt som de framgår om de tjänade pengar på det eller inte. Respondent B menar att det nästan behövs en streckkod från varje spik för att se hur väl ett byggprojekt gått i slutändan. Byggbranschen innebär därmed en risk och det är viktigt att frågor ställs runt hur bolaget budgeterar sina projekt och följer upp dem.

”Jag har varit med om att det inte varit bra när man inte haft uppföljningssystem, så det är en lärdom och prövning att ha koll på de löpande verksamheterna.”

4.2.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen

Enligt respondent B är en stor fråga inom byggbranschen hur betong hanteras och att branschen är i en omställningsfas. Mycket inom byggbranschen handlar också om vart arbetskraften kommer från, det är något som enligt respondent B inte behövde bedömas för 20 – 30 år sedan. Banken som respondent B jobbar på vill vara med och finansiera de som jobbar med omställningen för att inte sitta kvar med de som är sämst i slutet då det blir en kreditrisk.

”även om de varit ett hyggligt bolag från början, är man inte med på den här omställningen med andra byggmaterial och med fossilfria metoder och material så blir det till slut en kreditrisk.”

Respondent B säger att de granskar bolagens hållbarhetsrapporter numera eftersom det finns och att de flesta bolagen har ett eget intresse. Mindre företag behöver bli bättre på det för att visa kunderna att hela värdekedjan är någorlunda dokumenterad. Även om respondenten menar på att de som bank börjar bli bra på att ta del av hållbarhetsrapporterna så medger respondenten de inte är lika bra på att följa upp informationen som står i rapporterna.

4.2.3 Kreditgivning till IT-branschen

Respondent B menar att kreditgivningsprocessen fungerar ungefär densamma till olika branscher. Tjänstesektorn som IT-branschen tillhör påverkas däremot mindre av konjunktursvängningar till skillnad från andra branscher. Det svåra med IT-branschen är att de oftast inte besitter några tillgångar, men respondent B påpekar att personalen är en immateriell tillgång. Respondent B nämner i samband med det att det inte är så vanligt

att IT-branschen efterfrågar krediter från banker men då de anses som en bra bransch får andra säkerheter tas om en kredit ska ges ut.

”Personlig borgen är en säkerhet som kan användas när bolagen inte besitter särskilt trygga tillgångar ”

4.2.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen

Enligt respondent B är det svårast att bedöma den sociala biten hos IT-branschen. Respondent B menar att miljöfrågan i vissa branscher varit med länge men att ESG konceptet med den sociala biten och styrning är relativt nytt och att det är ett brett begrepp. Företagens hållbarhetsarbete bedöms idag med ett verktyg utifrån SNI-koder som signalerar vilka typiska risker det finns för olika branscher.

”idag tittar man mer på hela värdekedjan eller vad man ska kalla det, vad det finns för risker och förväntningar.”

Vissa branscher behöver en djupare granskning och kräver fler frågor men IT-branschen är inte en av de enligt respondent B.

4.2.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning

Respondenten B uttrycker att det framöver förhoppningsvis kan bli enklare att följa upp vad som faktiskt sker i ett bolag och om de som står i deras hållbarhetsrapport verkligen stämmer.

”precis som vi idag jobbar med externa värderingar av fastigheter så kommer vi vilja ha en extern värdering på stora företags hållbarhetsarbete kan jag tänka mig”

Att banker kan påverka samhället är något som respondent B anser är möjligt men att det är svårt idag då det inte finns några ramverk att gå efter. Respondent B tror det kommer bli enklare när implementeras framöver.

4.3 Respondent C

Respondent C arbetar på en regional liten bank. Respondenten har arbetat inom bank i 34 år, tidigare som kontorschef men den nuvarande rollen är kreditgivning till företag.

4.3.1 Kreditgivning till byggbranschen

Enligt respondent C är varje kreditprocess på företagssidan anpassad efter kunden. De bedömer i första hand affärsidén men även ekonomiska siffror som budgetar, kassaflöde och så vidare. En viktig del är även den egna insatsen för utan den så blir det ingenting. Vid kreditgivning till byggbranschen är det mycket fokus på vilka underentreprenörerna

är för att ha koll på vilka som är med och bygger. Det är viktigt eftersom det är en bransch som är förknippad med tvister och annat. Respondenten menar på att varje projekt är unikt och en bedömning görs utifrån varje företag i byggbranschen.

4.3.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen

En stor del av kreditbedömningen till större bolag i byggbranschen handlar om företagets hållbarhetsarbetet. Risken för korrupktion och penningtvätt är hög enligt respondent C. I frågan om mindre krediter så kommenteras alltid hållbarhetsarbetet i beslutsunderlagen, vad det finns för miljöpåverkan, hur arbetsförhållanden ser ut och så vidare då det ses som en risk.

”byggbranschen har viss miljöpåverkan beroende på var man bygger, om det är på åkermark eller precis vid havet. Sen är det underentreprenörerna, vilka som är med och bygger, det är en annan form av hållbarhet”

För större krediter finns en speciell guide för vilka risker som är typiska för olika sektorer. Respondent C visar upp att de har ett datorprogram som gör en analys av hållbarhetsfrågor till branschen de verkar inom med hjälp av SNI-koder. Respondent C är tydlig med att en enskild bedömning görs varje gång på företaget och inte enbart en generell analys för branschen. Att det finns en ny lagstiftning i byggbranschen om den sociala delen av hållbarhet är också en del som respondent C tar upp att de ska börja arbeta med på de större företagen.

4.3.3 Kreditgivning till IT-branschen

I frågan om IT-branschen menar respondent C att de väldigt sällan lånar pengar då det har väldigt små investeringskostnader. IT-branschen är mer på riskkapitalmarknaden enligt respondent C och det är inte något banker ägnar sig åt.

”det är inte ofta det är krediter till den typen av verksamheter.”

Respondent C menar att om en kredit ges ut till IT-branschen så handlar det mycket om personen bakom. Arbetsuppgiften handlar i det fallet om att kunna bedöma om personen som kommer in och ber om en kredit kommer kunna leverera.

4.3.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen

Till IT-branschen handlar hållbarhetsfrågan enligt respondent C om energihantering, produktdesign och livscykelhantering. På IT-sidan har det nu kommit en debatt om hur mycket energi som det faktiskt går åt vid alla IT-lösningar, exempelvis när mejl skickas och lagras.

”alla de mejl som bara ligger i våra inkorgar och skräpkorgar och vad det nu än är, gör faktiskt att det drar energi någonstans”

Respondenten berättar att frågor som kundens välbefinnande, produktkvalitet, säkerhet vid datahantering, medarbetarnas hälsa och säkerhet samt mångfald och affärsetik kommer upp i datorprogrammet som de använder. Respondent C tar alltid med i kreditgivningsprocessen om det företaget arbetar med är etiskt försvarbart och så även det krediten ska användas till. Att ställa frågorna om arbetsrättsliga villkor gör att företagarna måste tänka till. En arbetsgivare som får dåligt rykte och har svårt att få arbetskraft kan vara en risk enligt respondent C.

4.3.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning

Respondent C anser att banken kan påverka samhället att bli mer hållbart bara genom att ställa frågor om det till företag. De innebär att fler och fler måste börja tänka på frågan, vilket innebär att banken är med och påverkar i en positiv riktning. Respondent C anser att det svåraste med hållbarhetsarbetet fram över är att se vad som är rätt och vad som är fel. Det kommer ständigt ny kunskap om vad som är bra och vad som är dåligt, det som granskas nu gjordes inte för 25 – 30 år sedan. Det viktiga som den finansiella sidan kan göra enligt respondent C är att föra en diskussion med företagaren, sen vad det mynnar ut i är oviktigt.

”vi är inte poliser men vi kan vara med och påverka genom att ställa frågor, sen har vi ju ett samhällsansvar för övrigt alla vi tillsammans att lämna över en värld att leva i till efterlevande”

4.4 Respondent D

Respondent D arbetar på en regional liten bank. Respondenten har arbetat inom bank i 2 år med kreditgivning till företag, tidigare med kunder men nu enbart med kundanalys.

4.4.1 Kreditgivning till byggbranschen

Enligt respondent D är processen i princip samma på alla bolag från det att förfrågan kommer in till beslutet tas. Med en ny kund så blir det alltid ett personligt möte för att kunna känna lite på personen och för att kunna ge lite rådgivning. Från byggbranschen frågar respondent D specifikt om kalkyler, bokslut, externa värderingar och kassaflödesanalys. Prognoser framåt för kommande år, vad som hänt historiskt och vem som äger bolaget är också viktigt att ha kännedom om.

4.4.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen

Respondent D menar på att de som bank har mycket krav på sig att ha kontroll på företag i byggbranschens underleverantörer. Dessutom har det kommit ett nytt initiativ

”hållbar byggbransch” som de har krav på sig att börja arbeta med. Detta initiativ fokuserar på den sociala biten av hållbarhet. Enligt respondenten är det intressant att se vart företagen väljer och bygga och med vad, sett till miljöperspektivet. Respondent D nämner även ryktesrisken och uttrycker att de inte ger sig in i en affär om det finns en ryktesrisk. Banken som respondent D arbetar på har ett ESG verktyg där de kan kolla upp ett företag innan en kredit ges ut baserat på branschkode.

”Det verktyget hjälper oss att sätta fingret på vad vi behöver fråga kunden men det är ganska nytt för oss och det är nytt för kunderna”

Det leder till en diskussion med kunderna om vad de kan tänka på och förbättra. Den sociala biten tycker respondenten är viktigast att se efter hur företaget hanterar.

4.4.3 Kreditgivning till IT-branschen

Respondent D har inte gett ut en kredit till IT-branschen och säger att de inte har så stort kapitalbindande behov. Om de skulle ge ut någon form av kredit till ett företag inom IT-branschen skulle det förmodligen vara en checkkredit och då blir det generellt mindre arbete eftersom det är en mindre kredit. Dessutom anser respondenten att det är svårare att ta en säkerhet i IT-branschen, då tillgångarna består av humankapital. Då får en bedömning göras på personen bakom företaget och en personlig borgen kan krävas.

4.4.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen

Enligt respondent D tar inte deras verktyg upp denna bransch eftersom de generellt är mycket mindre bolag. Däremot menar respondent D att det ofta görs undermedvetet i huvudet för att ingen vill göra affärer där något upplevs skumt.

”ett IT-företag är svårare att utreda, vi ser inte vad de sysslar med på samma sätt, en byggarbetsplats kan vi enkelt besöka fysiskt och se vad de gör.”

4.4.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning

Att få hållbarhetsfrågan att bli mätbar på samma sätt som finansiella nyckeltal är idag tror respondent D kommer bli en utmaning framöver, men en viktig sådan.

”man jobbar mycket med finansiella nyckeltal men svårare att göra hållbarhet mätbart och det gör det svårare att reglera och kontrollera.”

Kraven kommer bli hårdare enligt respondent D och vill ett företag få en kredit måste de efterleva kraven som ställs. Något som också tas upp är att ryktesrisken kan bli vanligare i takt med att hållbarhetsfrågorna blir fler. Respondent D menar att om det kommer fram att ett företag behandlar sina anställda dåligt kommer ingen vilja samarbeta med dem.

4.5 Respondent E

Respondent E arbetar på en nationell stor bank. Respondenten har arbetat inom bank i 27 år med allt från företagskrediter till kontorschef. Nuvarande arbetsroll är som kreditanalytiker.

4.5.1 Kreditgivning till byggbranschen

Respondent E menar på att de generellt sett är försiktiga med att ge ut krediter till företag inom byggbranschen men att det naturligtvis finns bra företag inom branschen. Analysen av en kund består av ett antal delar och sker på samma sätt till alla olika branscher. Det första enligt respondent E är kassaflöde och resultat samt hur balansräkningen har utvecklats. Andra delen i bedömningen är att se vilka faktorer som är specifika för varje enskilt företag och djupare analys görs i detta steg. Om en kund inte kan slutföra en kontrakterad insats kan underlaget för den finansieringen förvinna under en natt.

”Byggföretag kör ofta på löpande avräkning vilket gör att om kunden får ekonomiska problem finns risken att de inte kan slutföra den kontrakterade insatsen.”

Enligt respondent E gör det att byggbranschen är riskfylld att ge ut krediter till.

4.5.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen

ESG är något som respondent E kollar på innan en kredit ges ut till ett företag i byggbranschen. De stora kunderna har en hållbarhetsredovisning som granskas. Enligt respondent E görs det för att säkerställa att företagen strävar efter att jobba mot en hållbar verksamhet.

”de stora företagen försöker jobba mot det med hållbarhetsredovisningar men det är relativt nytt så man kan säga att det är långt ifrån perfekt om man tittar på det utfallet vi har idag.”

ESG rapporter från externa ratinginstitut är även något som respondent E tar med i sin bedömning vid de större bolagen. Informationen som respondent E får från hållbarhetsredovisning och hållbarhetsrapportering jämför de med annan information de får in från företaget för att se så det stämmer.

4.5.3 Kreditgivning till IT-branschen

Enligt respondent E används samma verktyg och samma bedömningsmall till IT-branschen som till byggbranschen. Säkerheten i IT-branschen är däremot svårare då det är ’brain capacity’ och den är svår att låsa in som en säkerhet i ett bankvalv enligt respondent E. Den enda möjligheten som då finns att ta säkerhet i är en företagsinteckning eller en säkerhet i ett visst objekt.

4.5.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen

Analysen av ett företags hållbarhetsarbete i form av ESG eller något annat utgår alltid från samma mall oavsett vilket företag det är.

”företaget som sådan står i fokus på vår analys, den verktygsuppsättningen ser likadan ut i princip för alla företag.”

4.5.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning

Respondent E menar att det är pengar som driver samhället framåt och banken kan påverka hur hållbarheten i samhället utvecklas. Finanssektorn är enligt respondent E fortfarande i början med hållbarhetsfrågorna.

”Vi har en lång väg kvar att gå men jag tror att det kommer bli alltmer avancerade bedömningar från vår sida och allt större krav från vår sida på våra kunder att deras verksamheter är hållbara.”

Respondent E säger att det redan finns exempel på att banker väljer bort vissa kunder för att de inte anses hållbara och det kommer ske mer och mer av det.

4.6 Respondent F

Respondent F arbetar på en regional liten bank. Respondenten har jobbat inom bank i 23 år på olika kontor och har arbetat med kundtjänst, bolån, privatrådgivning och kassa. Nuvarande arbetsroll är som företagsrådgivare.

4.6.1 Kreditgivning till byggbranschen

När kunden kommer med en ansökan att det här skulle de behöva låna, menar respondent F att det viktigaste som de kollar på är återbetalningsförmågan.

”Sen kollar vi det viktigaste, återbetalningsförmåga. Om kunden tar en kredit på 1 miljon, när kan de betala tillbaka den?”

Vid en viss kreditnivå används ett visst system för att svara på frågor. Utifrån det gör företagsrådgivaren en egen analys och skriver ner riskerna för bolaget. Numera görs även en hållbarhetsanalys. Informationen som respondenten behöver samla in för att kunna göra en bedömning anser respondent F är lätt då de träffar kunden fysiskt och ställer frågorna rätt ut.

4.6.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen

Respondent F menar på att ESG är något de kollar på vid kreditgivning till byggbranschen genom att göra en hållbarhetsanalys av bolaget. De övergripande

frågorna innefattar områdena arbetskraft och materialval. Respondent F beskriver att de även fokuserar på det som heter hållbar byggbransch gällande kreditgivning till byggbranschen.

4.6.3 Kreditgivning till IT-branschen

Respondent F menar på att banken säkerligen gett ut en kredit till IT-branschen, mer med inriktning på konsultverksamhet. Respondenten har dock aldrig gjort det själv, men menar på att processen är densamma för alla krediter. Siffror inhämtas och det pratas med kunden genom ett fysiskt möte eller via telefon om det är en befintlig kund sedan tidigare. Respondent F menar på att IT-branschen inte har så stort behov av krediter samtidigt som de inte besitter säkerheter i form av tillgångar. Därmed behöver ägaren gå i borgen på sina krediter för att säkerställa säkerhet.

” Vi arbetar mycket med att ägarna får gå i borgen på sina krediter.”

4.6.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen

Hållbarhetsinformationen samlas in på samma sätt, det finns dock verktyg för att se vilka risker som ska prioriteras i bolagen för vilken bransch. Däremot finns det inget verktyg idag som kan användas för att kontrollera att hållbarhetsinformationen är rätt.

” Kontrollera? Nej, det är där det svåra med hållbarhetsarbete kommer in.”

För IT-branschen med inriktning på konsultbolag så menar respondent F även att den sociala hållbarheten är den största risken inom ESG.

4.6.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning

Respondent F anser att finansbranschen är starkt drivande både positivt och negativt inom hållbarhetsfrågan i samhället. Genom att hjälpa bolagen att ställa om har finansbranschen möjlighet att gå en mer hållbar väg. Respondenten menar på att kundernas medvetenhet har ökat i samband med att näringslivet har insett att frågan måste drivas för att bolagen ska kunna vara kvar på marknaden. Utmaningen för bankerna tror respondent F blir att hänga med då det kommer gå fort samtidigt som bankanställda har mycket annat som de ska kunna. Den andra utmaningen för bankerna tror respondenten är att någon ska våga vara först på bollen och ta steget och på det sättet visa vägen för de andra.

”Frågan är vem som går ut först och visar vägen. Det tror jag att de stora behöver göra. Det tror jag är utmaningarna, att våga!”

4.7 Respondent G

Respondent G arbetar på en regional stor bank. Respondenten har jobbat inom bank i 18 år, 8 år som privatrådgivare och sedan 2014 som företagsrådgivare.

4.7.1 Kreditgivning till byggbranschen

Den vanligaste krediten som respondent G har gett ut till byggbranschen är kontokrediter på mindre summor för att få ihop likviditeten mellan färdigt projekt och till fakturan är skickad till kund. Det som väger tyngst vid frågan om en kredit ska beviljas eller ej är förtroendet till företagaren.

”finns det långhistorik, har den här personen jobbat med detta i många år, eller drivit sitt företag i många år. Det är alltså förtroendet för kunden som är regel nummer 1.”

Framtidsutsikter är även en viktig del enligt respondent G, en budget eller sammanställning över de kommande 2 åren är vanligt. Om det är ett nystartat företag är respondenten mer försiktig när det gäller byggbranschen då det är stor risk för penningtvätt och svartarbete. Konjunkturläget är också en viktig del enligt respondent G när det kommer till byggbranschen då det kan vara känsligt.

4.7.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen

Hållbarhetsfrågan enligt respondent G blir noggrannare vid större engagemang och då finns en liten mall som är framtagen där frågor ställs till kunden.

”byggbranschen är en typisk bransch som ligger långt efter när det gäller sådant.”

Miljö i byggbranschen är enligt respondent G det vanligaste att kolla på även om de andra bitarna är lika viktiga. Respondent G menar att de mindre bolagen som de jobbat med ofta inte är så stora och då är det svårare att ha koll på deras hållbarhetsarbete, speciellt frågorna om bolagsstyrning.

4.7.3 Kreditgivning till IT-branschen

Respondent G har inte själv gett ut någon kredit till IT-branschen, samtidigt uppger respondenten att de är en bransch som banken vill komma in mer på. Detta eftersom det generellt sätt är en bransch med låga risker och som inte är så kredittung. Kreditgivningsprocess ser likadan ut för alla branscher och mycket handlar om att personen som ger ut krediten ska få ett förtroende för kunden, som kan förmedlas vidare i ett kredit pm. Ägaren till företaget får ofta gå i borgen i den typen av företag enligt respondent G då det inte finns några säkerheter för banken att ta.

4.7.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen

Enligt respondent G driver inte IT-branschen verksamheter som påverkar miljön på samma sätt som byggbranschen.

”Tjänstebilar absolut och de kan välja att ha en klimatsmart tjänstebil eller elbil eller vad det nu är för något. Men jag tror ju miljöpåverkan är väsentligt större hos ett byggföretag kontra ett tjänsteföretag”

I IT-branschen menar respondenten att det är den sociala biten och styrningen som väger tyngst.

4.7.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning

Respondent G menar på att bankens arbete kan påverka samhället att bli mer hållbart genom att ställa högre krav på sina kunder. Banker idag hade kunnat säga att om företaget inte går med på vissa krav så kommer inte en kredit godkännas, respondent G menar att de behöver bli hårdare.

”Där skulle man ju kunna ha ett större arbete eller ett större krav, det är egentligen för att hjälpa kunden och hjälpa miljön”

Krav kommer kunna ställas enligt respondent G på vissa materialval eller vissa entreprenörer som ska vara godkända eller certifierade. Banker kommer behöva följa upp den typen av frågor betydligt bättre och våga säga nej om företaget inte uppfyller kravet.

4.8 Respondent H

Respondent H arbetar på en nationellt stor bank. Respondenten har jobbat inom bank i 31 år, började på privatsidan men gick över till företagssidan för drygt 10 år sedan. Idag arbetar respondent H som företagsrådgivare samt är hållbarhetsansvarig på arbetsplatsen.

4.8.1 Kreditgivning till byggbranschen

Företag inom byggbranschen menar respondent H har det lite kämpigt just nu, vilket innebär att det inte ges ut särskilt många krediter till den branschen för tillfället. Däremot så har det gjorts tidigare, dock var de frågeställningar som är uppe på bordet idag inte aktuella då. Idag börjar respondent H titta på hårda fakta så som bokslut, kassaflöde och liknande. Siffrorna som står med i bokslutet behövs det studeras och funderas mer på för att kunna komma fram till vad det är som driver dessa siffror. Även verksamhetens bransch studeras för att kunna bedöma möjliga risker som branschen kan stöta på. Respondenten nämner branschens känslighet för konjunktursvängningar som en risk.

”Finns det konjunkturkriser som är av väsentlig art som vi behöver ta ställning till.”

Hållbarhet nämner respondenten är en relativt ny risk som seglat upp som baken måste bedöma. Företagsrådgivare går själva in och bedömer siffrorna och analyserar företaget som ansöker om en kredit. Samtal med kunden anses vara viktig för att kunna bilda sig en uppfattning och skapa en relation med kunden. Informationen som behövs för att göra en bedömning av kunden anser respondent H inte är svårt att samla in. Respondenten poängterar dock att det är viktigt att titta framåt för viss information är redan historia.

”Däremot vill vi ju också jobbat framåtriktat, för det ena är ju historian. Vad boksluten säger har ju redan hänt, vi behöver ju titta framåt och se vad kommer framåt.”

4.8.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen

Banken där respondent H arbetar har skrivit på ett avtal inom byggsektorn hållbar byggbransch, som går ut på att man ställer krav på byggbolags sociala arbete. Fler metoder än så för att granska byggbranschens ESG arbete finns inte i dagsläget enligt respondent H. Utan beskriver det som att allt är lite oklart inom området då det fortfarande är en pågående process i hur arbetet ska se ut.

”här famlar vi fortfarande lite granna, vi är inte, vi försöker fortfarande hitta metoderna för hur vi ska jobba med detta”

Respondenten är tydlig med att önska att de hade kommit längre i hur metoderna var utformade, men anser att de är på väg till en metod. Hållbar byggbransch är en branschöverenskommelse mellan bankerna som anses viktigt för att bankerna ska få ett samlat grepp över branschen.

”så att man inte kan gå från den ena banken till den andra banken och få lite olika svar utan att här har vi en samsyn att det är så här vi ska jobba. Det är vårt ansvar faktiskt”

Vid granskning av byggföretags ESG är det miljödelen som kommer att prioriteras, med särskilt fokus på koldioxidutsläppen. Det tror respondent H kommer vara enkelt att mäta framöver, däremot tros de andra bitarna vara svårare att komma åt.

4.8.3 Kreditgivning till IT-branschen

Generellt så ser kreditgivningsprocessen till IT-branschen eller tjänstesektorn inte särskilt annorlunda ut än till byggbranschen. Däremot så finns det inte alltid samma typer av tillgångar som kan pantsättas. Respondent H menar på att när ett bolag inte kan visa upp säkerheter blir det alltid en liten utmaning. Företagshypotek är något som i de situationerna kan tas, i IT-branschen eller tjänstesektorn baseras säkerheten då på kundfordringar. Ett annat sätt är att ta borgen mot ägaren, för att koppla ihop ägaren och företaget. Banken behöver säkerheter för att kunna ge ut en kredit, kan inte det fås får bolaget söka sig till andra aktörer. Respondent H betonar att företagets kassaflöde är av yttersta vikt och först därefter kommer säkerhetsställning med hjälp av säkerheter.

”vår kreditgivning börjar alltid i en analys utav kassaflödet så vi har inte vad man kallar pantbelåning utan säkerhet är nummer två”

4.8.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen

Respondenten uttrycker att sociala delen inom ESG är den mest riskfyllda gällande IT-branschen, mer specifikt personaldelen. Respondent H upprepar att än så länge har de inte några styrdokument gällande ESG bitarna. Nya regelverk så som CSRD är däremot på väg att implementeras vilket sätter krav på företag.

”Men än så länge som sagt, det finns inga styrdokument för de här bitarna än så länge utan, det är väl, det kommer i år CSRD de nya regelverken”

4.8.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning

Respondent H definierar ordet hållbarhet som ett stort, komplext och viktigt område. Den finansiella marknaden är högt inblandad i att kunna påverka samhället att bli mer hållbart anser respondent H.

”den finansiella marknaden är en viktig aktör, vi är ett smörjmedel för att verksamheter och företag ska kunna erhålla finansiering så i allra högsta grad”

Ett sätt är genom att öka dokumentationskraven och rapporteringskraven, då gäller det att passa sig för byråkratin eftersom den inte ger effekt på den gröna näringen. Kompetens är just det som respondent H anser är en utmaning eftersom alla som arbetar på en bank inte är hållbarhetsexperter. Den andra utmaningen tros vara förklaringsdilemma nämligen hur banken ska hjälpa kunderna att ta steget framåt.

”vi jobbar med att föra ut budskapet till våra kunder men det gäller också att kunden är villig att ta emot det och förstå att det här är en viktig fråga”

4.9 Respondent I

Respondent I arbetar på en liten nationell bank. Respondenten har arbetat inom bank i 5 år och har tidigare erfarenheter från den finansiella sektorn. Idag arbetar respondent I med företagsfinansiering.

4.9.1 Kreditgivning till byggbranschen

Byggbranschen beskriver respondent I som den största exponeringen inom factoringaffären men också som den farligaste. Första steget vid kreditgivningen är att titta på företagets bakgrund, personerna bakom företaget spelar en avgörande roll. Det

kan dock vara svårt att veta om de personerna verkligen är rätt personer, sociala medier kan användas för att kontrollera det. Frågor rörande detta är av extra vikt till företag inom byggbranschen eftersom det är en utsatt bransch.

”Det är en bransch som är oerhört utsatt för både rälighetsverksamhet, penningtvätt och alla typer av människohandel”

Respondent I menar på att för att förstå sig på vad det är för verksamhet det handlar om är det av yttersta vikt att studera vilka företagen gör affärer med. Brottsregistret rörande enbart ekonomiskbrottslighet är även något som studeras men som inte dokumenteras, vilket är enligt lag.

” vi skulle i princip kunna göra affärer med en mördare, men som har betalt skatten”

Omfattande kontroll görs vid kreditgivning till byggbranschen och framför allt vid factoring, eftersom det är ett sätt att tvätta pengar för många företag.

4.9.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen

Respondent I konstaterar att ESG inte är något som de tar med i bedömningen av ett företag.

”Nej, nej det gör vi inte, det är det enkla svaret.”

I stället används interna riktlinjer beroende på vilken typ av verksamhet som ska finansieras. EU:s regelverk är något man följer och det som är högt på tapeten just nu är taxonomirapportering, vilken respondent I menar på är trubbigt men kommer bli bättre med tiden.

4.9.3 Kreditgivning till IT-företag

Processen skiljer sig åt i jämförelse med byggbranschens kreditgivningsprocess, eftersom IT-branschen inte är någon högriskbransch. Samtidigt menar respondent I att det är samma grundarbete som utförs vid bedömningen av krediten. Det finns mallar att utgå ifrån för att kunna säkerhetsställa och göra en noggrann analys av hur verksamheten fungerar. Antalet inlämnade bokslut spelar stor roll samt om de är granskade av en revisor eller inte.

”Hur ska vi kunna lita på siffrorna om det inte finns någon revisor?”

De flesta företagen som vill låna pengar menar respondent I säger att det vill låna pengar till någon superbra investering som de ska göra, men egentligen har de dåliga resultat och behöver pengar. Kassaflödet framåt är därmed något som studeras för att kunna bedöma företagets återbetalningsförmåga, vilket är det primära i bedömningen.

Luftfakturering menar respondenten är en risk med IT-branschen eftersom det oftast inte är något konkret som görs, utan det är en tjänst som utförs och tjänster kan slussas runt på ett annat sätt.

”det kan se jättebra ut på ytan men sen är det bara skräp.”

Respondent I uttrycker att IT-branschen oftast har lite tillgångar i sin balansräkning. Det innebär att det därför är svårare att låna ut pengar till IT-branschen. Ägaren får då ställa en säkerhet genom personlig borgen för att en kredit ska kunna ges ut.

4.9.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen

Respondent I upprepar sitt konstaterande gällande att ESG frågorna inte är något som de är duktiga att kolla på. ESG menar respondenten är något som inte nått alla verksamheters dagliga arbete ännu. Med det sagt är det inget oviktigt men det tar tid att implementera riktlinjer och regelverk kretsande hållbarhet.

”Sen tar det tid innan det slår in i verksamheterna och det blir något man använder i sitt dagliga arbete ”

4.9.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning

Hållbarhet definierar respondent I som en hygienfaktor, det ska vara schysst, långsiktigt och relevant på något sätt. Respondent I är övertygad om att bankernas arbete generellt kan påverka samhället att bli mer hållbart. Pengarna kommer vara det viktiga, med pengarnas hjälp kan en förändring skapas.

”man kommer använda pengarna som styrmedel för att styra skutan rätt”

Redan nu märks förändringen av genom att stora kunder söker sig vidare till andra banker. Det innebär att alla banker måste ta ställning för att en förändring ska ske, oftast kanske inte det mest lämpliga är det mest lönsamma. Utmaningarna framöver inom hållbarhet anser respondent I är att komma åt brottsligheten.

”rättvisan är alltid steget efter buset”

4.10 Respondent J

Respondent J arbetar på en nationell stor bank. Respondenten har arbetat inom bank i 9 år och innehar rollen företagsrådgivare idag.

4.10.1 Kreditgivning till byggbranschen

Enligt respondent J är det generellt sätt vanligt att byggbranschen ansöker om krediter, till exempel när en ny maskin ska köpas in. Respondent J menar att det första som sker när en ansökan kommer in är att ha en dialog med företaget och en diskussion förs om nuläget i företaget.

”Vart står de idag? Hur ser det ut? Vad har de för order? Hur ser framtiden ut med planer och så vidare och självklart vad lånet ska användas till. Det är en mjuk diskussion”

Efter den mjuka diskussionen kollar respondent J mer på siffror och bokslut samt hur de har sett ut historiskt. En rimlighetsbedömning görs om bolaget levererar resultatmässigt i förhållande till krediten de vill ta. Även en rådgivning till kunden görs för att kunna förmedla trenderna på marknaden med leverantörer och underleverantörer då respondent J menar att banken har ett ansvar där.

4.10.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen

En del i den mjuka bedömningen är ESG enligt respondent J och säger att det är en central del i deras kreditgivning. Respondent J menar att de har ett ansvar att förmedla vilka trender som finns på marknaden till exempel om det finns krav på att du ska finansiera dig grönt om du ska få utföra ett jobb.

”vi har årliga möten med våra kunder då är oftast hållbarhet en het potatis att diskutera. Vi vill inte hamna i en situation där det är greenwashing, att man ger ut en produkt och helt plötsligt går pengarna till någonting annat.”

Respondent J menar att de kollar på alla delar av ESG innan en kredit ges ut. Granskningen kan vara allt från om maskinerna är dieseldrivna, om företaget källsorterar och vilka uppvärmningssystem som finns. På respondentens bank är det upp till rådgivaren att ställa frågor men det är alltid flera personer som granskar en ansökan. Om en person missar att fråga om något finns det fler ögon som kollar igenom materialet innan en kredit godkänns.

4.10.3 Kreditgivning till IT-branschen

Processen vid en kreditgivning ser likadan ut enligt respondent J men IT-branschen har vanligtvis mindre krediter än byggbranschen men så länge de kan se en återbetalningsförmåga hos kunden är de ofta behjälpliga vid en kredit.

4.10.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen

Frågor som ställs till IT-branschen enligt respondent J är om datorer och metaller som används. Om det kan köpas begagnat i stället för att köpa nytt och om datorerna senare

kan återvinnas på ett bra sätt. Det är med andra ord lite andra frågor som ställs till IT-branschen jämfört med byggbranschen.

”från mitt perspektiv som rådgivare är det ju precis lika viktigt att ställa de här tre bokstavsfrågorna till ett IT-företag som ett byggbolag.”

4.10.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning

Respondent J tror att det kommer komma fler regelverk som säger hur företagen ska redovisa och jobba med hållbarhetsfrågan. Det finns en risk enligt respondent J att företag som inte börjar jobba med dessa frågor inte finns kvar om 20 år, eller 5 - 10 år beroende på hur snabbt utvecklingen går.

”att hjälpa till att påverka dem till att ta ytterligare ett steg i sin resa mot E, S och G, jag tror att vi som bank har en fantastisk möjlighet att kunna vara med och påverka till en bättre och ljusare framtid på alla möjliga sätt.”

4.11 Respondent K

Respondent K arbetar på en nationell stor bank. Respondenten har arbetat inom bank i 26 år och har arbetat som företagsrådgivare samt haft en del ledande befattningar. Sedan år 2015 är respondenten arbetsroll företagsrådgivare igen.

4.11.1 Kreditgivning till byggbranschen

Det finns en modell eller process som används vid beviljandet av krediter och den är i grunden ganska lik oavsett vilket bolag det gäller. Informationen som inhämtas för att bedöma företag är både historisk och framåtriktad. Enligt respondent K är förtroende för personerna bakom företaget viktigt eftersom en grundförutsättning vid kreditgivning är att företaget drivs på ett framgångsrikt sätt. I självaste modellen finns en lista över olika möjliga risker, fokus hamnar på de som är relevanta för kundens bransch eller verksamhet. En stor risk i byggbranschen är konjunkturkänsligheten

”det kan vara jättegoda tider och sen plötsligt så blir det riktigt dåliga tider”

Då behövs det information om vad bolaget har för förutsättningar för att kunna hantera en sväng i konjunkturen. En fördel i de fallen är att ha en verksamhet som bygger på flera olika ben, flera verksamhetsinriktningar helt enkelt.

4.11.2 ESG vid kreditgivning till byggbranschen

Hållbarhet är något som idag anses vara en kreditrisk, vilket har förändrats under de senaste åren. Specifikt för byggbranschen, det har precis kommit ett nytt initiativ som

knappt hunnit implementeras hållbar byggbransch. Det är ett gemensamt banksamarbete som tagits fram för att studera företag inom byggbranschens sociala arbete lite extra.

”Det handlar om arbetsförhållandena att man inte använder svart arbetskraft också liknande”

Dessa bitar ska kunna följas upp, kontrolleras och löpande redovisas för banken, kunden förbinder sig på detta när de ingår ett kreditavtal. Övrig granskning av ESG görs inte särskilt mycket vid kreditgivningen eftersom det inte är särskilt standardiserad information, i alla fall inte i små bolag. Respondent K menar att föra en dialog med kunden är viktigare för att förstå hur de resonerar och tänker. I stället för piska används morot, banken där respondenten arbetar försöker hjälpa kunderna att arbeta med frågorna och bli bättre på det. Ett initiativ som banken tagit är att erbjuda mindre kunder en kostnadsfri tjänst där deras klimatavtryck för året räknas fram.

”Så det är ett konkret exempel på att banken strategiskt tycker detta är viktiga frågor så att man kostnadsfritt erbjuder den typen av tjänst. ”

4.11.3 Kreditgivning till IT-branschen

Processen ser ungefär densamma ut oavsett bransch, sen kan riskerna i branscherna skilja sig åt. I IT-branschen kan en risk vara hur företaget hanterar personlig information och material, vad är risken att det hamnar fel är frågan som då ställs.

”Frågan är hur man hanterar kunders material och risken för att saker och ting händer med den informationen man har”

Generellt sätt är det svårt för banken att ge ut krediter till företag utan säkerheter, även om kassaflödet spelar störst roll så behövs en trygghet. IT-branschen kan ha svårt att ge fysisk pant, eftersom de inte besitter de tillgångarna. I stället består en hel del av värdet i utvecklandet av produkten, vilket är svårt att värdera. Det innebär att det är betydligt svårare för företag i IT-branschen att låna pengar.

”Om man utvecklar en produkt i ett IT-bolag så kan den vara svårt att sälja vidare till någon annan i en obeståndssituation och det är svårt för oss att värdera den”

Informationen som behövs från kunden för att göra en kreditbedömning anses svårare att samla in när det gäller små företag enligt respondent K. Stora företag lyder under mer lagstiftning och är därmed lättare att inhämta information ifrån.

4.11.4 ESG vid kreditgivning till IT-branschen

Respondent K anser att IT-branschen lätt kommer undan när det pratas om miljö. Detta eftersom IT-branschen har ett lågt klimatavtryck i den direkta verksamheten. Det kan i

stället vara en mer indirekt påverkan, men det är också svårare för banken att bedöma. Respondenten menar på att det kan komma att förändras när lagstiftning från EU gällande scoopen börjat gälla. Klimatavtryck i mindre bolag anser respondenten är viktigt kommer upp till ytan, då det är först då som en riktig förändring kan ske.

”när det finns ett system för att hantera det och när företagen tvingas att ta med det i sin redovisning, då tror jag att det kommer att ändra sig”

4.11.5 Utveckling av hållbarhet inom kreditgivning

Ett sätt att påverka samhället till att bli mer hållbart anser respondent K är att erbjuda gröna finansieringslösningar. Gröna lån är en produkt som banken erbjuder, mot att kunden får lägre ränta. Respondent K anser att alla banker bör erbjuda gröna produkter samt betonar vikten att lyfta diskussionen kring de med kunden.

”det vi kan göra är att lyfta frågorna med kunden och prata om på ett övergripande plan på vilket sätt de förhåller sig till de här frågorna och vad de kan göra för att förbättra sig”

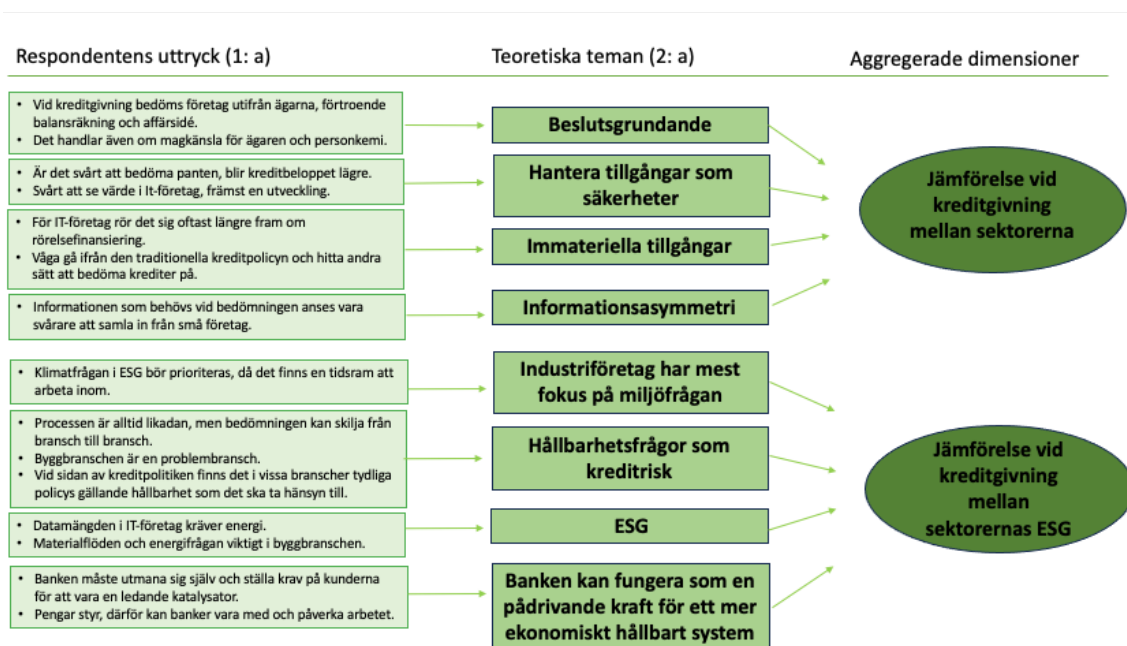
Hållbarhetsfrågorna tror respondent K inte kommer vara valbara för aktörer i framtiden utan mer lagstyrda genom nya regleringar. Ur en kundvinkel tros inte hållbarhet vara en konkurrensfördel utan mer en hygienfaktor. Utmaningen för aktörer tros vara att hitta balansgången mellan ekonomin och hållbarhet. En alternativ väg är att kompromissa och ge bättre villkor till de som är duktiga på hållbarhet.

5. Analys

I detta kapitel presenteras studiens analys utifrån den insamlade empirin och med utgångspunkt i litteraturgenomgången. Kapitlet delas in i tre rubriker, analysmodell som visar hur författarna har gått till väga för att analysera det insamlade materialet och sedan med en jämförelse mellan sektorerna vid kreditgivning och ESG.

5.1 Analysmodell

Genom studiens insamlade empiri från de elva intervjuer som genomfördes har gemensamma mönster hittats för att bygg upp en analysmodell med hjälp av Gioia metoden. Nedan i *figur 5* presenteras en Gioia-analys av den insamlade empirin från respondent A. En liknande analys har gjorts av resterande respondenter och hittas i *bilaga 3*. Analysen av respondenterna ledde till två aggregerade dimensioner *jämförelse vid kreditgivning mellan sektorerna* och *jämförelse vid kreditgivning mellan sektorernas ESG*. 1: a ordningen kommer från respondenternas svar som används i empirin. De teoretiska teman, 2: a ordningen kommer från litteraturgenomgången och kopplas ihop med respondenternas uttryck i 1: a ordningen. Tillsammans har 1: a ordningen och 2: a ordningen bildat en aggregerad dimension som är det analysen i detta kapitel bygger på.

Figur 5. Gioia-analys utifrån insamlad empiri från respondent A.

5.2 Jämförelse vid kreditgivning mellan sektorerna

Resultatet av studien visar att det finns både skillnader och likheter i kreditgivning till de två valda branscherna. Respondenterna nämner i första steget att kreditgivningsprocessen är liknande oavsett bransch.

I de båda branscherna nämner respondenterna att huvudfokus vid bedömningen riktas på företagets återbetalningsförmåga, vilket stämmer överens med vad Altman (1980) konstaterat. Respondenterna nämner att företagets kassaflöde, boksluten bakåt i tiden och budgeten framåt är viktiga faktorer vid bedömningen. Affärsidén sätts även i fokus samtidigt som ägaren av företaget utvärderas. Respondenterna benämner informationen som samlas in för bedömningen som mjuk och hård information precis som Grunert och Norden (2021) gjort i tidigare forskning. Informationen som behövs samlas in före en kredit ges ut anser respondenter är lätt att få in från större företag men svårare i mindre företag. Det innebär att de mindre företagen sitter på mer information än bankerna, vilket enligt Samuelsson (2024) innebär en form av informationsasymmetri. Kreditbeslutet menar respondenterna handlar om en avvägning mellan ovanstående information men vill även uppmärksamma vikten av magkänslan och personkemin, vilket stämmer med forskning av Hensman och Sandlar-Smith (2011).

Vid en närmare vidröring på branscherna framkom även skillnader de emellan. Varje kreditprocess på företagssidan menar respondenterna är anpassad efter kunden, därav specificeras branschernas kreditgivningsprocesser nedanför.

5.2.1 Byggbransch

Byggbranschen nämns av respondenterna som en mer riskfylld bransch. Detta eftersom företagen oftast har flera projekt i gång samtidigt vilket binder stora värden och det gör att det snabbt kan gå fel. Dessutom är byggbranschen konjunkturkänslig, vilket innebär att det måste finnas förutsättningar i företaget för att kunna hantera det. Därav är det extra viktigt enligt respondenterna att fråga hur det ser ut i företaget framåt, hur företagen budgeterar sina projekt och hur det följs upp. En annan risk med branschen enligt respondenterna är att det är en bransch som handskas med mutor, korruption, penningtvätt, människohandel och svart arbete. En del krav ställs därmed på företagets underleverantörer, vilket utgör den sociala biten av ESG. Kraven kan anknytas till intressentteorin som Dmytriyeu et al. (2021) menar handlar om att alla som påverkar eller påverkas av företaget ska prioriteras.

Säkerheter konstaterar respondenterna är enklare att ta i byggbranschen jämfört med IT-branschen. En anledning till det beskriver respondenterna är att de besitter materiella anläggningstillgångar som kan användas som säkerheter, vilket också Bruns och Fletcher (2008) fastställt. Respondenterna tillägger svårigheten med att bedöma tillgången rätt, vilket kan kopplas till risken vid betalningsinställelse enligt Broomé et al (1998). Skulle panten som är tänkt som säkerhet för krediten vara svår att bedöma

innebär det att krediten blir lägre. Oavsett hur trygg säkerheten är menar respondenterna att ägarens egen insats måste existera, annars blir det ingenting eftersom det är en så pass riskfylld bransch.

5.2.2 IT-bransch

Respondenterna uppger att det är ovanligt att de ger ut en kredit till ett företag i IT-branschen. Det beror på att de företagen inte är i behov av kapital på samma sätt och är de det, så söker de sig till riskkapitalmarknaden. Colombo och Grill (2007) säger tvärtom, banker är den största finansieringskällan för företag inom IT-branschen. Respondenterna menar på att IT-branschen är mindre känslig mot konjunktursvängningar och därmed anses den som en stabilare bransch än byggbranschen. Det gör att en del respondenter menar på att det är en bransch som de vill ta sig in på mer eftersom det är en bransch som har låga risker och inte som inte är så kredittung.

Problemet däremot anses vara att företagen i IT-branschen inte besitter något i balansräkningen, med det sagt menas tillgångar som går att ta som säkerheter. Utan det som nämns finns i de företagen är humankapital, vilket Curado et al. (2011) benämner som en immateriell tillgång. Respondenterna menar på att personalen är svår att ta som säkerhet och därmed har de företagen svårare att få en kredit, vilket Patent och Registreringsverket (2024) också beskriver. Företag inom IT-branschen är dessutom i uppstarten under utveckling av en tjänst som gör det svårt att värdera företaget. Även om kassaflödet är det som väger tyngst vid en kreditbedömning så uppger respondenterna att det också behövs en trygghet. De nämner att som säkerhet i ett företag i IT-branschen kan personlig borgen eller en företagsinteckning tas. Det stämmer överens med det som Eriksson (2022) nämner i sin forskning. Andra sätt som respondenterna uppger är att ta säkerhet i kundfordringarna eller i ett objekt.

En risk med IT-branschen och tjänstesektorn enligt respondenterna är luftfakturering, eftersom det är tjänster som utförs är det lätt att slussa runt det på ett annat sätt. Dessutom uppges det vara en risk med hur företag i IT-branschen hanterar kunders personliga information och material.

5.3 Jämförelse vid kreditgivning mellan sektorernas ESG

Hur företag arbetar med hållbarhet anser respondenterna är en viktig del av kreditbedömningen idag, då hållbarhet anses vara en kreditrisk. Weber et al. (2010) har sedan tidigare konstaterat det och menar på att desto mer företagen arbetar med hållbarhet desto mindre blir risken för insolvens i framtiden. Respondenterna poängterar att det är viktigt att bankerna är med och finansierar de företag som jobbar med omställningen, för att inte sitta kvar med de som är sämst eftersom det skulle innebära en risk. Forskning menar på att banker behöver kunna hantera och analysera

hållbarhetsrisker i form av ESG, eftersom den verkliga risken med krediten till företaget annars inte återspeglas (Weber et al., 2010; Sarwar et al., 2018; Samaniego-Medina & Giráldez-Puig, 2022). Alla utom en respondent känner igen och använder sig utav ESG ramverket. Respondenten som inte använder ESG ramverket arbetar på en liten nationell bank och hänvisar till att det tar tid att implementera riktlinjer och regelverk kretsande hållbarhet. Företags ESG och hållbarhetsarbete benämns som mjuk information av respondenter. Grunert och Norden (2021) har forskning som handlar om mjuk information men nämner inget om hållbarhet.

Det finns olikheter i hur respondenterna förhåller sig till företags ESG och hållbarhet vid kreditgivning. En del respondenter uppger att vid större krediter används ett analysverktyg som hjälper till att se vilka risker som är specifika för branschen utifrån SNI-koder. Medan andra respondenter uppger att det mer används en mall med förutbestämda frågor utifrån branschen företaget tillhör. Samtidigt som andra uppger att hållbarhet inom IT-branschen är ett oklart område som är under pågående process, och än så länge finns inget att förhålla sig till utan de får bedöma utifrån personlig känsla. Skillnaderna i hur respondenterna behandlar företagens ESG och hållbarhetsfrågor kan enligt Bruns och Fletcher (2008) bero på att banktjänstemän har olika erfarenheter och kompetens. Det kan enligt Albertsson och Karlenström (2010) bero på bankernas olika regelverk som leder till att en individuell kreditgivningsprocess skapas.

Respondenterna menar på att för större kunder granskas företagens ESG, hållbarhetsredovisning och hållbarhetsrapportering. För att undvika att hamna i en situation med greenwashing håller respondenter årliga möten med kunder för att se till att arbetet med hållbarhetsfrågorna fortsätter efter en kredit getts ut. Det stämmer överens med tidigare forskning av Eng et al. (2021) om att vissa företag kan vara oärliga i hur de presenterar hållbarhetsinformation. Att respondenten måste kontrollera kunden eller övervaka är en form av principal-agentteorin som Jensen och Meckling (1976) nämner. Det leder också till ökade kostnader för respondenten att övervaka företaget då båda agerar utifrån egenintresse. En del respondenter uppger dock att de inte kontrollerar företagens information, eftersom det är svårt och att de inte har något verktyg för det. För mindre bolag är ESG inte standardiserad information vilket respondenterna menar gör de svårare att bedöma och kontrollera de företagen. Björk (2022) är inne på att mindre bolag inte insett kopplingen mellan risk och ESG än medan stora börsnoterade företag arbetat mycket med frågorna. Respondenterna är inne på samma spår och anser att de mindre företagen måste förstå vikten av göra hållbarhetsarbetet offentligt. Det ligger i kundernas intresse att få information om hela värdekedjan, vilket enligt Dmytriyevev et al. (2021) ingår i intressentteorin. Respondenterna hänvisar till att det är först när de mindre bolagen hållbarhetsrapporterar som det kan ske en förändring i samhället.

De flesta respondenterna är eniga om att banker kan vara med och påverka samhället att bli mer grönt. Bland annat nämner de att pengar styr samhället och utan finansiering kommer företagen få svårt att överleva. Bruno och Lagasion (2021) menar att

beslutsfattare och tillsynsmyndigheter vill få fram ett mer hållbart ekonomiskt system där banker kan fungera som en pådrivande kraft. I takt med att hållbarhetsfrågorna blir fler menar respondenterna även att ryktesrisken för bankerna blir vanligare. Ryktesrisk är något som Finansinspektionen (2018) konstaterar kan leda till tappat förtroende hos kunder och allmänheten. En ryktesrisk kan uppstå om en bank finansierar en tvivelaktig verksamhet ur ett hållbarhetsperspektiv. Respondenter uttrycker att om en ryktesrisk finns ger de sig inte in i affären. En utmaning för bankerna framöver är enligt respondenterna att få hållbarhetsfrågan att bli mätbar. Respondenterna är även överens om att bankerna som helhet måste våga ställa högre krav på kunder och faktiskt säga nej till krediter om de inte uppfyller vissa krav inom hållbarhet. Redan idag menar en del respondenter att vissa kunder väljs bort för att de inte prioriterar hållbarhet. Det kan ses som en form av informationsasymmetri enligt Chia - Wu och Ting - Shu (2015) då kommunikation av hållbarhet till intressenter leder till minskad informationsasymmetri.

5.3.1 Byggbransch

Byggbranschen anses som tidigare sagt vara en problembanssch enligt flera respondenter. Därav menar respondenterna på att den granskas mer än andra branscher när det kommer till hållbarhetsfrågor innan en kredit ges ut. Gamerschlag (2011) säger att företag från industrier med mycket utsläpp ofta är bättre på att kommunicera miljöarbetet, för att minska risken för regleringar och skatter. Enligt respondenterna stämmer det då miljön nämns som den dimensionen som tidigare prioriterats mest både i företag och hos bankerna. Det är även det som Roca och Sercey (2012) konstaterade i undersökningen om indikationer i hållbarhetsrapporter. Miljöfrågan anses fortfarande vara en av de dimensionerna som bör prioriteras högst enligt en del respondenter. De hänvisar till att det finns en tidsram i form av ett globalt mål att arbeta inom och därmed är den viktigast. Respondenterna tar upp materialval, betong, koldioxidutsläpp och energi som konkreta exempel gällande miljödelen av ESG. Någon respondent nämner att de erbjuder en tjänst till kunderna som innebär att de själva kan räkna ut sitt klimatavtryck.

En del andra respondenter påstår att det är den sociala dimensionen av ESG som prioriteras i företag i byggbranschen idag. Arbetskraft, arbetsförhållanden och underleverantörer nämns av respondenterna som viktiga parametrar. Ett flertal av bankerna som respondenterna representerar är med i initiativet hållbar byggbransch, men långt ifrån alla har gått med på att vara en del av projektet. Respondenterna på bankerna som är med i initiativet pratar mycket om risken med korruption och penningtvätt. Bankinfrastruktur (2023) skriver om hållbar byggbransch och att dessa regler ska börja tillämpas från och med november 2023. Respondenterna som arbetar med initiativet menar på att det fortfarande är så pass nytt att de inte har satt in sig i hur det fungerar helt, men att de fått utbildning inom området och att det är på gång. Respondenterna nämner att den sociala dimensionen får än mer uppmärksamhet i och med initiativet, vilket de menar är på tiden i byggbranschen.

Styrningsfrågan är däremot en dimension som respondenterna inte nämner lika mycket och inte kontrollerar på samma sätt. Någon form av kontrollfråga kring företagets bolagsstyrning nämner en respondent kan förekomma. Samtidigt som en respondent menar på att mindre företag generellt är sämre på frågorna kring bolagsstyrning. Mycket mer än så nämner inte respondenterna och konkreta exempel på hur bolagsstyrningen granskas är det ingen respondent som uppger. Ahmed et al. (2018) konstaterar att banker är mindre långt komna med att studera styrelsestrukturen hos företag, det stämmer överens med vad respondenterna uppger.

5.3.2 IT-bransch

Av en del respondenter tycks inte företag i IT-branschen ha så mycket hållbarhet att undersöka, vilket sägs bero på att företagen i IT-branschen är av det mindre slaget. Björk (2022) är inne på att mindre bolag inte insett kopplingen mellan risk och ESG än. Dessutom menar respondenterna på att de är svårare att utreda, då de inte går att se vad de gör på samma sätt som i ett företag i byggbranschen. Samtidigt som huvuddelen av respondenterna meddelar att deras verktyg inte ens tar upp denna bransch. Därmed anser respondenterna att mycket utgår ifrån egen tankeverksamhet, eftersom ingen vill göra affärer med skumma företag.

Andra respondenterna uppger att energihantering, produktdesign och livscykelhantering är det som hållbarhet handlar om för företag i IT-branschen. En respondent hävdar att företag i IT-branschen lätt kommer undan miljödimensionen, men att de egentligen kan ha ett indirekt klimatavtryck även om det inte finns i den direkta verksamheten. Några respondenter berättar att energifrågan är högst uppe på tapeten för diskussion. Det diskuteras hur mycket energi som faktiskt går åt till att lagra data, serverna där data sparas lagras i stora hallar som kräver enormt mycket energi. Detta menar Bose och Lou (2011) går under Grön IT och är något som kommit upp de senaste åren, vilket stämmer överens med vad respondenterna uppger.

Den sociala delen av ESG var de flesta respondenterna överens om var den viktigaste hos företag i IT-branschen, mer specifikt personaldelen. Gamerschlag (2011) menar på samma sak, den sociala dimensionen är viktigast i tjänstesektorn samtidigt som Curado et al. (2011) betonar vikten av personalen. En respondent menar på att styrningen är en av de dimensionerna som väger tyngst i IT-branschen, men uppger inget konkret exempel på vad de kollar på i företaget. Övriga respondenter uppger ingenting alls kretsande styrningen för företag i IT-branschen. Däremot uppger de att nya regelverk så som CSRD antagligen kommer ge mer styrdokument och frågor att utgå ifrån. Cao et al. (2023) menar att CSRD kan förbättra företagets prestanda.

6. Slutsats

I det avslutande kapitlet redogörs studiens slutsatser som följs av en diskussion och implikationer för fortsatt forskning. Slutsatserna har arbetats fram med hjälp av tidigare litteraturgenomgång och empiri.

6.1 Slutsatser

Syftet med studien är att beskriva och analysera om det finns skillnader och likheter vid kreditgivning till industri- och tjänstesektorn utifrån ESG. Med stöd av teori och insamlad empiri från elva olika respondenter som arbetar inom banksektorn har forskningsfrågan besvarats, *hur bedömer svenska banker ESG vid kreditgivning till industrisektorn jämfört med tjänstesektorn?* Slutsatser utifrån den insamlade empirin presenteras nedan:

Slutsats 1:

Den första slutsatsen studien har kommit fram till är att det finns både skillnader och likheter i kreditgivning till sektorerna. Respondenterna hänvisar till en början att kreditgivningsprocessen är liknande oavsett bransch. Återbetalningsförmåga nämns som viktigast vid bedömningen och för att få en insyn i den studeras företags kassaflöde, bokslut, budget och affärsidén samtidigt som banktjänstemannens magkänsla har en avgörande roll. Vid en mer djupgående diskussion framkom även skillnader vid kreditgivning till de berörda branscherna. Främst beror skillnaderna på att branscherna är olika riskfyllda. De olika möjligheterna till säkerheter påverkar kreditgivningen, företag i IT-branschen har oftast inte någon form av säkerhet eller pant att lämna över vilket gör att de har svårare att få banklån. Konjunkturläget tas också upp som en skillnad då byggbranschen ofta drabbas hårt medan IT-branschen inte gör det. Respondenter ville av den anledning gärna hitta sätt framöver att får fler företag i IT-branschen som kunder, då de täcker en stor marknad idag.

Slutsats 2:

Den andra slutsatsen studien har kommit fram till är att det finns skillnader i hur ESG hanteras vid kreditgivning mellan sektorerna. Samt att banker idag inte klarar av att göra en fullständig hållbarhetsbedömning utifrån ESG för någon av de valda branscherna. Byggbranschen anses vara en problembansh och därmed granskas de företagens ESG betydligt mer enligt respondenterna än företag i IT-branschen. Det finns skillnader i vilka verktyg som finns tillgängliga att använda för att granska branscherna. De flesta respondenterna hade inget verktyg för att analysera ESG i IT-branschen. En anledning till det nämner respondenterna kan vara att IT-branschen inte är i lika stort behov av kapital och därav inte söker sig till banker i samma utsträckning som företag i byggbranschen.

Alla dimensionerna av ESG nämns av respondenterna granskas vid kreditgivning till företag i byggbranschen. Miljö är den dimensionen som fått mest uppmärksamhet och enligt vissa fortsatt får eftersom den har en tidsram att arbeta mot. Medan andra respondenter menar på att den sociala dimensionen numera blivit viktigare, initiativet hållbar byggbransch sägs vara en anledning till det. Styrningsdimensionen tas upp av några enstaka respondenter men några konkreta exempel ges inte, därav anses inte bankerna göra en fullständig analys av ESG för företag i byggbranschen.

En del respondenter uppgav att företag i IT-branschen inte har särskilt mycket hållbarhet att undersöka, vilket stämmer med hänsyn till respondenternas svar angående hur ESG granskas för företag i IT-branschen. Miljödimensionen nämns av en del respondenter och de syftar på den aktuella diskussionen om energifrågan som rör branschen. Sociala dimensionen lyfts också inom IT-branschen och här nämns personalen som den viktigaste. Endast en respondent nämner styrning som en viktig del av hållbarhetsbedömningen för företag i IT-branschen, men inget praktexempel förekommer.

Styrningsdimensionen omnämns av respondenterna lika lite i de valda branscherna. Respondenterna uppger att företags ESG i IT-branschen granskas betydligt mindre jämfört med i byggbranschen. Trots att miljö- och den sociala dimensionen tas upp, görs det i betydligt mindre utsträckning än i byggbranschen. Därmed anses det finnas förbättringsmöjligheter hos bankerna kretsande det och de anses inte göra en fullständig analys av ESG vid kreditgivning för företag i IT-branschen. Författarna har sammanställt en modell nedan som visar på hur bankerna idag analyserar företags ESG i de valda branscherna, utifrån respondenternas svar.

Branscher ESG	Byggbranschen	IT-branschen
E Miljö	- Miljödimensionen anses ha varit den viktigaste och enligt vissa respondenter fortsatt vara, med hänsyn till det globala målet som tidsram. - Materialval, betong, koldioxidutsläpp och energi tas upp som konkreta exempel som respondenterna tittar efter.	Företag inom IT-branschen menar en del respondenter lätt kommer undan miljödimensionen. Medan andra menar att en aktuell diskussion i branschen är energifrågan, specifikt hur mycket energi data kräver.
S Social	- Sociala dimensionen anses numera vara viktigast enligt en del respondenter. Initiativet hållbar byggbransch kan vara en anledning till det, vilket respondenterna menar är på tiden. - Arbetskraft, arbetsförhållanden och underleverantörer nämns som konkreta exempel som respondenterna granskar hos företagen.	Den sociala dimensionen anser respondenterna vara viktigast att granska hos företag i IT-branschen, mer specifikt personaldelen.
G Styrning	Nämns enbart av ett fåtal respondenter och kontrolleras inte på samma sätt, inga konkreta exempel ges.	Endast en respondent nämner någonting om styrning, medan övriga inte ens tar upp det. Inga konkreta exempel uppges.

Figur 6: Egenarbetad modell över hur banker analyserar företag i de valda branscherna utefter ESG vid kreditgivning.

Modellen sammanfattar det som respondenterna uppgett att varje bransch bedöms utefter utifrån ESG. Rutorna har fått olika färger av grönt, från en skala av ljusst till mörkt. Varav ljust innebär att det omnämns men inte så mycket, samtidigt som desto grönare det blir desto mer analyseras dimensionen.

Slutsats 3:

Den tredje slutsatsen som studien drar är att banker är en viktig del i omställningen till ett grönare samhälle. Flera respondenter uppger att det är pengar som styr samhället. Banker sitter på mycket pengar och är finansärer, därmed styr bankerna indirekt samhället. Bankerna väljer vilka de finansierar, utan banklån har företag svårt för att växa och utvecklas. Därmed har banker möjligheten att ställa krav på företag och på så sätt bidra till att mer vikt läggs på hållbarhetsfrågan och ESG. Gröna lån som genererar lägre ränta för låntagaren är något som bankerna kan använda mera för att få företag att börja prioritera ESG. Utmaningen framöver uppger respondenterna är att få hållbarhetsfrågan mätbar och på så sätt göra den lättare att kontrollera. Samtidigt som bankerna måste agera tillsammans och ställa krav och välja bort de företagen som inte uppfyller kraven.

6.2 Bidrag

Hållbar utveckling är något som under de senaste åren fått alltmer fokus i samhället och utgör en ny men viktig aspekt vid bankers kreditgivning till företag. Tjänstesektorn och industrisektorn är två av de största sektorerna i Sverige och de valdes därmed ut till studien. Det ansågs finnas ett forskningsgap gällande skillnader och likheter mellan bankernas krav på företags ESG vid kreditgivning i de olika sektorerna. Studien har bidragit till att gapet minskat genom att tidigare litteratur, teori och empiri samlats in och analyserats. En förståelse har därmed skapats för hur svenska banker bedömer ESG vid kreditgivning för företag i byggbranschen och IT-branschen. Tidigare forskning av Albertsson och Karlenström (2010) menade på att bankers kreditgivningsprocesser kunde se olika ut beroende på regelverk. Denna studie har tydliggjort vilka skillnader och likheter som finns i bankers kreditgivning till de valda branscherna. Även om det vid den första anblicken ansågs vara liknande processer konstaterades stora skillnader i slutändan branscherna emellan.

Studien har dessutom lett fram till en modell över hur banker analyserar företags ESG i byggbranschen och IT-branschen idag. Modellen tydliggör vilka aspekter som bankerna som helhet tar för de olika dimensionerna i de olika branscherna vid kreditgivning. Tidigare forskning av Finansinspektionen (2018) visade på att fokus ofta var på miljödimensionen gällande industrisektorn men inte lika tydligt i tjänstesektorn. Denna studie visar på att det i IT-branschen innefattar en hel del diskussioner kring

miljödimensionen i form av energifrågan. Den sociala dimensionen tas i denna studie upp som viktigt i det båda branscherna för bankerna, vilket inte gjorts på samma sätt i tidigare forskning. Denna studie har uppdaterat forskningen och skapat förståelse för hur långt bankerna har kommit i processen mot en mer hållbar kreditgivning och visar samtidigt att det finns en väg framåt.

6.3 Diskussion

Grunden till studien började med ett intresse för företagande och dess påverkan på samhället. Hållbarhet är viktigt att ha med i åtanke med tanke på att samhället behöver ställa om inom en inte allt för lång tid framåt, då det finns en tidsaspekt att förhållas till. Att tjänstesektorn är så stor som den är och inte vid första anblick tas för att påverka miljön är intressant. Respondenterna uppger dessutom att det inte är ofta som de ger ut en kredit till företag i IT-branschen. En fundering som författarna därmed fått är om tjänstesektorn kommer kunna överleva på lång sikt. Eftersom företag i IT-branschen enligt denna studie inte har samma möjlighet till en kredit. Om inte banken kan följa med i utvecklingen framåt kan det leda till att alla företag inom denna sektor inte överlever och det kan leda till arbetslöshet i samhället. En lösning för att banker lättare ska kunna finna säkerheter för företag i tjänstesektorn borde vara prioriterat och komma inom närtid. Framst sett till bankens egen intresse men även för samhällets skull. Tjänstesektorn är den största sektorn i dagens samhälle, vilket betyder att det finns mycket vinst att hämta i form av ränteintäkter för banken. Dessutom anses det vara en låg riskbransch, vilket borde underlätta en lösning. Risken är annars att banken går sektorn förlorad och det skulle påverka samhällsekonomin.

Författarna blev under studiens gång förvånade över hur pass lite hållbarheten i ett företag avgör ett kreditbeslut. Speciellt när hållbarhet är så pass viktig och bankerna besitter möjligheten att kräva det. Samtidigt förstår författarna att respondenterna kan ha varit restriktiva med informationen som de delgett på grund av banksekretess. Vid en anblick på bankernas hemsidor uppges hållbarhet utgöra en stor del av verksamheterna och täcka de olika dimensionerna av ESG. Vid intervjuerna framkommer det att banktjänstemännen besitter mycket kunskap inom området men att det inte används lika flitigt i den dagliga verksamheten, vid kreditgivning. Ytterligare en intressant aspekt är att styrningsdimensionen knappt nämndes av respondenterna och uppgavs den gavs inga praktiska exempel på vad och hur det kollades. Författarna funderar på om respondenterna förstod innebörden av styrningsdimensionen, egentligen kanske den granskas mer men att den var svårförstådd.

En annan sak som författarna reflekterat över är att de mindre bankerna kommenterat att de får kunder som söker sig till de när de större bankerna sagt nej för att de inte håller måttet inom till exempel miljöarbetet. Författarna tror att det krävs mer reglering för att alla banker ska arbeta på samma sätt som en helhet. Företag ska inte få komma undan

med hållbarhetsarbete genom att gå till en annan bank. Som även respondenterna i studien är eniga om så anser författarna att det behövs hårdare reglering för att den sista biten ska falla på plats i frågan om hållbarhet vid kreditgivning.

6.4 Praktiska implikationer

Med denna studie vill författarna visa bankerna hur långt komna de är som helhet gällande hållbarhetsfrågan och ESG i företag vid kreditgivning. Samtidigt som författarna vill uppmana bankerna till fortsatt arbete eftersom den egen arbetade modellen i slutsatsen visade på att det finns luckor fylla. Hållbarhet är ett ämne som blir mer och mer aktuellt och som utgör en allt större kreditrisk, vilket innebär att det verkligen ligger i tiden för bankerna att ta tag i frågan. Denna studie har konstaterat att banker besitter en fantastisk möjlighet, då pengar är makt. Därav skulle författarna vilja uppmana bankerna till att höja kraven rörande företags ESG och hållbarhetsarbete vid kreditgivning. Dessutom vill författarna uppmana bankerna som helhet att gå samman och våga göra en förändring tillsammans.

Till företag vill författarna sprida att det lönar sig att arbeta med hållbarhetsfrågor och alla delar av ESG. I studien har det konstaterats att hållbarhet har fått allt större plats vid kreditgivning. Redan idag kan det generera fördelar i form av lägre räntor vid exempelvis gröna lån. Det har även konstaterats att intressenter tar mer och mer hänsyn till hur företag tacklar hållbarhetsfrågan och ESG, vilket är viktigt för företag att känna till. Skillnaderna mellan branscherna som uppkommit i denna studie sett till den generella kreditgivningen samt sett till hur ESG granskas i nuläget av kreditgivare, är även det information som kan vara betydelsefull för företag inom branscherna. Författarna vill uppmana företag som tänkt ansöka om en kredit inom snar framtid och som tillhör någon av branscherna att läsa och ta vara på informationen i studien, för att kunna vara förbered.

6.5 Fortsatt forskning

Hållbarhet är ett ämne som fått mer och mer fokus i samhället under de senaste åren. Bankerna har möjligheten att påverka samhället till att bli mer grönt genom att välja vilka kunder som ska få möjligheten till finansiering. Denna studie har studerat hur svenska banker bedömer företags arbete med ESG vid kreditbedömning. Vidare skulle det vara intressant att studera om banker gör någon kontroll av företags hållbarhet och ESG redan vid företagets ansökan om att bli kunder, dess vidare inte enbart vid kreditgivning.

Svenska banker regleras av svenska lagar och förordningar, finansinspektionen och olika EU-regler. Det hade därmed varit intressant att studera hur dessa intuitioner ser på det hela, har det gått i den takt som tänkt, behövs fler regleringar och hur ser utvecklingen ut framöver. Fortsatt forskning skulle dessutom kunna studera länders

skillnader och likheter i hänsyn till företags ESG vid kreditgivning. Hela världen måste samverka för att planeten ska kunna finnas kvar för kommande generationer och den typen av forskning skulle kunna ge värdefulla bidrag.

Bankernas perspektiv skulle i vidare forskning kunna tas i beaktning och utgöra respondenterna och inte representerats av individer som denna studie gjort. Det skulle kräva en större tidsåtgång för att samla ihop tillräckligt djupgående information, men skulle kunna ge en tydligare bild över situationen. Det skulle även vara intressant att om något år göra om studien och se om bankerna höjt kraven för företagens ESG vid kreditgivning samt se om analysverktygen för det utvecklats.

7. Referenser

- Ageras. (u.å). *Startkapital*. <https://www.ageras.se/ordlista/startkapital>
- Ahmed, U.- S., Ahmed, P.- S., & Hasan, I. (2018). Why banks should consider ESG risk factors in bank lending?. *Banks and Bank Systems*, 13(3), 71–80. [http://dx.doi.org/10.21511/bbs.13\(3\).2018.07](http://dx.doi.org/10.21511/bbs.13(3).2018.07)
- Albertsson, J., & Karlenström, J. (2010). Kreditgivningsprocessen -En studie av Swedbank och Svenska Handelsbanken. [Kandidatuppsats, Göteborgs Universitet-Handelshögskolan]. DIVA. https://gupea.ub.gu.se/bitstream/handle/2077/22687/gupea_2077_22687_1.pdf?sequence=1
- Allabranscher. (2024). *Industrieföretag – Vår lista av viktiga aktörer*. <https://www.allabranscher.se/industrieforetag/>
- Altman, E., I. (1980). Commercial Bank Lending: Process, Credit Scoring, and Costs of Errors in Lending. *The Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 15(4), 813-832. <https://doi.org/10.2307/2330559>
- Bankinfrastruktur. (24 november 2023). <https://www.bankinfrastruktur.se/hallbar-byggbransch/pressmeddelande-2023-11-16>
- Berger, A.-N., & Udell, G.-F. (2002). Small Business Credit Availability and Relationship Lending: The Importance of Bank Organisational Structure. *The Economic Journal*, 112(477), 32-53. <https://www.jstor.org/stable/798490>
- Björk, K. (14 april 2022). *ESG-strategi ett måste när små och mellanstora bolag vill ta in kapital*. Dagens industri. <https://www.di.se/brandstudio/grant-thornton/esg-strategi-ett-maste-nar-sma-och-mellanstora-bolag-vill-ta-in-kapital/>
- Bose, R., & Lou, X. (2011). Integrative framework for assessing firms' potential to undertake Green IT initiatives via virtualization – A theoretical perspective. *Anderson School of Management*, 20(2011), 38-54. DOI:10.1016/j.jsis.2011.01.003
- Broomé, P., Elmér, L., & Nylén, B. (1998) *Kreditgivning till företag*. Lund: Studentlitteratur.
- Bruno, M., & Lagasio, V. (2021). An Overview of the European Policies on ESG in the Banking Sector. *Sustainability*, 13(12641). <https://doi.org/10.3390/su132212641>
- Bruns, V., & Fletcher, M. (2008) Banks' risk assessment of Swedish SMEs. *Venture Capital*, 10 (2), 171-194. ISSN 1369-1066 <http://eprints.gla.ac.uk/33406/1/33406.pdf>
- Byggföretagen Analys. (2024). *Byggkonjunkturen #1 2024*. https://byggforetagen.se/app/uploads/2024/03/Byggkonjunkturen1_2024.pdf

- Cao, T., Nguyen, H., Nguyen, K., & Nguyen, L. (2023) Information asymmetry on the link between corporate social responsibility and stock price crash risk. *Cogent Economics & Finance*, 11(2). <https://doi.org/10.1080/23322039.2023.2230727>
- Chia – Wu, L., & Ting – Shu, C. (2015). Corporate Social Responsibility and Information Asymmetry. *Journal of Applied Finance & Banking*, 5(3), 105-122. http://www.scienpress.com/Upload/JAFB/Vol%205_3_8.pdf
- Colombo, M.- G. & Grilli, L. (2007). Funding Gaps? Access To Bank Loans By High – Tech Start – Ups. *Small Business Economics*, 29(1-2), 25-46. DOI:10.1007/s11187-005-4067-0
- Curado, C., Henriques, L., & Bontis, N. (2011). Intellectual capital disclosure payback. *Management Decisions*, 49(7), 1080 - 1098. DOI 10.1108/00251741111151154
- David, M., & Sutton, C.-D. (2016). Samhällsvetenskaplig metod (1 uppl.). Studentlitteratur.
- Dmytriyev, S.-D., Freeman, R.-E., & Hörisch, J. (2021). The Relationship between Stakeholder Theory and Corporate Social Responsibility: Differences , Similarities, and Implications for Social Issues in Management. *The Journal of Management Studies*, 58(6), 1441-1470. <https://doi-org.ezproxy.bib.hh.se/10.1111/joms.12684>
- Echazú, L., & Nocetti, D.-C. (2023). What does ESG mean? Two business scholars explain what enviromental, social and governance standards and principles are. *The Conversation: Economy + Business*. <https://www.proquest.com/pq1business/docview/2765190429/abstract/A50EE73D6A6F4A58PQ/9?accountid=11261&sourcetype=Newspapers>
- Ekonomifakta. (9 oktober 2009). *Kapitalintensiv produktion*. https://www.ekonomifakta.se/ordlista/kapitalintensiv-produktion_1212683.html
- Ekonomifakta. (13 juni 2023). *Strukturförändringar i sysselsättningen*. Ekonomifakta. https://www.ekonomifakta.se/sakomraden/arbetsmarknad/sysselsattning/strukturforandringar-i-sysselsattningen_1208597.html
- Eng, N., Freeman, J., Di Russo, K., & Liao, M. (2021). “I had no idea that greenwashing was even a thing”: identifying the cognitive mechanisms of exemplars in greenwashing literacy interventions. *Enviromental Education Research*, 27(11), 1599-1617. <https://doi.org/10.1080/13504622.2021.1976732>
- Eriksson, A. (4 mars 2024). *Vad är borgensman (personlig borgen)?* Entreprenören. <https://entreprenören.nu/vad-ar-borgensman/>
- European Environment Agency. (5 maj 2022). *Industri*. Eea. <https://www.eea.europa.eu/sv/themes/industry/intro>
- Finska finansinspektionen. (01 mars 2021). *Kapitaltäcknings- och likviditetsreglering (CRR/CRD)*. <https://www.finanssivalvonta.fi/sv/regelverk/regelverk/crrcrd-sv/>

- Finansinspektionen. (29 mars 2023.a). *Bankbarometern*.
<https://www.fi.se/globalassets/media/bilder/format-4x3/bedragerier/bankbarometern-mars-2023.pdf>
- Finansinspektionen. (01 november 2001). *Finanssektorns stabilitet 2001*.
https://www.fi.se/contentassets/935d34502f01403e84ae8fa0d757a5d3/rapport2001_6.pdf
- Finansinspektionen. (07 november 2018). *Hållbarhetsperspektiv vid kreditgivning till företag - en uppföljning*.
<https://www.fi.se/sv/publicerat/rapporter/tillsynsrapporter/2018/fi-tillsyn-7-hallbarhetsperspektiv-vid-kreditgivning-till-foretag--en-uppfoljning/>
- Finansinspektionen. (14 september 2023.b) *Regler*.
<https://www.fi.se/sv/bank/regler/>
- Finansinspektionen. (07 augusti 2021). *Verksamhet*.
<https://www.fi.se/sv/om-fi/verksamhet/>
- Fonseca, A., McAllister, M.-L., & Fitzpatrick, P. (2014). Sustainability reporting among mining corporations: a constructive critique of the GRI approach. *Journal of Cleaner Production*, 84(1), 70-83. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2012.11.050>
- Från Ekonomifakta. (2023) *Företag per bransch* [fotografi].
<https://www.ekonomifakta.se/fakta/foretagande/naringslivet/foretag-per-bransch/>
- Gamerschlag, R., Möller, K & Verbeeten, F. (2011). Determinants of voluntary CSR disclosure: empirical evidence from Germany. *Review of Managerial Science*, 5, 233-262. <https://doi.org/10.1007/s11846-010-0052-3>
- Gillan, S., Hartzell, J.-C., Koch, A., & Starks, L.-T. (2010). Firms' environmental, social and governance (ESG) choices, performance and managerial motivation. *Unpublished working paper*, 10.
<https://sites.pitt.edu/~awkoch/ESG%20Nov%202010.pdf>
- Gioia, D.-A., Corley, K.-G., & Hamilton, A.-L. (2012). Seeking Qualitative Rigor in Inductive Research: Notes on the Gioia Methodology. *Organizational Research Methods*, 16(1), 15-31. DOI: 10.1177/1094428112452151
- Globala målen. (18 oktober 2022). <https://www.globalamalen.se/om-globala-malen/mal-9-hallbar-industri-innovationer-och-infrastruktur/>
- Grunert, J. & Norden, L. (2012). Bargaining power and information in SME lending. *Small Business Economics*, 39 (2), 401-417. doi:10.1007/s11187-010-9311-6.
- Hensman, A., & Sadler-Smith, E. (2011). Intuitive decision making in banking and finance. *European Management Journal*, 29(1), 51-66.
<https://doi.org/10.1016/j.emj.2010.08.006>

Isaksson, A., & Linderöth, H. (2018). Environmental considerations in the Swedish building and construction industry: the role of costs, institutional setting, and information. *J Hous and the Built Environ*, 33, 615-632. <https://doi.org/10.1007/s10901-017-9588-8>

Jacobsen, D. I., Sandin, G., & Hellström, C. (2002). *Vad, hur och varför: Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*. Studentlitteratur.

Jensen, M.-C., & Meckling, W.-H. (1976). Theory of the Firm: Managerial Behavior, Agency Costs and Ownership Structure. *Journal of Financial Economics*, 3(4), 305-360. <https://www.sfu.ca/~wainwrig/Econ400/jensen-meckling.pdf>

Kovvali, A., & Listokin, T. (2024). Valuing ESG. *University Law Review*, 49(3), 705-775.

<http://ezproxy.bib.hh.se/login?url=https://www.proquest.com/pq1business/scholarly-journals/valuing-esg/docview/2935799339/sem-2?accountid=11261>

KPMG. (u.å). *Rapportering enligt Global Reporting Initiative (GRI)*. <https://kpmg.com/se/sv/home/tjanster/hallbart-foretagande/rapportera/gri.html>

Lag om bank- och finansieringsrörelse (SFS 2004:297) Finansdepartementet. <https://lagen.nu/2004:297#K6>

Lean, J., & Tucker, J. (2001). Information Asymmetry, Small Firm Finance and the Role of Government. *Journal of Finance and Management in Public Service*, 1. https://www.researchgate.net/publication/228786557_Information_Asymmetry_Small_Firm_Finance_and_the_Role_of_Government

Leigard, J. (11 september 2023). *Semistrukturerad intervju – allt du behöver veta för att lyckas!* Aiintervju. <https://aiintervju.se/semistrukturerad-intervju/>

Liberti, J.-M., & Petersen, M.-A. (2019). Information: Hard and Soft. *The Review of Corporate Finance Studies*, 8(1), 1–41. <https://doi.org/10.1093/rcfs/cfy009>

Meijui, S., & Huang, M.-C. (2020). Does CSR reputation mitigate the impact of corporate social irresponsibility?. *Asian Business & Management*, 21(2), 261-285. DOI:10.1057/s41291-020-00134-y

Miller, K. (16 augusti 2023). *The Triple Bottom Line: What it is & why it's important*. Harvard Business Scholl Online. <https://online.hbs.edu/blog/post/what-is-the-triple-bottom-line>

Naturvårdsverket. (12 januari 2024). *Industri, utsläpp av växthusgaser*. <https://www.naturvardsverket.se/data-och-statistik/klimat/vaxthusgaser-utslapp-fran-industrin/>

Patel, R., & Davidson, B. (2019). *Forskningsmetodikens grunder*. (5 upplg.). Studentlitteratur.

- Patent och registreringsverket. (5 mars 2024). *Värdering av immateriella tillgångar*. <https://www.prv.se/sv/foretagare/strategi-for-immateriella-tillgangar/vardering-av-immateriella-tillgangar/>
- Polley, C. (10 februari 2022). ESG vs. CSR: what's the difference?. *Akepa*. <https://thesustainableagency.com/blog/esg-vs-csr/>
- Regeringen. (2024). *Nya regler om hållbarhetsrapportering*. <https://www.regeringen.se/contentassets/684202d821074ab1955998370ec0c02b/nya-regler-om-hallbarhetsrapportering.pdf>
- Regeringen. (2022). *Sveriges genomförande av Agenda 2030* (Skr. 2021/22:247). <https://www.regeringen.se/contentassets/9dfa88d8317f441189ba368ef4d506ae/sveriges-genomforande-av-agenda-2030-skr.-202122247.pdf>
- Riksbanken. (6 februari 2001). *Kreditgivning och kreditrisker*. http://archive.riksbank.se/Upload/dokument_riksbank/kat_publicerat/artiklar_fs/finstab_01_2_artikel2.pdf
- Riksdagen (3 maj 2023). *EU:s lagar och regler*. <https://www.riksdagen.se/sv/sa-fungerar-riksdagen/sa-fungerar-eu/en-eu-lag-blir-till/eus-lagar-och-regler/>
- Robin. (17 juni 2023). *Vad är ESG?*. Ekonomikunskap. <https://ekonomikunskap.se/esg/>
- Roca, C.-L., & Searcy, C. (2012) An analysis of indicators disclosed in corporate sustainability reports. *Journal of Cleaner Production*, 20(1), s 103-118. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2011.08.002>
- Romito, S., & Vurro, C. (2021). Non-financial disclosure and information asymmetry: A stakeholder view on US listed firms. *Corporate Social – Responsibility and Environmental Management*, 28(2), 595 – 605. DOI:10.1002/csr.2071
- Samaniego-Medina, R., & Giráldez-Puig, P. (2022). DO SUSTAINABILITY RISKS AFFECT CREDIT RATINGS? EVIDENCE FROM EUROPEAN BANKS. *Amfiteatru Economic*, 24(61), 720-738. <https://doi.org/10.24818/EA/2022/61/720>
- Samuelsson, H. (17 februari 2024). *Informationsasymmetri, vad är det – förklaring och definition*. <https://samuelssonsrapport.se/informationsasymmetri/>
- Sarwar, U.-A., Samiul, P.-A., & Hasan, I. (2018). Why banks should consider ESG risk factors in bank lending? *Banks and Bank Systems*, 13(3), 71-80. DOI: [https://doi.org/10.21511/bbs.13\(3\).2018.07](https://doi.org/10.21511/bbs.13(3).2018.07)
- Schadewitz, H., & Niskala, M. (2010). Communication via responsibility reporting and its effect on firm value in Finland. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 17(2), 96-106. DOI: 10.1002/csr.234

Sreepriya, J., Suprabha, K.-R., & Prasad, K. (2023). Does GRI compliance moderate the impact of sustainability disclosure on firm value? *Society and Business Review*, 18(1), 152-174. DOI:10.1108/SBR-06-2022-0172

Srivastava, A.-K., Dixit, S., & Srivastava, A.-A. (2022). Criticism of Triple Bottom Line: TBL (With Special Reference to Sustainability). *Corporate Reputation Review*, 25(1), 50-61. DOI:10.1057/s41299-021-00111-x

Stobierski, T. (15 juni 2021). *15 Eye-Opening Corporate Social Responsibility Statistics*. Harvard Business School Online. <https://online.hbs.edu/blog/post/corporate-social-responsibility-statistics>

Svenska Bankföreningen. (20 maj 2021). *Klimatfärdplanen 2021*. <https://www.swedishbankers.se/media/4949/210520-klimatfaerdplan.pdf>

Svenska Bankföreningen. (22 juni 2023). *Bankernas väg mot klimatmålen - uppföljning för 2022 av klimatfärdplanen*. <https://www.swedishbankers.se/fraagor-vi-arbetar-med/haallbarhet/bankernas-vaeg-mot-klimatmaalen-uppfoeljning-foer-2022-av-klimatfaerdplanen/>

Svensson, K., & Ulvenblad, P.-O. (1994). *Bankmäns hantering av krediter till små företag: En studie ur ett informationshanteringsperspektiv*. Lunds universitet: Företagsekonomiska institutionen, Högskolan i Halmstad: Ekonomisentrum, Scandinavian institute for research in entrepreneurship

Svensson, K., & Ulvenblad, P.-O. (1995). Management of bank loans to small firms in a market with asymmetric information. *Risk Management, Volume (II)*, 333-356.

Söderbom, A., & Ulvenblad, P. (2016). *Värt att veta om uppsatsskrivande* (1 uppl.). Studentlitteratur.

Söderlund, C. (27 februari 2024). *Nya krav på hållbarhetsrapportering genom CSRD: Vad innebär det och hur påverkas ditt företag?* EY. https://www.ey.com/sv_se/assurance/nya-krav-pa-hallbarhetsredovisning-genom-csrd?gad_source=1&gclid=EAIaIQobChMIhpyq-qaShgMVyheiAx2kBQi6EAAYAyAAEgJFjPD_BwE

Terence, T. (2011). Shareholder and stakeholder theory: after the financial crisis. *Qualitative Research in Financial Markets*, 3(1), 51-63. DOI:10.1108/17554171111124612

Torstensson, S. (1 november 2023). *Företag per bransch*. Ekonomifakta. <https://www.ekonomifakta.se/fakta/foretagande/naringslivet/foretag-per-bransch/>

Umar, M., Xiangfeng, Ji., Mirza, N., & Naqvi, B. (2021). Carbon neutrality, bank lending, and credit risk: Evidence from the Eurozone. *Journal of Environmental Management*, 296(2021), 113-156. <https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2021.113156>

United Nations. (1987). Our Common Future.
<https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf>

Weber, O., Scholz, R.-W., & Michalik, G. (2010). Incorporating sustainability criteria into credit risk management. *Business Strategy and the Environment*, 19(1), 39–50.
<https://doi.org/10.1002/bse.636>

Weber, O. (2012). Environmental Credit Risk Management in Banks and Financial Service Institutions. *Business Strategy and the Environment*, 21(2012), 248–263.
DOI:10.1002/bse.737

Wiberg, D., & Bongard, R. (2019). *Företagens utveckling efter finanskrisen*. Företagarna.se.
<https://www.foretagarna.se/contentassets/7d6dd936ec2349319adebf9df9c9fbfe/foretagsutvecklingefterfinanskrisen.pdf>

Yallwe, A.-H., & Buscemi, A. (2014). An Era of Intangible Asset. *Journal of Applied Finance & Banking*, 4(5), 1792 – 6599.

Öljemark, J. (29 februari 2024). *Tjänsteproduktionen*. Ekonomifakta.
https://www.ekonomifakta.se/sakomraden/makroekonomi/produktion-och-investeringar/tjansteproduktionen_1208375.html

8. Bilagor

Bilaga 1: Mejlutskick till banker.

Hej,

Mitt namn är xxx och tillsammans med xxx skriver jag just nu ett examensarbete om hur banker bedömer företags ESG vid kreditgivning. Efter att ha kollat på tidigare forskning vill vi undersöka om alla delar inom ESG eller enbart någon av de olika dimensionerna hanteras.

xxx och xxx läser vårt fjärde och sista år på civilekonomprogrammet på Högskolan i Halmstad. Tillsammans skriver vi en uppsats som ett sista moment innan examen i juni.

Vi hade gärna velat intervjua en person inom er organisation som arbetar med företagslån då det kommer bli grunden till vår empiri och analys. Tanken är att intervjun kommer äga rum i slutet av mars eller början på april, vi kommer gärna ut till er men digitalt fungerar också. Vi uppskattar att intervjun tar cirka 45 – 60 minuter och det krävs ingen förberedelse, undersökningen är helt anonym.

Vi hoppas detta låter intressant och att ni vill delta i vår studie!

Önskar er en fortsatt trevlig dag och ser fram emot att höra från er!

Vänliga hälsningar,
Elinor och Agnes

Bilaga 2: Operationaliseringschema

Författare	Teori	Begrepp	Kategori
Weber et al. (2010).	Fördelen med att inkludera hållbarhetsanalyser i kreditbedömning.	Hållbarhets-analyser i kreditbedömning.	Kreditgivnings-process
Kovvali, A., & Listokin, T. (2024).	Ifrågasätter ESG	ESG	Hållbarhet/ESG
Yallawe & Buscemi. (2014).	Ekonomisk tillväxt och utmaningar för immateriella tillgångar.	Immateriella tillgångar.	Sektorer
Samaniego-Medina & Giráldez-Puig. (2022).	ESG-kontroverser på kreditvärdighet på europeiska banksektorn.	ESG	Hållbarhet/ESG
Sarwar et al. (2018).	Hitta motiv för att överväga miljö-, sociala och styrningskriterier i bankutlåningsprocessen.	ESG i kreditgivning.	Hållbarhet/ESG
Gillian et al. (2010).	Varför är det viktigt för företag med ESG för bättre resultat.	ESG positivt.	Hållbarhet/ESG
Curado et al. (2011).	Hur immateriella tillgångar kan mätas, hanteras och rapporteras.	Immateriella tillgångar.	Sektorer
Ahmed et al. (2018).	Undersöker samband mellan ESG och finansiell prestanda för att motivera banker att ta med det i kreditbeslut.	ESG kreditgivning.	Hållbarhet/ESG
Gamerschlag et al. (2011).	Om varför företag avslöjar CSR information. (2011)	CSR.	Hållbarhet/ESG
Roca & Searcy. (2012)	Industriföretag fokuserar mest på miljöarbete i förhållande till de andra dimensionerna.	Industriföretag fokus på miljö-dimensionen.	Sektorer
Svensson & Ulvenblad. (1995).	Identifiera mönster i kreditgivningen från banker med hänsyn till informationsperspektive	Kreditgivning.	Kreditgivnings-process

	t och relationsperspektivet.		
Finansinspektionen. (2018).	Tidigare forskning fokus på hur banker förhåller sig till hållbarhet vid kreditgivning, störst fokus på miljö- och klimatrelaterade aspekter.	Miljö- och klimatrelaterade aspekter störst.	Hållbarhet/ ESG
Wiberg & Bongard. (2019).	Tjänstesektorn störst tillväxt	Tjänstesektorn.	Sektorer
Enchazú & Nocetti. (2023).	ESG är en möjlighet att generera vinst med förutsättning att företag redovisar inverkan beslut har på miljö, sociala, ekonomiska och styrning. Samt nackdelar med ESG.	ESG.	Hållbarhet/ ESG
Bruno & Lagasion. (2021).	Banker kan fungera som en pådrivande kraft för att få ett mer hållbart ekonomiskt system.	Hållbar ekonomi med banker.	Reflektion
Weber. (2012).	Miljö- och hållbarhetsfrågor som en kreditrisk.	Kreditrisk.	Kreditrisk
Umar et al. (2021).	Om banken analyserar hållbarhetsarbete innan en kredit ges ut kan kreditrisken minska.	Kreditrisk.	Kreditrisk
Eng et al. (2021).	Greenwashing förekommer eftersom företag vill framställa sig själva i ett positivt ljus i frågan om hållbarhet.	Greenwashing.	Hållbarhet/ ESG
Altman. (1980).	Kreditgivningsprocessen	Kreditgivningsprocess.	Kreditgivningsprocess
Albertsson & Karlenström. (2010).	Bankens kreditgivningsprocess kan se olika ut då de endast är begränsade av allmänna regler från olika regelverk.	Kreditgivningsprocess.	Kreditgivningsprocess
Bruns & Fletcher. (2008).	Olika kreditgivningsprocesser kan bero på att banktjänstemän har	Kreditgivningsprocess.	Kreditgivnings-process

	olika erfarenheter och kompetens.		
Grunert & Norden. (2012).	Mjuk och hård information.	Mjuk och hård information.	Kreditgivnings-process
Berger & Udell. (2002).	Kredit tillgängligheten till små företag och vikten av relationsutlåning. Mjuk information. Jämför lite mot transaktion.	Relationsbaserad utlåning.	Kreditgivnings-process
Liberti & Petersen. (2019).	Mjuk och hård information.	Mjuk och hård information.	Kreditgivnings-process
Svensson & Ulvenblad. (1994).	Kreditbeslut.	Kreditbeslut.	Kreditgivnings-process
Jensen & Meckling. (1976).	Principal-Agentteori.	Principal-agentteori.	Kreditgivnings-process
Lean & Tucker. (2001).	Principal-agentteori, mindre företag och banker leder till finansgap.	Principal-agentteori.	Kreditgivnings-process
Samuelsson. (2024).	Informationsasymmetri.	Informationsasymmetri.	Kreditgivnings-process
Romit & Vurro. (2021).	Desto mer företag avslöjar om sig desto mer ansvarsfulla anses de vara och informationsasymmetrin minskar.	Informationsasymmetri.	Kreditgivnings-process
Chia-Wu & Ting-Shu. (2015).	Omställning till mer hållbart företag leder till konkurrensfördelar och leder till minskad informationsasymmetri.	Informationsasymmetri.	Kreditgivnings-process
Dwytriyev et al. (2021).	Intressentteorin.	Intressentteorin.	Kreditgivnings-process
Terence. (2011).	Fördelar med att prioritera alla intressenter enligt intressentteorin.	Intressentteorin.	Kreditgivningsprocessen

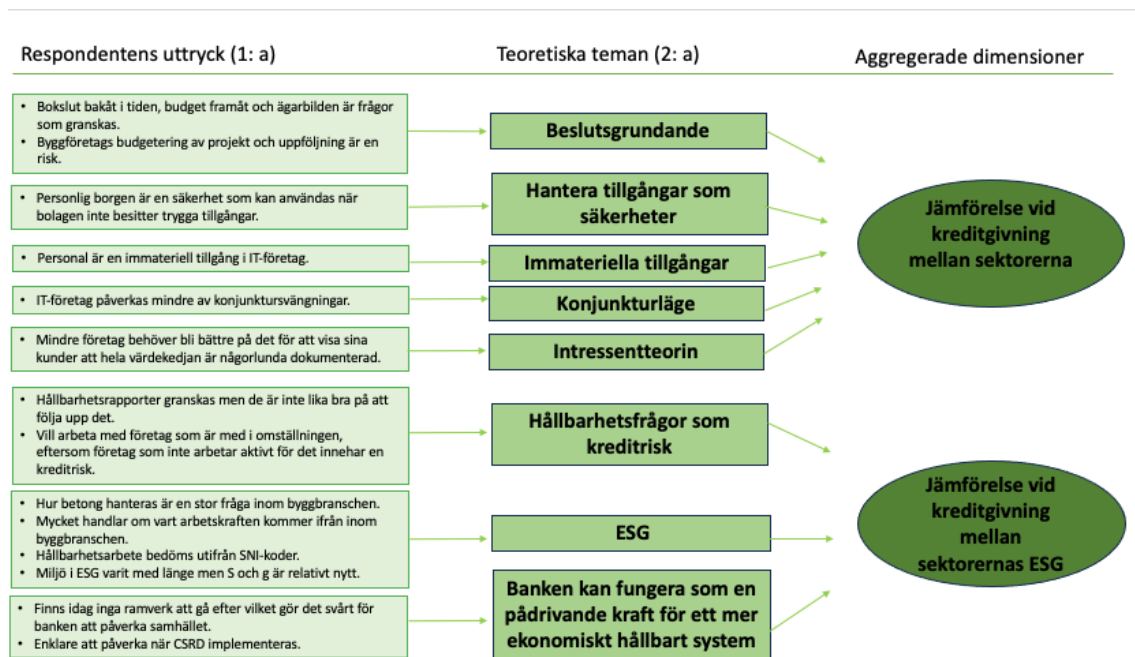
Bilaga 3: Intervjuguide

Teman	Frågor
Inledning	• Hur länge har ni jobbat inom denna bransch och har ni haft samma position hela tiden? • Vad är din arbetsroll idag och hur lång erfarenhet har ni av den? • Hur ser ni generellt på hållbarhet idag? Allmänt • Är det okej om vi fortsättningsvis spelar in för att underlätta transkriberingen? Allt material kommer att raderas efter att uppsatsen är klar.
Kreditgivningsprocess och ESG	• Har ni gett ut en kredit till ett företag i byggbranschen och hur såg processen ut? Möjliga följdfrågor: • Vad var det för typ av kredit? • Följer ni någon mall, hur samlas information in? • Kollade ni på något speciell? • Var hållbarhet med i bedömningen? • Beskriv mer vilka risker ni kollar på vid en kreditgivning. • Är det någon risk det läggs mer fokus på, kan något kompenseras för något annat? • Ser ni företags hållbarhetsarbete som en kreditrisk? • Kontrollerar ni att hållbarhetsarbetet är korrekt? • Upplever ni att greenwashing förekommer? • Informationen som ni vill ha in för att göra en bedömning, upplever ni att den är svår eller lätt att få in? • Om vi går lite djupare på hållbarhetsfrågan gällande byggbranschen: • Hur ser ni på byggbranschens ESG arbete, miljö, socialt och styrning. Tex granskar ni utsläpp, jämställdhet, mångfald och ledning innan en kredit ges ut? Hur görs det och vad kan det få för konsekvenser? • Har ni gett ut en kredit till ett IT-branschen såg processen annorlunda ut jämfört med ett byggföretag? Möjliga följdfrågor: • Vad var det för typ av kredit? • Följer ni någon mall, hur samlas information in? • Kollade ni på något speciell?

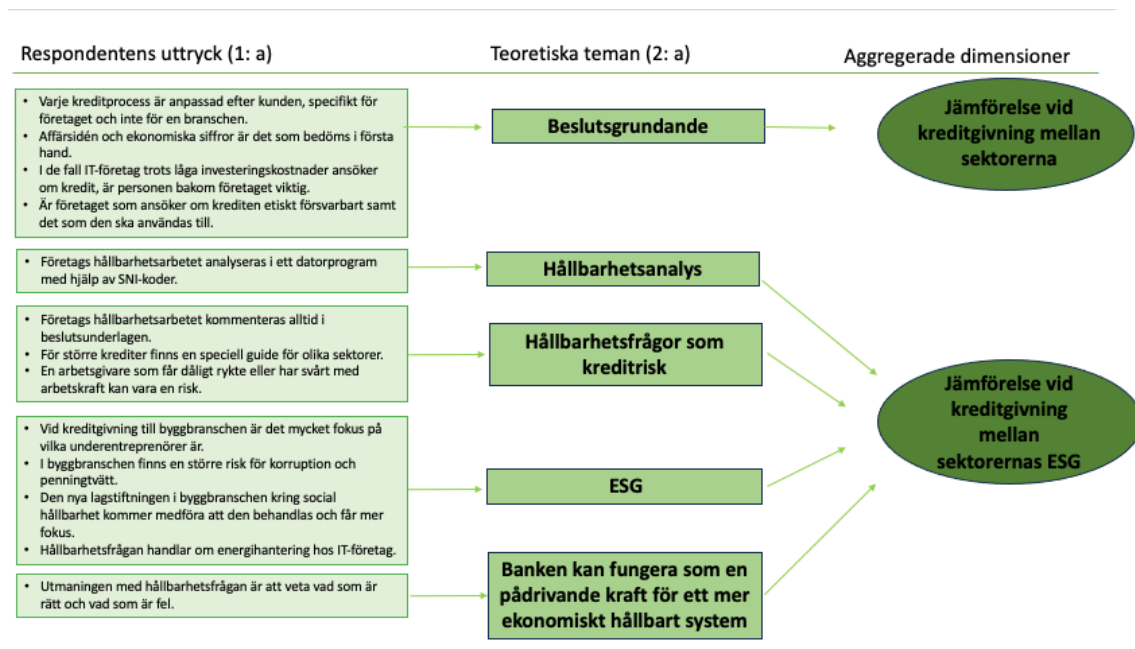
	• Var hållbarhet med i bedömningen? • Beskriv mer vilka risker ni kollar på vid en kreditgivning. • Är det någon risk det läggs mer fokus på, kan något kompenseras för något annat? • Ser ni företags hållbarhetsarbete som en kreditrisk? • Kontrollerar ni att hållbarhetsarbetet är korrekt? • Upplever ni att greenwashing förekommer? • Informationen som ni vill ha in för att göra en bedömning, upplever ni att den är svår eller lätt att få in? • De här företagen har kanske inte samma typ av säkerheter, hur ställer ni er till det? • Om vi går lite djupare in på hållbarhetsfrågor gällande IT-branschen: • Hur ser ni på IT-branschens ESG arbete, miljö, socialt och styrning. Tex granskar ni företagets utsläpp, jämställdhet, mångfald och ledning innan en kredit ges ut? Görs det någon skillnad i granskningen av dessa företagen jämfört med byggföretagen? • (Om inte en kredit har getts ut till nämnda branscher, något företag inom tjänstesektorn eller industrisektorn? Eller generellt?)
Reflektion	• Undviker ni vissa branscher helt eller har ni specifika krav på vissa branscher med större utsläpp och miljöpåverkan, vilka i så fall? • Anser ni att bankens arbete kan påverka samhället att bli mer hållbart? • Hur tror ni utvecklingen kommer se ut inom hållbarhet inom de närmsta åren? • Vad är bankernas största utmaningar inom hållbarhet framöver? - Om vi kommer på att vi skulle vilja ha något mer utförligt eller fler frågor kan vi återkomma senare i april? Antingen via mejl eller ett nytt möte?

Bilaga 4: Gioia- Analyser

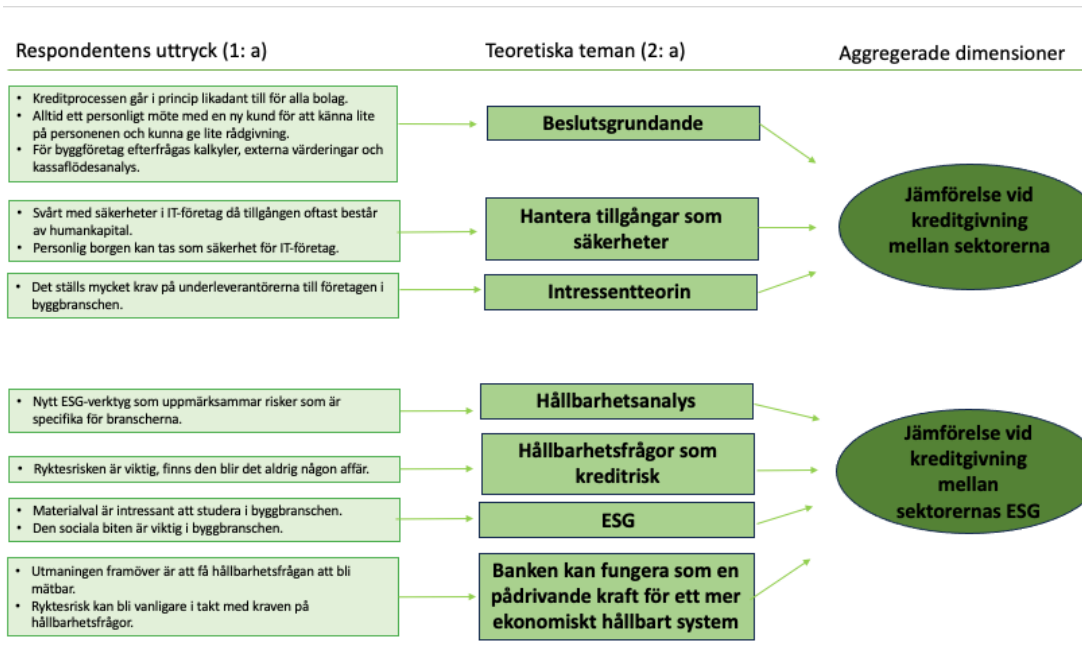
Respondent B

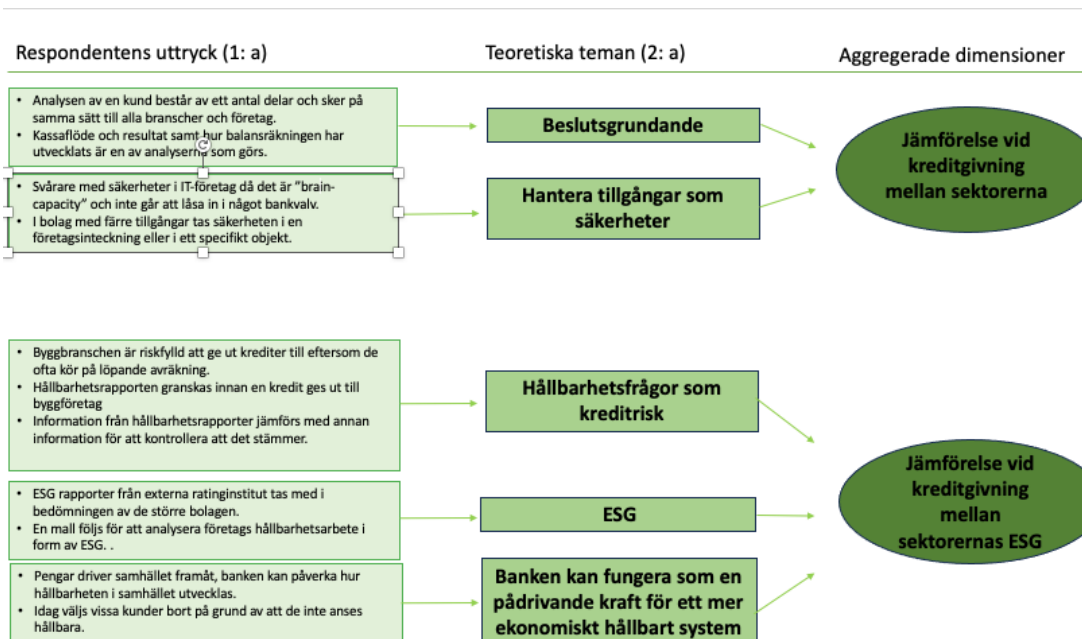
Respondent C

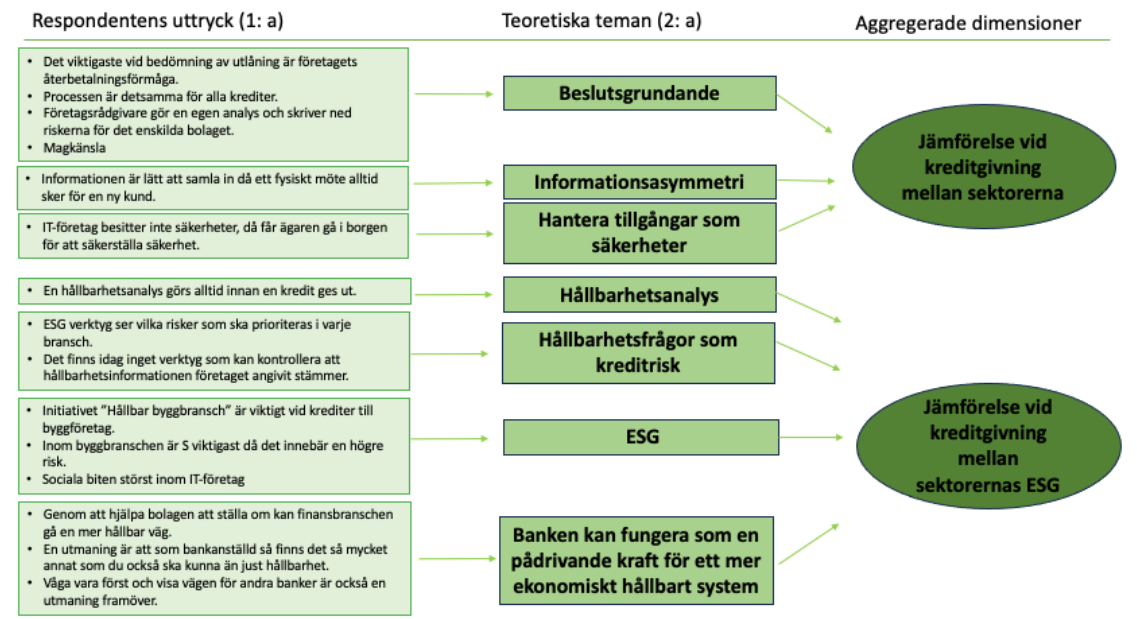
Respondent D

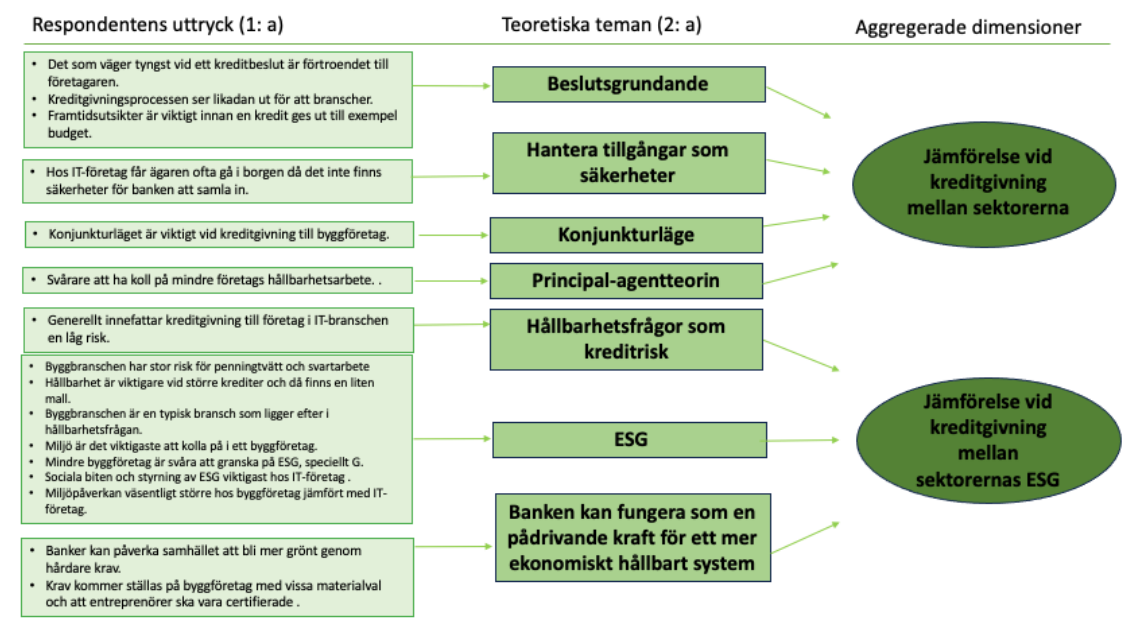
Respondent E

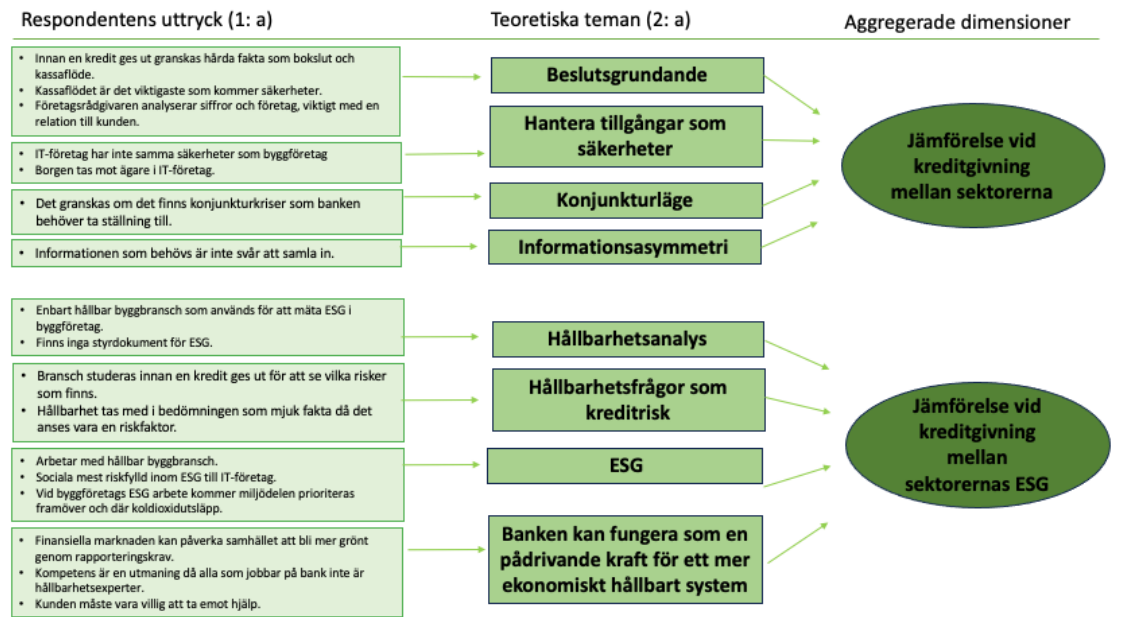
Respondent F

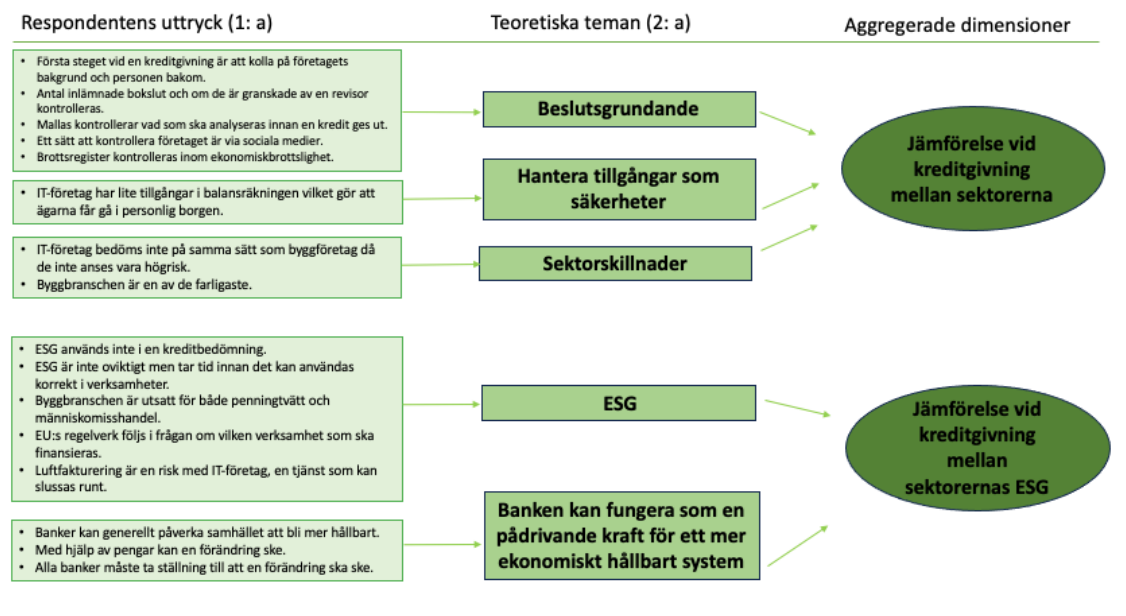
Respondent G

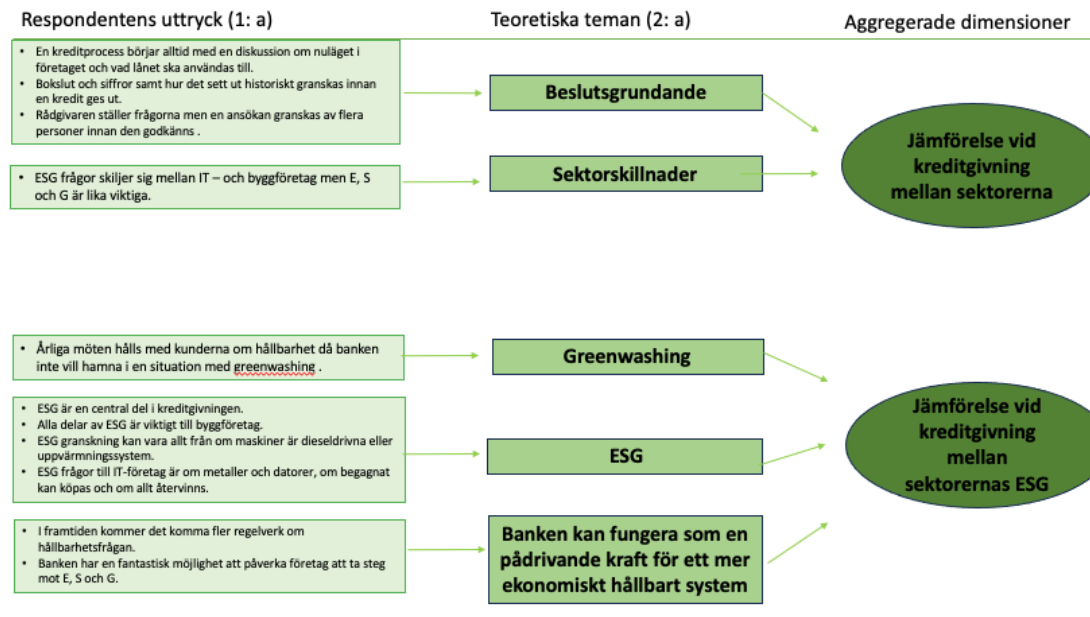
Respondent H

Respondent I

Respondent J

Respondent K

